

Strategie rozvoje Střední školy zemědělské Přerov

Bc. Monika Réznerová

Diplomová práce
2017

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Monika Réznerová**
Osobní číslo: **M160057**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Strategie rozvoje Střední školy zemědělské Přerov**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Představte podstatu strategického plánování ve vzdělávání.
- Charakterizujte vzdělávací systém a rozvojové trendy České republiky.

II. Praktická část

- Analyzujte vybrané charakteristiky Střední školy zemědělské Přerov.
- Porovnejte vybrané charakteristiky Střední školy zemědělské Přerov s jinými středními školami stejného zaměření.
- Navrhněte strategii rozvoje Střední školy zemědělské Přerov.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

OECD. Education at a Glance 2016: OECD Indicators. Paris: OECD Publishing, 2016, 510 s. ISBN 978-92-64-25980-5.

OCHRANA, František. Veřejný sektor a efektivní rozhodování. Praha: Management Press, 2001, 246 s. ISBN 978-80-7261-018-X.

PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. Veřejný sektor – řízení a financování. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 485 s. ISBN 978-80-7357-936-4.

PŮČEK, Milan a David KOPPITZ. Strategické plánování a řízení pro obce, města a regiony. Praha: NSZM, 2012, 196 s. ISBN 978-80-260-2789-8.

SANTIAGO, Paulo et al. OECD Reviews of Evaluation and Assessment in Education: Czech Republic 2012. Paris: OECD Publishing, 2012, 164 s. ISBN 978-92-64-11678-8.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Jiří Novosák, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: **15. prosince 2016**
Termín odevzdání diplomové práce: **18. dubna 2017**

Ve Zlíně dne 15. prosince 2016

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 18. 4. 2017

Jméno a příjmení: MONIKA RÉZNEROVÁ

Réznorová

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Abstrakt česky

Tématem této diplomové práce je „Strategie rozvoje Střední školy zemědělské Přerov“. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část práce se zabývá strategickým plánováním, efektivností ve veřejném sektoru, vzdělávacím systémem v České republice včetně financování škol a v neposlední řadě regionálním školstvím. V úvodu praktické části práce je představena Střední škola zemědělská Přerov, dále je provedena analýza vnitřního a vnějšího prostředí. Zjištěné poznatky z analýzy jsou shrnuty do SWOT analýzy z níž vychází strategie rozvoje. V závěru diplomové práce jsou představeny návrhy konkrétních opatření k dosažení stanovených cílů. Cílem této práce je navrhnout strategie rozvoje Střední školy zemědělské Přerov.

Klíčová slova: střední škola, vzdělávací systém, regionální školství, analýza, strategie rozvoje

ABSTRACT

Abstrakt ve světovém jazyce

The theme of this thesis is the „Development strategy of Střední škola zemědělská Přerov“. It consists of theoretical and practical parts. The theoretical part of the thesis deals with strategic planning, efficiency in the public sector, educational system in the Czech Republic, including school financing and last but not least with regional education. The introduction to the practical part presents the Střední škola zemědělská Přerov and further the analysis of internal and external environment is carried out. The findings of the analysis are summarized in SWOT analysis that forms a basis for the development strategy. At the end of the thesis, the proposals of specific measures to achieve the objectives set are presented. Main goal of this thesis is to propose a strategy for sustainable development of Střední škola zemědělská Přerov.

Keywords: secondary school, education system, regional education, analysis, development strategy

Na tomto místě bych ráda vyjádřila své poděkování mému vedoucímu diplomové práce Mgr. Jiřímu Novosákovi, Ph.D. za poskytnuté cenné rady v průběhu zpracování diplomové práce a také své rodině, která mi byla oporou v průběhu celého mého studia.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	11
I TEORETICKÁ ČÁST	13
1 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ	14
1.1 STRATEGICKÉ ŘÍZENÍ VE VZDĚLÁVÁNÍ	16
2 EFEKTIVNOST VE VEŘEJNÉM SEKTORU	19
2.1 POJETÍ EFEKTIVNOSTI	20
2.2 VLIV CENTRALIZACE A DECENTRALIZACE	20
2.3 NÁKLADOVĚ VÝSTUPOVÉ METODY	21
3 VZDĚLÁVACÍ POLITIKA, VZDĚLÁVACÍ SYSTÉM V ČR	22
3.1 VZDĚLÁVACÍ POLITIKA A POSTAVENÍ ŠKOLSTVÍ VE VEŘEJNÉM SEKTORU	22
3.2 VZDĚLÁVACÍ SYSTÉM V ČR	22
3.2.1 Zásady a cíle vzdělávání v ČR	23
3.2.2 Členění škol.....	25
3.3 INSTITUCE ŠKOLNÍ SPRÁVY.....	26
4 FINANCOVÁNÍ ŠKOL V ČESKÉ REPUBLICĚ	29
5 REGIONÁLNÍ ŠKOLSTVÍ	32
5.1 ŠKOLY.....	33
5.2 FINANCOVÁNÍ REGIONÁLNÍHO ŠKOLSTVÍ	34
5.3 REFORMA FINANCOVÁNÍ REGIONÁLNÍHO ŠKOLSTVÍ	36
II PRAKTICKÁ ČÁST	39
6 SOUČASNÁ SITUACE ZEMĚDĚLSKÝCH ŠKOL	40
6.1 POČET ŽÁKŮ NASTUPUJÍCÍCH DO 1. ROČNÍKŮ	41
6.2 POČET ABSOLVENTŮ ZEMĚDĚLSKÝCH ŠKOL	43
6.3 NEZAMĚSTNANOST ABSOLVENTŮ ZEMĚDĚLSKÝCH ŠKOL	45
6.4 PLATY V ZEMĚDĚLSTVÍ	46
7 PŘEDSTAVENÍ STŘEDNÍ ŠKOLY ZEMĚDĚLSKÉ PŘEROV	47
7.1 HISTORICKÝ VÝVOJ ŠKOLY, AREÁL ŠKOLY, DŘÍVE NABÍZENÉ OBORY	47
7.2 POČET ŽÁKŮ ŠKOLY	51
7.3 OBORY NABÍZENÉ V SOUČASNÉ DOBĚ	53
7.4 STIPENDIA PRO ŽÁKY VYBRANÝCH OBORŮ OD OLOMOUCKÉHO KRAJE.....	54
8 ANALÝZA VNITŘNÍHO A VNĚJŠÍHO PROSTŘEDÍ	56
8.1 HODNOCENÍ VNITŘNÍHO PROSTŘEDÍ SŠZE PŘEROV	56
8.1.1 Pracovníci školy	56
8.1.2 Hospodaření SŠZe Přerov	56
8.1.3 Výsledky maturitních zkoušek	58
8.2 ANALÝZA VNĚJŠÍHO PROSTŘEDÍ	59
8.2.1 Vzdělávací soustava Olomouckého kraje	59
8.2.2 Porovnání počtu žáků a pracovníků škol	63
8.2.3 Hospodaření jednotlivých škol.....	64
8.2.4 Výsledky maturitních zkoušek	65

8.3	SWOT ANALÝZA SŠZE PŘEROV	71
9	STRATEGIE ROZVOJE STŘEDNÍ ŠKOLY ZEMĚDĚLSKÉ PŘEROV	74
9.1	VIZE ŠKOLY	74
9.2	STRATEGICKÉ CÍLE	75
9.3	SPECIFICKÉ CÍLE	75
9.4	NÁVRHY KONKRÉTNÍCH OPATŘENÍ K DOSAŽENÍ STANOVENÝCH CÍLŮ	77
9.4.1	Využívání prostor školy jinými subjekty než pouze školou	77
9.4.2	Čerpání dotace pro centra odborné přípravy od Ministerstva zemědělství ČR	77
9.4.3	Vytvoření studijních opor k vybraným předmětům	78
9.4.4	Návrh změny učebních plánů u maturitních oborů	78
9.4.5	Nové obory na SŠZe Přerov	81
9.4.6	Příměstské tábory určené zejména pro žáky 2. stupně základních škol	81
9.4.7	Kroužek zemědělských aktivit pro žáky základních škol	82
9.4.8	Den Střední školy zemědělské Přerov	82
9.4.9	Prezentace školy a nabízených oborů na dalších akcích školy	82
9.4.10	Články o škole a činnosti školy v místním tisku, reportáže o škole v místní kabelové televizi	83
9.4.11	Spolupráce s Přírodovědeckou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci	83
9.4.12	Zavedení motivačního a hodnotícího systému pro zaměstnance školy	84
9.4.13	Zateplení a výměna oken v hlavní budově školy	84
9.4.14	Vybudování nových odborných učeben	84
10	KATALOG PROJEKTŮ	85
10.1	VYBUDOVÁNÍ ODBORNÝCH UČEBEN A MODERNIZACE STÁVAJÍCÍ UČEBNY	85
10.1.1	Výzva Infrastruktura pro vzdělání	85
10.1.2	Popis projektu a zdůvodnění potřeby	86
10.1.3	Cílové skupiny	87
10.1.4	Výstupy projektu	87
10.2	ZATEPLENÍ A VÝMĚNA OKEN NA HLAVNÍ BUDOVĚ ŠKOLY	88
10.2.1	Výzva Snížení energetické náročnosti veřejných budov	88
10.2.2	Popis projektu a zdůvodnění potřeby	88
10.3	VYTVOŘENÍ STUDIJNÍCH OPOR K VYBRANÝM PŘEDMĚTŮM VYUČOVANÝM NA SŠZE PŘEROV	89
10.3.1	Popis projektu a zdůvodnění potřeby	89
10.3.2	Cílové skupiny a vybrané předměty pro tvorbu studijních materiálů	90
10.3.3	Projektový tým	90
10.3.4	Rozpočet projektu	91
10.3.5	Výstupy projektu	92
	ZÁVĚR	93
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	95
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	99
	SEZNAM OBRÁZKŮ	100
	SEZNAM TABULEK	101
	SEZNAM GRAFŮ	102

ÚVOD

Problematika vzdělávání se týká každého z nás, povinnou školní docházku do základních škol ustanovila Marie Terezie již v roce 1774, již dávno jsou pryč doby, kdy si lidé vystačili se základní školou, v dnešní době je maturita, případně alespoň výuční list nezbytností, středoškolské vzdělání absolvuje v České republice téměř každý občan ať už formou středního vzdělání s maturitní zkouškou nebo středního vzdělání s výučním listem. Význam studia na střední škole a výchova pedagogů je v budoucím rozvoji osobnosti člověka nezpochybnitelný.

V České republice dochází ke stárnutí zemědělců, polovina zemědělců v České republice má nad 45 let, na zemědělské školy nastupuje do 1. ročníků čím dál méně žáků, v budoucnu budou v zemědělství chybět zaměstnanci. Z těchto důvodů jsem si jako téma své diplomové práce zvolila strategii rozvoje Střední školy zemědělské Přerov, domnívám se, že sestavení strategie rozvoje této školy může být prospěšné. Také iniciativním motivem je pro mě to, že navštěvuji již mnoho let jezdecký oddíl na této škole.

Cílem diplomové práce je provést analýzu současného stavu Střední školy zemědělské Přerov, odhalit nedostatky a navrhnout strategii rozvoje této školy, k tomu je zapotřebí zjistit vybrané charakteristiky Střední školy zemědělské Přerov a porovnat je s jinými středními školami stejného zaměření.

Diplomová práce bude rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část práce bude vycházet z odborné literatury a publikací. V teoretické části práce se budu věnovat strategickému plánování ve veřejné správě, efektivnosti ve veřejném sektoru, dále pak vzdělávací politice a postavení školství ve veřejném sektoru, vzdělávacímu systému v České republice. V závěru této části práce se budu podrobněji zabývat financováním škol v České republice a regionálním školstvím.

V úvodu praktické části zhodnotím současnou situaci zemědělských škol, budu zkoumat počet absolventů zemědělských škol a jejich nezaměstnanost, to kolik žáků nastupuje do 1. ročníků zemědělských škol. Poté představím Střední školu zemědělskou Přerov, budu se zabývat jejím hospodařením, výsledky maturitních zkoušek a jejími nabízenými obory. Dále se budu zabývat vzdělávací soustavou Olomouckého kraje, porovnáím vyučované obory na SŠZe Přerov s vyučovanými obory na jiných zemědělských školách v ČR, srovnám počty pracovníků a žáků zemědělských škol, hospodaření jednotlivých škol, výsledky maturitních zkoušek. Na základě těchto rozborů sestavím SWOT analýzu

SŠZe Přerov, z které pak formuluji vizi školy a stanovím strategické a specifické cíle školy. Na závěr praktické části této diplomové práce navrhnu konkrétní opatření k dosažení stanovených cílů a sestavím katalog projektů.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Téma diplomové práce reaguje na nepříznivý demografický vývoj obyvatelstva, na nezáměr žáků základních škol o studium na zemědělských školách a na stárnutí zemědělců. Hlavním cílem této diplomové práce, který je již zakotven v názvu diplomové práce, je navrhnout strategii rozvoje Střední školy zemědělské Přerov, formulovat vizi, cíle a vytvořit návrhy opatření k dosažení stanovených cílů. Diplomová práce má dále 4 dílčí cíle. Prvním dílčím cílem je představit podstatu strategického plánování ve vzdělávání, druhým dílčím cílem je analyzovat vzdělávací systém České republiky, třetím dílčím cílem je analyzovat vybrané charakteristiky Střední školy zemědělské Přerov a posledním dílčím cílem je porovnat vybrané charakteristiky Střední školy zemědělské Přerov s jinými středními školami stejného zaměření.

Diplomová práce se skládá z teoretické a praktické (analytické) části. Pro naplnění prvního a druhého dílčího cíle diplomové práce byla provedena literární rešerše na řešenou problematiku. Literární rešerše byla zpracována převážně z českých literárních zdrojů.

V diplomové práci jsou využity metody kvalitativní a kvantitativní. Kvalitativní výzkum probíhá na základě nestandardizovaných rozhovorů, pozorování, analýzy dokumentů a informací. V praktické části diplomové práce jsou použity teoretické metody vědecké práce používající metody analýzy, je provedena analýza vnitřního a vnějšího prostředí Střední školy zemědělské Přerov, na základě výsledků analýzy je zhodnocena situace školy a analýzou získané vybrané poznatky vedly k sestavení SWOT analýzy, která je velmi významným nástrojem pro tvorbu strategie. Při návrzích konkrétních opatření a tvorbě projektů je uplatněna syntéza získaných teoretických i praktických poznatků, také jsou využity osobní zkušenosti z analyzované školy. Další použitou metodou je syntéza a indukce, na základě těchto metod je provedena sumarizace výsledků a závěrů získaných předcházejícími metodami.

Informace jsem získávala z webových stránek škol, výročních zpráv jednotlivých škol, publikací a údajů Národního ústavu pro vzdělávání, atlasu školství středních škol, dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje, výroční zprávy o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Olomouckém kraji, webových stránek Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání (Cermat). Primárními zdroji informací byly rozhovory a pozorování, sekundárními zdroji informací pak výroční zprávy.

Získaná data byla vyhodnocena prostřednictvím srovnání v čase a porovnána s jinými středními školami stejného zaměření. Pro znázornění jednotlivých údajů jsem použila tabulky a grafy, které jsem doplnila o slovní vyjádření, kterými komentuju uvedená data. Návrhová část práce obsahuje návrhy opatření a rozpracované projekty.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ

Dle Wokouna (2008, s. 40) je strategické plánování komplexní proces vytváření a prosazování společného zájmu regionu, jehož součástí je situační analýza, formulace rozvojové vize, cílů rozvoje, vhodných strategií a opatření k dosažení cílů rozvoje, dále pak vlastní realizace a kontrola. Jedná se o moderní způsob, jak definovat koncepcce rozvoje a cíle určité entity (města, regionu, firmy).

Strategické plánování je založeno na uplatňování klíčových principů, kompetencí a sdílených hodnot při řízení. Při strategickém řízení by si každé město, kraj nebo jiná instituce veřejného sektoru (škola, nemocnice) měla v první řadě vyjasnit, kdo je jejich zákazníkem. S tím také souvisí, jaké služby mu poskytuje, jaké jsou potřeby zákazníků (požadavky, očekávání) a jakou hodnotu pro svého zákazníka vytváří. (Půček, 2012, s. 19, 27)

Strategické řízení bere strategický plán jako nástroj, ne jako cíl. Strategický plán by měl být propojen s rozpočtem nebo rozpočtovým výhledem. Cílem je pomocí strategického plánu změnit situaci k lepšímu. Strategický plán může být dlouhodobý (10–20 let), střednědobý nebo krátkodobý. (Půček, 2012, s. 19, 82)

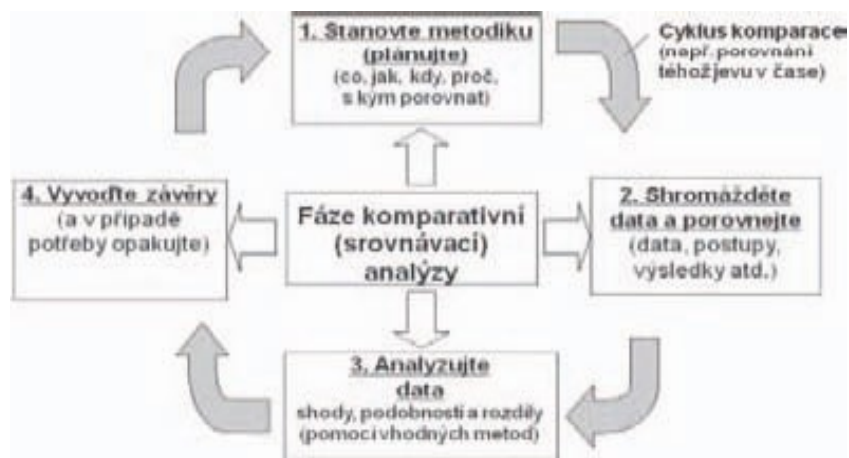
Počet strategických cílů by měl být co nejnižší, dobře definovaný cíl musí být SMARTER, tj. specifický, měřitelný, dosažitelný, realistický (orientovaný na výsledek), časově vymezený, v souladu s etickým přístupem k podnikání, zaměřený na zdroje. (Fotr, 2012, s. 36 – 37)

Ve strategickém řízení jsou důležité tři zásady, jít příkladem v uplatňování principů strategického řízení, pokud to vedení dokáže, pak má napůl vyhráno, další zásadou je rozlišovat důležité od naléhavého, umět řídit priority a jako poslední propojit plnění cílů s odměňováním (a kompetenčním managementem) pro své podřízené. (Půček, 2012, s. 97)

Při strategickém plánování se používá několik metod, nejčastěji se používá SWOT analýza, která je univerzální metodou používanou v mnoha analýzách. SWOT analýza se označuje podle anglických názvů Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats, monitoruje, analyzuje a predikuje faktory související se strategickým záměrem. (Fotr, 2012, s. 39)

Při strategickém řízení se také velmi často v praxi používá komparativní (srovnávací) analýza, a to jak srovnání téhož jevu (téže skutečnosti) v čase, v jednotlivých letech, tak

srovnání téhož jevu u srovnatelných institucí či území např. v rámci kraje. (Půček, 2012, s. 79)

Obr. 1 Fáze komparativní (srovnávací) analýzy

Zdroj: Půček, 2012, s. 80

Velmi podobné srovnávací analýze může být také zobrazení analýzy pomocí benchlearningu nebo benchmarkingu. Benchmarking (benchlearning) je porovnání své organizace s jinými za účelem nalezení dobré praxe (změny, inovace), to co se od druhých naučíme a považujeme za vhodné, to zavedeme do praxe, metoda je založená na zlepšování pomocí učení se od druhých. Benchmarking se více orientuje na porovnání se v konkrétních procesech či aktivitách, naopak benchlearning se při porovnání více zaměřuje na učení se od druhých, jinak jsou obě metody prakticky totožné. Benchmarking je jedna z klíčových metod využívaných pro zlepšování veřejné správy v rámci EU. Vhodným používáním obou těchto metod můžeme ušetřit a vyhnout se mnoha chybám. (Ochrana, 2011, s. 88 – 89)

Strategické plánování má velký význam i v organizacích měst, obcí a krajů např. v příspěvkových organizacích školských, kulturních, technických. Každá organizace musí vědět jaké má cíle, indikátory, vize a musí si vyjasnit, jak k těmto cílům může s ohledem na své poslání přispět, poslání je dané zřizovací listinou a platnou legislativou. Vize a cíle musí být odvozeny od vize a cílů zřizovatele. Je třeba si vyjasnit principy a projít sedmi fázemi strategického řízení. (Půček, 2012, s. 118, 121)

Pojem fáze označuje určitý časový krok, v jehož rámci jsou uskutečněny určité činnosti. Jednotlivé fáze modelu jsou následující:

(1) Správná komunikace, sdílení strategie a respektování principů strategického řízení.

- (2) Přijetí rozhodnutí o uplatnění strategického řízení a vytvoření podmínek pro jeho realizaci.
 - (3) Provedení analýzy (analytická část plánu).
 - (4) Plánování strategie – návrhové části plánu (vize, cíle, indikátory, finanční a časové rámce, odpovědnost), a to jak pro dlouhodobý plán, tak pro krátkodobé (akční) plány.
 - (5) Vytvoření systému strategického řízení (zavedení implementačních pravidel).
 - (6) Realizace strategického plánu, kontrola, jeho hodnocení.
 - (7) Ověření trvalého zavedení (projektů, investic, aktivit atd.) a změny plánu.
- (Půček, 2012, s. 51 – 52)

1.1 Strategické řízení ve vzdělávání

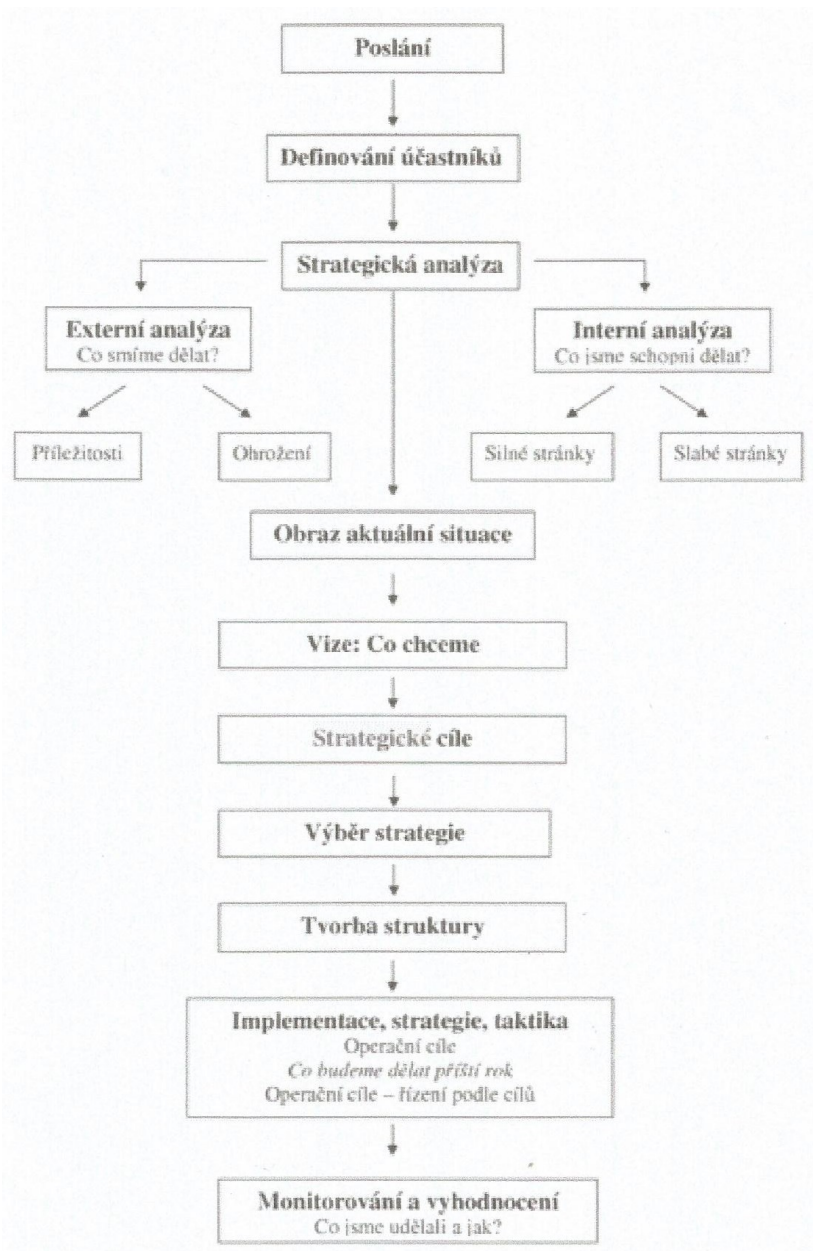
Strategickým řízením ve vzdělávání můžeme označit soubor manažerských rozhodnutí a postupů, které určují dlouhodobý výkon školského zařízení, zahrnuje formulaci, implementaci a hodnocení strategického plánu. Strategický plán školského zařízení je systematický přehled odpovědí vedení na tři základní otázky:

- Co budeme dělat?
- Jakých cílů chceme dosáhnout?
- Jak budeme řídit činnost, abychom dosáhli zvolených cílů a to co nejefektivnější cestou? (Heřmanová, 2009, s. 42)

Strategické řízení se dle Heřmanové (2009, s. 42, 44 – 45) skládá z několika částí, které jsou vzájemně propojeny a poskytují systematickou metodu pro formulování, výběr a zavádění strategií:

- stanovíme definici poslání
Poslání vyjadřuje základní smysl existence školského zařízení tzv. „kdo jsme a pro koho“.
- provedeme analýzu zařízení a činností
Pro analýzu se nejlépe hodí provedení již zmíněné SWOT analýzy. Silnými stránkami mohou být kvalitní pedagogové, materiální vybavení, slabými stránkami pak nedostatek nezbytných zdrojů nebo schopností. Příležitostmi mohou být nové změny prospěšné pro zařízení, příležitosti by se měly posuzovat z hlediska dlouhodobých efektů. Hrozby jsou pak všechny budoucí či současné podmínky, faktory, jde o nepříznivé podmínky, které ztíží schopnost rozvoje.

- stanovíme vizi školského zařízení
Vize je jasná a konkrétní představa o budoucnosti, popisuje cílový stav.
- stanovíme cíle (operační, operativní, strategické)
- provádíme průběžný monitoring a vyhodnocování
- stanovíme strukturu školského zařízení.

Obr. 2 Fáze strategického řízení

Zdroj: Heřmanová, 2009, s. 43

Velmi těžkým, ale potřebným krokem strategického řízení je provedení optimalizace veřejných škol (např. středních), účelná správa majetku, efektivní provádění investic

a veřejných zakázek. Ve veřejném sektoru by měla být uplatňována optimalizace (veřejných služeb, investic, majetku) před maximalizací, ta bývá neúměrně drahá. Při optimalizaci je nutné brát v úvahu ukazatel finanční (náklady, investice, úspory, návratnost), ukazatele výkonu a ukazatele kvality (standardu veřejné služby). Ideální je stav, pokud se všechny tyto kritéria zlepšují, cílem je zlepšit alespoň jedno kritérium. (Půček, 2012, s. 46)

2 EFEKTIVNOST VE VEŘEJNÉM SEKTORU

V důsledku neefektivní alokace zdrojů trh selhává, důsledkem selhání trhu jsou zásahy státu a existence veřejného sektoru. Veřejný sektor je významnou částí národního hospodářství, která zabezpečuje veřejné statky pro obyvatele. Posláním veřejného sektoru je mimo jiné napravovat a odstraňovat důsledky tržního selhání např. negativní externality. (Peková, 2012, s. 14, 24, 26; Ochrana, 2001, s. 11)

Externalitou se rozumí jakýkoliv záporný či kladný důsledek (náklad nebo užitek) vyplývající z kontraktu uzavřeného na trhu, který se přenáší na někoho, kdo není účastníkem příslušné tržní směny. (Potůček, 2005, s. 94)

Veřejným sektorem rozumíme tu oblast společenské reality, která se nachází ve veřejném vlastnictví, rozhoduje se veřejnou volbou a uplatňuje se zde veřejná kontrola, přičemž účelem fungování veřejného sektoru je naplňování veřejného zájmu a správa věcí veřejných. Veřejný sektor je financován zejména z veřejných rozpočtů a je řízen veřejnou správou (státní správou a územní samosprávou). (Ochrana, 2001, s. 11)

Veřejný sektor umožňuje využívat i nižším příjmovým skupinám obyvatel produkované statky např. ve školství, vzdělávání a zvyšováním kvalifikace pracovních sil umožňuje zvyšovat životní úroveň obyvatel a tím dochází ke zkvalitňování lidského života. Veřejná správa zajišťuje veřejné statky v oblasti vzdělávání, zdravotnictví, sociální péče apod. na národní, regionální i lokální úrovni. (Peková, 2012, s. 14, 24, 26)

Při vynakládání finančních zdrojů z veřejných rozpočtů je velkým problémem dosažení efektivnosti, tendence k neefektivnosti veřejného sektoru je hlavním projevem selhání veřejného sektoru. (Peková, 2012, s. 88)

Veřejný sektor je produktem veřejné politiky státu, rozhodovací činnost ve veřejném sektoru sleduje dvě určující kritéria, a to kritérium efektivnosti a kritérium spravedlivosti. (Peková, 2012, s. 14, 26; Ochrana, 2001, s. 11)

Zákon č. 320/2001 Sb., Zákon o finanční kontrole ve veřejné správě (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů ukládá orgánům veřejné správy prověřovat hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy, v rámci tzv. vnitřního kontrolního systému. Problém hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti označujeme pod zkratkou 3 E, z počátečních písmen anglických slov – Economy, Effectiveness, Efficiency. (Ochrana, 2011, s. 47)

Hospodárnost se vymezuje dle zákona o finanční kontrole jako takové použití veřejných prostředků k zajištění stanovených úkolů při co nejnižším využití těchto prostředků při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů, hospodárnost se hodnotí na vstupu (co nejlevněji). V praxi se nezdá stává, že jediným hodnotícím kritériem je nejnižší nabídková cena. (Česko, 2001; Ochrana, 2011, s. 47)

Efektivností se rozumí takové použití veřejných prostředků, kterým se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění. Účelnost se vymezuje jako takové použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů. Kritérium hodnotí vztah mezi vstupem a výstupem. Účelné použití veřejných prostředků zajistí optimální míru dosažených cílů, účelnost se hodnotí na výstupu. (Česko, 2001; Ochrana, 2011, 211 – 212)

2.1 Pojetí efektivity

Užší pojetí efektivity se většinou chápe v tzv. Paretovém pojetí efektivity, v tomto pojetí je ekonomické rozhodnutí efektivní tehdy, nemůže-li nastat změna, při níž by některý subjekt (občan) získal, aniž by jiné subjekty něco ztratily, utrpěly újmu. Pro efektivnost veřejného sektoru v pojetí paretovské efektivity pak platí, že efektivní je takové řešení, kdy roste užitek aspoň jednomu jedinci a přitom ostatním zůstává užitek nezměněn tzv. užitek se nezhorší. (Peková, 2012, s. 88 – 89)

Širší pojetí efektivity veřejného sektoru je výsledkem vztahu mezi velikostí vstupů do veřejného sektoru, tzv. nákladů organizací ve veřejném sektoru, a velikostí výstupů z veřejného sektoru, tzv. výkonů organizací ve veřejném sektoru. Ve veřejném sektoru působí tendence k neefektivnosti, maximalizace nákladů, minimalizace výkonů. To je zapříčiněno tím, že ve veřejném sektoru nepůsobí jako kritérium alokační efektivity kategorie zisku. Vstupy do veřejného sektoru se nakupují za tržní ceny, ale produkty veřejného sektoru se neprodávají za tržní cenu, ale za ceny modifikované, jedná se o vybírané daně a tzv. uživatelské poplatky (cena za smíšené statky). (Peková, 2012, s. 90)

2.2 Vliv centralizace a decentralizace

Na efektivnost má také vliv centralizace a decentralizace, ústředním problémem při efektivním rozhodování ve veřejném sektoru je stanovení proporce mezi centralizací a decentralizací rozhodování. O principu centralizace hovoříme, pokud je veřejná správa

konstituována takovým způsobem, kdy je rozhodovací pravomoc prioritně soustředěna u ústředního prvku a na nižší organizační stupně je odpovídající pravomoc delegována. Převažující rozsah výkonu veřejné správy je soustředěn u ústředních orgánů státní správy. Tento model umožňuje určité standardní rozhodování, poskytování veřejných statků je založeno na uniformitě, což je pozitivní např. při poskytování povinného základního vzdělání nebo povinného očkování, ale tento systém řízení má tendenci k neefektivnosti. (Ochrana, 2001, s. 212)

Naopak decentralizovaný model je výkonnější než centralizovaný model. Decentralizace pravomocí znamená postoupení části pravomocí centrální úrovně na úroveň nižší, dochází k předání určité činnosti z vyšší organizační složky na nižší. (Ochrana, 2001, s. 212)

2.3 Nákladově výstupové metody

Abychom dosáhly ve veřejném sektoru efektivního rozhodování, tak používáme nákladově výstupové metody, těmito metodami jsou:

- analýza minimalizace nákladů (CMA)
- analýza nákladů a přínosů (CBA)
- analýza efektivnosti nákladů (CEA)
- analýza užitečnosti nákladů (CUA)

U těchto metod jsou měřeny náklady v hodnotových jednotkách, ale k různě kvantifikovaným výstupům. U metody CMA se výstupy neměří, u metody CBA měříme hodnotové jednotky, u CEA naturální jednotky a při metodě CUA se výstupy měří ve formě užitečnosti. (Ochrana, 2001, s. 185)

Metoda CEA je vhodná u sledování efektivnosti ve veřejném sektoru, pokud instituce pracují na bázi systému hromadné obsluhy. Jedná se o vzdělávací instituce, finanční úřady, zdravotnická zařízení, kdy ocenění účinků daných institucí v peněžních jednotkách je komplikované. Výstupy instituce pak mohou být kvantifikovány nepeněžně, tj. v naturálních jednotkách. (Ochrana, 2001, s. 191)

3 VZDĚLÁVACÍ POLITIKA, VZDĚLÁVACÍ SYSTÉM V ČR

3.1 Vzdělávací politika a postavení školství ve veřejném sektoru

Vzdělávací politiku vymezujeme jako principy, priority a metody rozhodování o vzdělávacích institucích, toto rozhodování zahrnuje strategické cíle rozvoje vzdělávání, způsob financování, ovlivňování podmínek činnosti vzdělávacích zařízení, způsob kontroly, vymezování vzdělávacích cílů a obsahů. Vzdělávací politiku lze také vymezit jako řízení vzdělávací soustavy. Vzdělávání není realizováno pouze na národní úrovni, ale rozlišujeme i úroveň globální, nadnárodní, regionální (ČR kraje), lokální úroveň (obce), školy a univerzity. (Potůček, 278 – 279)

Školy a vzdělávání považujeme z ekonomického hlediska za jedno z důležitých odvětví veřejného sektoru. Školství a jeho koncepce je součástí vzdělávací politiky každého státu, neboť úroveň jednotlivých typů škol má následný vliv na hospodářský, kulturní a sociální rozvoj příslušné země. Vzdělávání působí jako pozitivní externalita, z které má prospěch každý subjekt. Vzdělávání hraje klíčovou roli pro zvýšení konkurenceschopnosti České republiky a podnícení hospodářského růstu. (Wokoun, 2007, s. 58; Peková, 2012, s. 241 – 242)

Ve školství a vzdělávání je ústředním ekonomickým a následně i společenským problémem měření a hodnocení výsledků jako předpokladu pro poskytování finančních a materiálních zdrojů pro tvorbu lidského kapitálu. V praxi to znamená rozhodování o tom, které školy a vzdělávací instituce zřizovat a provozovat. (Peková, 2012, s. 241)

3.2 Vzdělávací systém v ČR

Český vzdělávací systém se před rokem 1989 vyznačoval silným centrálním řízením a standardizovanými procesy, vyučovalo se podle podrobných osnov a předepsaných učebnic, to se po revoluci radikálně změnilo, dnes je vzdělávací systém značně decentralizován. Školy jsou značně autonomní, tvoří si vlastní školní vzdělávací programy v souladu s příslušnými rámcovými vzdělávacími programy, vybírají si učebnice, učitelé volí vlastní metody výuky. (Santiago, 2012)

Vzdělávací soustavu (vzdělávací systém) v České republice tvoří školy a školská zařízení podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, včetně podpůrných

institucí (výzkumných, poradenských, vzdělávacích), které jsou potřebné k zajištění vzdělání. (Heřmanová, 2009, s. 8; Potůček, 2005, s. 278 – 279)

Vzdělávací soustava má následující funkce: výchovnou, vzdělávací, socializační, kvalifikační, integrační, selektivní, ochrannou a kontrolní, inovativní. (Potůček, 2005, s. 282)

Školský zákon otevřel prostor pro další transformaci vzdělávací soustavy, jedná se především o realizaci kurikulární reformy, která přináší změnu obsahu a cílů vzdělávání, zaměřuje se na osobní rozvoj, klíčové kompetence a dovednosti, s cílem posílit uplatitelnost na pracovním trhu a má podporovat zaměstnanost. Mezi prostředky, které mají zajistit dosažení stanovených cílů, mají zásadní postavení rámcové vzdělávací programy. Ve školních vzdělávacích programech zpracovaných podle rámcových vzdělávacích programů, školy zohledňují konkrétní podmínky, tak specifické potřeby trhu práce v regionu. Školní vzdělávací programy umožňují školám vytvořit pro žáky atraktivní studijní programy, prostřednictvím nichž bude možné zvýšit zájem žáků o obory. Společensky žádoucí obory jsou zejména technicky a přírodovědně zaměřené obory. (Wokoun, 2007, s. 60)

Každý stát zpravidla poskytuje každému svému občanovi bezplatné základní vzdělání. Na mezinárodní úrovni působí v oblasti vzdělání zejména Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) a Organizace spojených národů pro vzdělání, vědu a kulturu (UNESCO). Hlavním přínosem těchto institucí je mezinárodní komparace vzdělávacích soustav na základě sofistikovaných mezinárodních metodologií, analýza konkrétních vzdělávacích soustav. (Potůček, 2005, s. 280 – 281)

Dle zprávy OECD jsou výsledky vzdělávání žáků v ČR přibližně na průměru či mírně pod průměrem zemí OECD, žáci zaostávají zejména ve čtenářské gramotnosti. V posledním desetiletí se výsledky žáků významně zhoršili, proto ve vzdělávacím systému panuje shoda v tom, že je potřeba posílit rámec hodnocení a více se zaměřit na zlepšování výsledků žáků. (Santiago, 2012)

3.2.1 Zásady a cíle vzdělávání v ČR

Vzdělání je v České republice veřejnou službou a je založeno na zásadách:

- rovného přístupu každého občana ČR nebo jiného státu EU ke vzdělávání

- přístupu bez diskriminace z důvodu rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, víry a náboženství, národnosti, etnického nebo sociálního původu, majetku, rodu, zdravotního stavu nebo postavení
- zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivce
- bezplatného základního a středního vzdělávání státních občanů ČR nebo jiného členského státu EU ve školách, které zřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí
- svobodného šíření poznatků, které vyplývají z výsledků soudobého stavu poznání světa a jsou v souladu s obecnými cíli vzdělávání
- zdokonalování procesu vzdělávání na základě výsledků dosažených ve vědě, výzkumu a vývoji a co nejširšího uplatňování moderních pedagogických přístupů a metod
- svobodného šíření poznatků, které vyplývají z výsledků soudobého stavu poznání světa a jsou v souladu s obecnými cíli vzdělávání. (Heřmanová, 2009, s. 9)

Obecnými cíli vzdělávání jsou dle Heřmanové (2009, s. 9 – 10):

- rozvoj osobnosti člověka, získání mravních a duchovních hodnot pro osobní a občanský život, pro výkon budoucího povolání, získávání informací a učení se v průběhu celého života
- získání všeobecného vzdělání nebo všeobecného a odborného vzdělávání
- pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, rovnosti mužů a žen, základních lidských práv a svobod spolu s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost
- utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě každého vycházející z evropské integrace jako základu pro soužití v národním a mezinárodním měřítku
- poznání světových a evropských kulturních hodnot a tradic, pochopení a osvojení zásad a pravidel
- získání znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházející ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví

Vzdělávací proces v souladu s Lisabonskou smlouvou podporuje procesy, které vedou ke zvýšení kvality a efektivity vzdělávacího systému, usnadnění přístupu ke vzdělání všem a otevření vzdělávacího systému širšímu světu. (Wokoun, 2007, s. 58)

Úroveň vzdělání v ČR je poměrně vysoká, podíl obyvatel s pouze základním vzděláním je velmi nízký, v roce 2015 měla Česká republika druhý nejnižší podíl osob, které dosáhly pouze základního vzdělání, a to 7 %, průměr zemí OECD činil 15 %. Podíl obyvatel se středoškolským vzděláním je jeden z nejvyšších v EU, ve věkové skupině 25 až 34 let mělo středoškolské vzdělání 71 % osob, dlouhodobým trendem je celkový mírný pokles. Výrazným trendem je zvyšování podílu maturitního studia vůči nematuritnímu, také roste počet vysokoškoláků, převažuje magisterské studium, ČR 16 % (průměr OECD 11 %), naopak u bakalářského studia je průměr OECD 16 % a v ČR je to 5 %. Podíl dospělých osob s vysokoškolským vzděláním je dlouhodobě pod průměrem zemí OECD, v ČR činí 22 % a v roce 2015 se oproti předchozímu roku nezvýšil. (OECD, 2016)

Hlavním směrem dalšího rozvoje vzdělávání pro ČR i Evropskou unii je realizace konceptu celoživotního vzdělávání (učení), který usiluje o maximální rozvoj celé populace a o využití co největší části lidského potenciálu společnosti. (Wokoun, 2007, s. 59)

3.2.2 Členění škol

Školy členíme dle:

- zřizovatele na státní, obecní a soukromé

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR zřizuje státní školská zařízení, která jsou právníckými osobami a státními příspěvkovými organizacemi. Ministerstvo vnitra zřizuje policejní školy. Zastupitelstvo kraje zřizuje obvykle střední školy, obce zřizují základní školy. Registrované církve a náboženská společenství zřizují např. církevní gymnázia a právnícké osoby zřizují soukromé školy formou společností s ručením omezeným nebo akciových společností. (Káňa, 2014, s. 224)

- stupně rozvoje osobnosti na předškolní, základní, střední, vyššího odborného vzdělávání, akademického vzdělání. (Káňa, 2014, s. 223)

Rozlišujeme střední odborná učiliště, ty připravují žáky na kvalifikovaná dělnická povolání ve 3letém programu s výučním listem nebo ve 4letém programu s maturitní zkouškou. Střední odborné školy poskytují úplné odborné vzdělání, jsou to školy průmyslové, zdravotní, zemědělské, lesnické, ekonomické. Nabízejí 4leté studijní programy. Gymnázia poskytují všeobecné střední úplné vzdělávání, jsou vnitřně diferencovaná a připravují především studenty na studium na vysokých školách. Konzervatoře připravují žáky pro

výkon náročných uměleckých nebo umělecko-pedagogických činností v oborech hudba, tanec, zpěv. (Káňa, 2014, s. 228)

Skladba žáků se všeobecným vzděláním a odborným vzděláním dle OECD (2016) byla podle tabulky následující:

Tab. 1 Poměr všeobecného a odborného vzdělávání

	ČR	EU	OECD
všeobecné vzdělání	27 %	52 %	56 %
odborné vzdělání	73 %	48 %	44 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle OECD, 2016

Školský zákon definuje žáky jako osoby účastníci se základního nebo středního vzdělávání a studenty jako osoby účastníci se vyššího odborného vzdělávání. (Heřmanová, 2009, s. 8)

V odborném vzdělávání jsou základními trendy rozvoje:

- Transformace soustavy oborů tak, aby jejich struktura co nejvíce odpovídala potřebám trhu práce, s čímž souvisí přechod od úzce specializovaných oborů vzdělávání na obory širokoprofilové zároveň s rozvíjením kompetence k učení.
- Zvyšování podílu všeobecného vzdělávání.
- Zvyšování vlivu sociálních parametrů prostřednictvím rozvoje nových mechanismů spojených zejména s postupným naplňováním Národní soustavy kvalifikací a se zapojením sociálních parametrů do vymezování obsahu a cílů vzdělávání na úrovni rámcových i školních vzdělávacích programů a evaluačních standardů. (Wokoun, 2007, s. 61)

3.3 Instituce školní správy

Institucemi školní správy jsou:

- ministerstva, zejména Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky (MŠMT ČR), pak Ministerstvo vnitra, Ministerstvo obrany, Ministerstvo spravedlnosti a Ministerstvo zahraničních věcí
- Česká školní inspekce
- samosprávní školní instituce – územní samospráva, zastupitelstvo kraje, zastupitelstvo obce
- národní ústav odborného vzdělávání
- ústav pro informace ve vzdělávání. (Káňa, 2014, s. 225)

MŠMT ČR řídí výkon státní správy ve školství, odpovídá za výchovně–vzdělávací soustavu, za stav, koncepci a rozvoj vzdělávací soustavy, vytváří podmínky pro výkon ústavní a ochranné výchovy, preventivně výchovné péče a další vzdělávání pedagogických pracovníků, poskytuje dotace školám, stanoví finanční normativy na jednoho žáka, vydává metodiku pro vypracování školních vzdělávacích programů, vede žádosti o registraci vysokých škol. (Káňa, 2014, s. 225)

MŠMT ČR vede rejstřík škol a školských zařízení všech zřizovatelů a zařazuje do něj školy a školská zařízení. MŠMT financuje pouze školy zapsané v rejstříku škol a školských zařízení. MŠMT zajišťuje a provádí kontrolu správnosti a efektivnosti využití finančních prostředků, které přiděluje ze státního rozpočtu a prostředků ze zahraničí. (Peková, 2012, s. 255)

MŠMT ČR zřizuje Českou školní inspekci, ta je státním kontrolním a inspekčním orgánem státní správy, je rozpočtovou organizací, hodnotí vzdělávání ve školských zařízeních. V čele České školní inspekce je ústřední školní inspektor, který řídí jednotlivé inspektoráty na územní ČR. (Káňa, 2014, s. 225; Heřmanová, 2009, s. 11)

Česká školní inspekce v rámci inspekční činnosti:

- získává a analyzuje informace o vzdělávání žáků a studentů, o činnosti škol a školských zařízeních zapsaných v rejstříku škol, sleduje a hodnotí efektivnost vzdělávací soustavy, výstupem je tematická zpráva.
- zjišťuje a hodnotí naplnění školního vzdělávacího programu a jeho soulad s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem, výstupem je inspekční zpráva. Inspekční zpráva obsahuje hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání. Inspekční zprávu projednají pracovníci České školní inspekce s ředitelem školy, který zprávu podepisuje, zpráva je veřejně přístupná a je uložena dalších 10 let ve škole.
- dále vykonává státní kontrolu vztahující se k poskytování vzdělávání dle zákona číslo 522/1991 Sb., o státní kontrole a veřejnoprávní kontrole dle zákona číslo 320/2001 Sb., o finanční kontrole, výstupem je protokol. (Heřmanová, 2009, s. 11)

ČR je vytýkáno, že se Česká školní inspekce v externím hodnocení škol zaměřuje spíše na soulad se zákony (dodržování předpisů) než na zlepšování kvality škol. Česká školní inspekce by měla doporučovat kroky ke zlepšování všem hodnoceným školám a neměla by

se soustřeďovat pouze na ty, které vykazují nižší úroveň. Rámec pro hodnocení škol a jednotlivá kritéria by měly být zacíleny na proces vzdělávání a na vztah mezi kvalitou a výsledky žáků. (Santiago, 2012)

Hodnocení škol a školských zařízení může provádět také zřizovatel školy dle předem stanovených kritérií. Také sama škola může provádět vlastní hodnocení nebo autoevaluaci (vnitřní evaluaci), informace může získávat pozorováním, hospitací, rozhovorem, dotazníkem, rozbořem dokumentace, testováním, workshopem. Škola sama získává a analyzuje podklady, získává zpětnou vazbu, výstupy by měly napomoci ke zlepšení plánovaných aktivit. Hodnocení by se mělo zaměřit na způsob zpracování a realizaci obsahu vzdělávání, práci pedagogů, naplňování cílů studijních programů a na výsledky vzdělávání. Škola se může porovnávat s jinými školskými zařízeními nebo se svým dřívějším stavem. (Heřmanová, 2009, s. 12, 89)

Školy produkují veřejné statky, které přispívají rozhodujícím způsobem ke kultivaci lidského potenciálu. Výsledky ve vzdělávání se hodnotí podle lidského kapitálu. Lidský kapitál je chápán jako objekt, na který působí efekty vzdělávání jako statku, a jeho hodnota slouží jako podklad pro investice do lidského kapitálu. Mezi ekonomické zvláštnosti patří zpravidla pomalá návratnost vkládaných prostředků. Velikost lidského kapitálu se nejčastěji měří podle dosaženého vzdělání ve vztahu ke kvalitě pracovní síly (vzhledem ke schopnostem a dovednostem). Pro měření velikosti toků a dopadů do lidského kapitálu lze použít např. metody počet žáků, studentů ve vzdělávacím zařízení nebo výši výdajů na příslušný druh vzdělávání (výdaje na provoz školy a investice). Obě uvedené metody nezohledňují kvalitu výstupů ve vztahu k velikosti vstupů. (Peková, 2012, s. 241)

4 FINANCOVÁNÍ ŠKOL V ČESKÉ REPUBLICCE

V jednotlivých zemích jsou celkové výdaje na vzdělávání různé, výdaje závisí jednak na dlouhodobé ekonomické situaci, ale také na určitém historickém vývoji v dané zemi. Kvalita vzdělávacího procesu ve školských zařízeních je závislá mimo jiné na finančních prostředcích, které má provozovatel zařízení k dispozici. Velikost celkových nákladů na školství se objektivně vyjadřuje nejčastěji jako procentní podíl z produkovaného hrubého domácího produktu v dané zemi. Nejvyšší podíl je u školství primárního a sekundárního, kde činí u států Evropské unie v průměru 3,6 %, u terciárního školství 1,2 %. Podíl celkových výdajů na školství činí v průměru EU 5,6 % HDP, u zemí OECD 5,2 %. Mezi státy s nejvyšším procentem nákladů na školství patří Velká Británie (6,7 %), Nový Zéland (6,5 %), Dánsko (6,4 %), Norsko (6,3%). Naopak Česká republika patří mezi 35 států OECD mezi země, které dávají nejmenší část svého HDP na vzdělání, v roce 2013 to byly 4 % (5,2 % průměr OECD). ČR zaostává zejména ve výdajích na primární a sekundární vzdělávání, v roce 2013 to bylo 2,7 % HDP (3,7 % průměr OECD), nižší výdaje na základní a středoškolské vzdělání má pouze Maďarsko a Rusko. Česká republika je na tom v žebříčku výdajů na vzdělávání podobně jako Itálie a jen o trochu lépe než Slovensko a Maďarsko (3,8 % HDP) a Lucembursko (3,5 % HDP). (Peková, 2012, s. 242; OECD, 2016; Wokoun, 2007, s. 59)

Školství je v České republice převážně financováno z některého druhu veřejného rozpočtu, protože vzdělávání je většinou veřejný statek, dle Káni (2014, s. 223) je vzdělávání veřejnou službou uskutečňovanou dle programů, jež stanoví konkrétní cíle, formy, délku studia, obsah vzdělání a organizační uspořádání.

V České republice činí výdaje na školství něco okolo 10,7 % z celkového státního rozpočtu České republiky, státní rozpočet je prvním zdrojem financování školství. Druhým základním zdrojem financování školství jsou příspěvky obcí a měst na hospodářský provoz mateřských, základních škol, školních jídelen apod. Obce získávají finanční prostředky na místní školství prostřednictvím účelových neinvestičních dotací ze státního rozpočtu, tyto prostředky doplňují z vlastních zdrojů. Do výdajů na vzdělávání se započítávají finanční prostředky ze státních i soukromých zdrojů. (Peková, 2012, s. 243 – 244; OECD, 2016)

Strukturální fondy Evropské unie mohou být doplňkovým zdrojem financování školství a vzdělávání v členských státech EU, finanční prostředky z fondů lze použít pouze na

financování určených projektů, ne na financování běžných provozních výdajů. (Peková, 2012, s. 252)

V programovacím období 2014 – 2020 je Operační program výzkum, vývoj a vzdělávání zaměřen na vysoké školy, propojení modernizace výzkumné infrastruktury a zařízení, posílení kapacit pro výzkum, rozvoj vysokých škol a lidských zdrojů pro výzkum, vývoj a rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání oproti programovacímu období 2007 – 2013. Řídícím orgánem operačního programu je MŠMT. V operačním programu je k dispozici 2,8 miliard Kč. (Strukturální fondy, © 2016)

Financování jednotlivých typů škol souvisí se správou příslušných škol, z tohoto hlediska rozlišujeme:

- přímo řízené a financované školství, zde patří převážně vysoké školy
- regionální školství, zde zařadíme všechny školy kromě vysokých
- ostatní přímo řízené organizace, např. Českou školní inspekci, orgány veřejné správy. (Peková, 2012, s. 244)

V rozpočtu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR pro rok 2016 připadá 66,6 % z celkových rozpočtových prostředků MŠMT na financování regionálního školství, další podstatná část na vysoké školy (14 %), zbytek na výzkum (11 %), sport a zabezpečení chodu resortu. Toto procentní vyjádření zůstává přibližně stejné každý rok, zvyšuje se objem celkových finančních prostředků. Pro Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky je ve státním rozpočtu na rok 2017 počítáno s částkou 156 miliard korun.

Mezi závazné ukazatele v rozpočtu MŠMT patří limity, prostředky na platy a na počet zaměstnanců. Ministerstvo reguluje počet zaměstnanců a určuje průměrný měsíční plat v resortu, limit počtu zaměstnanců v regionálním školství se snižuje v důsledku snižujícího se počtu narozených dětí a otevíraných tříd studijních programů. (Peková, 2012, s. 246)

Tab. 2 Struktura běžných výdajů MŠMT ČR pro rok 2016

Specifické ukazatele rozpočtu	Velikost rozpočtu v tisících Kč
celkem výdaje MŠMT	142 368 845
věda a vysoké školy	36 118 335
v tom: vysoké školy	20 377 077
výzkum, experimentální vývoj a inovace	15 741 258
z toho: programy spolufinancované s EU a FM	4 134 001
výdaje regionálního školství a přímo řízených organizací	94 932 276
podpora činnosti v oblasti mládeže	215 053
podpora činnosti v oblasti sportu	3 732 993
v tom: sportovní reprezentace	1 036 893
všeobecná sportovní činnost	2 696 100
výdaje na programy spolufinancované z rozpočtu EU a z prostředků FM mimo výzkum, vývoj a inovace	5 674 220
ostatní výdaje na zabezpečení úkolů resortu:	1 695 968
v tom:	
OPŘO, společné a účelově vymezené úkoly, programy kulturního dědictví	758 297
státní správa	751 935
zahraniční rozvojová spolupráce	110 000
program podpory vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchova	15 032
sociální prevence a prevence kriminality	8 135
protidrogová politika	12 198
programy podpory příslušníků romské komunity	19 875
mezinárodní konference, semináře	20 497

Zdroj: Vlastní zpracování dle rozpočtu MŠMT ČR

5 REGIONÁLNÍ ŠKOLSTVÍ

S rostoucím důrazem na principy subsidiarity a decentralizace se projevuje stále větší tendence k převádění odpovědnosti na samosprávné součásti národních států, tj. regiony a menší samosprávné celky, v České republice se jedná o obce a kraje. (Potůček, 2005, s. 281)

K regionálnímu školství řadíme všechny školy kromě vysokých škol, v souvislosti s reformou veřejné správy byly v roce 2001 v oblasti základního, středního a vyššího odborného školství přeneseny zřizovatelské a některé další kompetence na územně samosprávné celky. (Wokoun, 2007, s. 59)

Ústředním orgánem odpovědným za kvalitu vzdělání na primární, sekundární i terciární úrovni je MŠMT ČR. Střední a vyšší odborné školy jsou v kompetenci krajů, které vyvíjejí snahu o optimalizaci jejich sítě na svém území. Obce jsou zřizovateli základních škol. (Wokoun, 2007, s. 64)

O hospodaření s finančními prostředky v regionálním školství rozhodují ty instituce, které vykonávají státní správu v příslušném školství, jsou to obce, odbory školství krajských úřadů, MŠMT, Česká školní inspekce, školské rady, ředitelé škol a školských zařízení. (Peková, 2012, s. 254)

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy rozepisuje krajskému úřadu v celém rozsahu finanční prostředky vyčleněné ze státního rozpočtu pro školy a školská zařízení zřizovaná kraji, pro školy zřízené obcemi, svazky obcí a jiných (soukromých) zřizovatelů. (Peková, 2012, s. 255)

Soukromé školy podle zákona č. 306/1999 Sb., o soukromých školách poskytují vzdělávání rovnocenné vzdělání poskytovanému na státních školách. Pokud mají soukromé školy uzavřenou smlouvu s krajským úřadem, pak po splnění požadovaných podmínek získávají dotace od odboru školství krajského úřadu stejně jako školy státní. (Peková, 2012, s. 260)

Zastupitelstvo kraje zřizuje odbor školství. Odbor školství krajského úřadu zřizuje a ruší všechny školy a školská zařízení v regionu kromě vysokých škol, jedná se tedy o střední školy, vyšší odborné školy, dětské domovy, školy v přírodě, základní umělecké školy, mateřské školy a základní školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny na svém území. Odbor školství je pověřený přenesenou působností školní správy, je územním

orgánem ve školství, řídí veškeré školství v rámci kraje, z ekonomického hlediska jde zejména o přidělování (přerozdělování) finančních prostředků školám na mzdy pracovníků, investice, na výdaje na učebnice a další školní pomůcky hrazené žákům státem. Odbor školství mohou zřizovat i obce. Obce zřizují základní, mateřské školy apod. (Peková, 2012, s. 255; Káňa, 2014, s. 225)

V čele odboru školství je vedoucí, který je jmenován a odvoláván radou kraje se souhlasem ministra, ten je odpovědný za výkon státní správy v oblasti školství. Vedoucí jmenuje a odvolává ředitele škol a školských zařízení. (Káňa, 2014, s. 226)

5.1 Školy

Školy a další školská zařízení jsou samostatnými právními subjekty s vlastní právní subjektivitou, jsou většinou příspěvkovými organizacemi. Musí se řídit zákony a vyhláškami o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu České republiky. (Peková, 2012, 257)

Vzdělání se na jednotlivých školách uskutečňuje podle školních vzdělávacích programů. Školský zákon stanovuje nejmenší přípustný obsah školního vzdělávacího programu. Školní vzdělávací program stanovuje konkrétní cíle vzdělávání, délku, formy, obsah a časový plán vzdělávání. Dále vymezuje podmínky přijímání uchazečů, průběhu, ukončování vzdělávání včetně podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a označení dokladu o ukončeném vzdělávání, pokud je vydáván. (Heřmanová, 2009, s. 10)

Každá škola má ve svém čele ředitele školy, ten je statutární orgán, jedná se o představitele školy s právní subjektivitou, je zapsaný v rejstříku škol. Ředitele školy jmenuje zřizovatel školy, u středních škol zřizovaných krajem je to krajský úřad. Ředitel školy odpovídá za celkový chod školy, z hospodářského hlediska zodpovídá za efektivní využívání svěřených hospodářských prostředků včetně prostředků finančních. Ředitel školy rozhoduje o efektivním využívání svěřených finančních prostředků na škole, přijetí ke studiu, vyloučení ze studia, opakování ročníku, přiznání a odnětí stipendia žákům středních škol. Ředitel školy vydává školní vzdělávací program, který musí být veřejně přístupný. (Peková, 2012, s. 256; Káňa, 2014, s. 226; Heřmanová, 2009, s. 2009)

Pracovníky ve školství v České republice členíme na pedagogické pracovníky, jsou to pracovníci dle zvláštního právního předpisu vykonávající přímou pedagogickou činnost,

jsou to zejména učitelé a na nepedagogické pracovníky, jedná se o pracovníky zaměstnané na školách na pozicích správních nebo provozních zaměstnanců. (Káňa, 2014, s. 224)

Při základních, středních a vyšších odborných školách se zřizují školské rady. Počet členů školské rady se odvíjí od počtu žáků školy. Školská rada je tvořena zákonnými zástupci nezletilých žáků, pedagogickými pracovníky školy a zástupci zřizovatele. Členem školské rady nemůže být ředitel školy. Podle školského zákona jednu třetinu školské rady jmenuje zřizovatel, jednu třetinu volí zákonní zástupci žáků (rodiče) a jednu třetinu volní učitelé školy. Funkční období školské rady je tříleté. Školská rada je samosprávným orgánem školy, který umožňuje zákonným zástupcům nezletilých žáků, zletilým žákům a studentům, pedagogickým pracovníkům školy, zřizovateli a dalším osobám se podílet na správě školy. Školskou radu ustanovuje zřizovatel, školská rada musí zasedat minimálně dvakrát ročně. Školská rada má tři významné kontrolní pravomoci, schvaluje výroční zprávu o činnosti školy, školní řád, pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Ostatní pravomoci školské rady jsou poradní, školská rada se vyjadřuje k jmenování a odvolávání ředitele školy, projednává rozpočet školy, vyjadřuje se k návrhům školních vzdělávacích programů. Školská rada může požádat Českou školní inspekci o kontrolu hospodaření školy, tím plní funkci veřejné kontroly. (Peková, 2012, s. 256)

5.2 Financování regionálního školství

Regionální školství je financováno vícezdrojově, vícezdrojové financování tzv. diverzifikace finančních zdrojů je nezbytná, vzhledem k dynamice růstu investic do vzdělání a jejich důležitosti nelze vzdělávací potřeby pokrýt zcela ze státního rozpočtu. Podrobná pravidla financování regionálního školství obsahuje školský zákon a doplňující předpisy. Školy získávají největší podíl finančních prostředků od státu prostřednictvím kapitoly ve státním rozpočtu, další finanční prostředky získávají od svého zřizovatele, ze své vlastní a doplňkové činnosti, z fondů organizací, z ostatních zdrojů, mezi které patří dary, finanční prostředky od Evropské unie. Hlavním příjmem každé školy, pokud je jejím zřizovatelem kraj, je dotace poskytnutá z rozpočtu MŠMT prostřednictvím příslušného Odboru školství krajského úřadu. Školy mohou vykonávat hospodářskou činnost, pokud není vykonávána na úkor jejich vlastního poslání a úkolů. Z výsledků hospodářské činnosti mohou dotovat příslušné fondy. (Peková, 2012, s. 257; Potůček, 2005, s. 198)

V současné době se téměř ve všech státech EU využívá tzv. normativní způsob financování. Množství přidělených prostředků dané škole se vypočítává podle vzorce,

který je založen na výkonu školy, ten je většinou měřen podle počtu žáků a podle nákladů studia na jednoho žáka (tzv. normativ). Normativní systém financování se v ČR využívá od roku 1991. (Potůček, 2005, s. 298 – 299)

Finanční prostředky v regionálním školství jsou také rozdělovány tzv. normativní metodou – podle průměrných neinvestičních výdajů připadajících na jednotku výkonu tj. na jednoho žáka, studenta. Konkrétní forma tohoto způsobu financování se liší pro základní, střední a vysoké školy. Školy získávají finanční prostředky podle skutečného počtu žáků podle školních matrik pro příslušný školní rok (maximálně do výše povoleného počtu studentů ve školském zařízení uvedeného ve školském rejstříku) a podle nákladnosti poskytovaného vzdělávání. Obchodní akademie získávají něco okolo 30 tisíc na žáka na školní rok, průmyslové školy až 50 tisíc na žáka. (Peková, 2012, s. 257 – 260; Heřmanová, 2009, s. 23)

Odbor školství krajského úřadu předepíše středním školám tzv. normativ příjmu, kterého musí školy dosáhnout od jiných hospodářských subjektů nebo jednotlivců za 1 rok na 1 žáka, může se jednat o příjem z pronájmu tělocvičny nebo o stravování cizích strážníků ve školní jídelně. (Peková, 2012, s. 260)

Dalšími příjmovými položkami jsou úroky z vlastních finančních prostředků, prodej materiálu a majetku, ostatní výnosy. Pokud škola hospodaří s přebytkem, respektive s tzv. zlepšeným hospodářským výsledkem, může si tuto částku ponechat pro svoji činnost do dalšího období, aniž by se o tuto částku krátily přidělené prostředky na další rok. (Peková, 2012, s. 256 – 257)

Neinvestiční výdaje představují rozhodující část výdajů ve školství, jejich výše je daná současnými úkoly školství, počtem žáků (studentů) a počtem tříd. Mezi nejvýznamnější neinvestiční výdaje na škole patří mzdy a materiální výdaje, mzdové výdaje tvoří 60 až 65 % celkových neinvestičních výdajů. Materiální výdaje představují finanční prostředky zejména na provoz školy např. náklady na energii, údržbářské práce prováděné dodavatelsky. Dalšími výdajovými položkami kromě mezd jsou náklady na sociální a zdravotní pojištění a příděl do fondu kulturních a sociálních potřeb, daně a poplatky, služby, cestovné a ostatní náklady. (Peková, 2012, s. 257)

Normativy jsou republikové a krajské. Republikové normativy stanovuje MŠMT (zveřejňuje je ve Věstníku) a vycházejí z počtu žáků (studentů) na jeden plný úvazek pedagoga, počtu žáků na jednoho nepedagogického zaměstnance na plný úvazek,

variabilních ostatních neinvestičních výdajů na jednoho žáka, fixních ostatních neinvestičních výdajů na jednu třídu. U republikových normativů je uplatněn princip skládání dílčích normativů pro výpočet celkového objemu finančních prostředků pro konkrétní školu. Normativy jsou navýšené pro školy s vlastním stravovacím zařízením či domovem mládeže. Bezprostřední dopad na výši příspěvku pro školská zařízení má krajský (místní) normativ, který stanoví krajský úřad jako výši výdajů připadajících na jednotku výkonu na kalendářní rok ve struktuře závazných ukazatelů daných vyhláškou č. 492/2005 Sb., o krajských normativech. Místní normativy zohledňují místní podmínky a priority. Místní normativy stanovují odbory školství krajských úřadů tzv. místním dohodovacím řízením, jež probíhá mezi odbory školství a řediteli škol zprostředkovaně přes úřady obcí s rozšířenou působností. (Peková, 2012, s. 257 – 260; Heřmanová, 2009, s. 23)

Výše normativů pro jednotlivé typy škol je stanovena podle příslušných učebních plánů, podle vyhlášky určující maximální počet žáků ve třídě, podle počtu vyučovaných hodin u předmětů, ve kterých se třídy dělí apod. (Peková, 2012, s. 260)

Mezi všeobecné zásady pro rozdělování finančních prostředků tzv. na žáka patří relativní spravedlivost, průhlednost, objektivnost, demokratičnost a hospodárnost. Nevýhodami jsou plošnost a důraz na kvantitu místo na kvalitu. (Potůček, 2005, s. 298)

Čin dál více se prosazuje přechod od mechanismů na vstupu k systémům založeným na výstupech (např. počtu absolventů). (Potůček, 2005, s. 298 – 299)

5.3 Reforma financování regionálního školství

Při normativním způsobu financování škol ze státního rozpočtu do rozpočtů jednotlivých krajů nemůže MŠMT zohlednit objektivní specifika regionálního školství v jednotlivých krajích jako je rozdílná oborová struktura středního a vyššího odborného školství. Existují velké rozdíly ve výši krajských normativů tj. rozdíly ve výši státní finanční podpory na vzdělávání žáka ve stejném oboru vzdělávání mezi jednotlivými kraji. V oblasti středního vzdělání s maturitní zkouškou systém financování negativně působí na kvalitu i na ekonomickou efektivnost vzdělávání. Školy v zájmu získávání žáků snižují nároky na kvalitu na vstupu do vzdělávání a přijímají i žáky, co s velmi malou pravděpodobností odmaturoují nebo získají výuční list, také drží žáky ve vzdělávání co nejdéle, aby získaly finanční prostředky na žáky. I nevýznamné změny v počtech žáků školy mohou mít pro

školu zásadní důsledky v oblasti získaných finančních prostředků. Systém financování dále zvýhodňuje školy s vyšší naplněností tříd. (MŠMT, © 2017)

U financování pedagogů systém nezohledňuje rozdílnou úroveň nárokových složek pedagogů na konkrétních školách, pedagogové jsou financováni podle délky vykonané praxe. Obecně v normativním systému financování platí, že čím má škola více pedagogů s delší praxí (kvalitnějších pedagogů), tím jsou vyšší její mzdové nároky na pedagogy, tím je škola normativním systémem financování znevýhodněna. Tento fakt je v přímém rozporu se strategií vzdělávací politiky ČR, která má podporovat kvalitní výuku a učitele. (MŠMT, © 2017)

MŠMT navrhuje změnit způsob financování, řešení eliminuje objektivní rozdíly vzdělávacích soustav v jednotlivých krajích, odstraňuje rozdílné financování stejných oborů vzdělávání, nerovnosti v odměňování zaměstnanců, negativní dopady snížení počtu žáků. U středních škol eliminuje nutnost přijímat co největší počet žáků bez ohledu na jejich studijní předpoklady v zájmu získání nezbytného objemu finančních prostředků pro činnost škol. Navrhované řešení je v souladu s klíčovými doporučeními OECD pro ČR v oblasti financování regionálního školství a koresponduje s praxí ve většině zemí EU. (MŠMT, © 2017)

MŠMT ČR chce zavést zcela odlišný systém normativního financování u mateřských, základní a středních škol. MŠMT stanoví předpisem maximální rozsah vzdělání nebo maximální rozsah přímé pedagogické činnosti hrazený ze státního rozpočtu. Maximální rozsah bude stanoven nařízením vlády v podobě maximálního počtu hodin výuky ve třídě (včetně nezbytného dělení) v oboru vzdělání, v závislosti na počtu žáků ve třídě. Maximum bude vyjadřovat stav umožňující poskytování vzdělání a školských služeb v potřebné kvalitě. Dále budou stanoveny ostatní normativy nárokových složek platů např. za třídnictví a opravné koeficienty, které budou v oblasti nenárokových složek platů zohledňovat zvyšující se náročnost práce pedagogů s rostoucím počtem žáků ve třídě nebo zapojení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do běžných tříd. Školy budou předkládat MŠMT údaje o svých pedagogických pracovnících, o jejich zařazení do platových tříd a stupňů, o míře přímé vyučovací činnosti. Předložením těchto údajů definuje vybraný druh školy svůj nárok na přiděl zdrojů ze státního rozpočtu na zabezpečení své činnosti, MŠMT posoudí, zda definovaný nárok nepřekračuje maximální rozsah. Pokud přesahuje definovaný nárok maximální rozsah, pak je školskému zařízení přiznán objem tarifních platů ve výši maximálního rozsahu. Přiznaný objem finančních

prostředků na platové tarify je škole zvýšen o objem finančních prostředků na ostatní nárokové složky pedagogů (stanovený normativ se vynásobí přiznaným počtem úvazků) a o objem finančních prostředků na nenárokové složky platů pedagogů. (MŠMT, © 2017)

Na středních školách připadá v průměru 12 žáků na učitele, což je průměr zemí EU, průměr zemí OECD je 13 žáků na učitele. (OECD, 2016)

Pro krajské úřady znamená navržená změna systému financování omezení stávajících kompetencí při tvorbě krajských normativů, tato činnost bude zachována krajským úřadům pouze v těch oblastech, kde lze shledat reálný důvod pro mezikrajové rozdíly, což je např. v oblastech volného času dětí nebo školního stravování. (MŠMT, © 2017)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 SOUČASNÁ SITUACE ZEMĚDĚLSKÝCH ŠKOL

V České republice pracuje v zemědělství 120 tisíc lidí, v Olomouckém kraji asi 9 tisíc lidí, což je 2,23 % pracujícího obyvatelstva. Podíl pracovníků v zemědělství nad 45 let je 53 %, průměr celé ekonomiky ČR je 40 %. Osob nad 55 let pracuje v zemědělství dokonce 32,1 %. Počet zaměstnanců v zemědělství se bude snižovat a podle odhadů bude v zemědělství pracovat v roce 2020 70 tisíc lidí. V zemědělství budou chybět lidé, možným řešením by mohla být spolupráce firem a zemědělských škol, podobně jako je tomu u průmyslových škol a strojírenských firem, kde firmy nabízejí žákům motivační stipendia a takto získávají žáky již během studia.

V českém školském systému jsou obory rozděleny do skupin s přiřazenými číselnými značkami, skupina oborů Zemědělství a lesnictví je označena číslem 41. Nabídka oborů na středních zemědělských školách je poměrně široká, skupina oborů 41 – Zemědělství a lesnictví zahrnuje např. tyto obory:

- 41-41-M/01 Agropodnikání
- 41-43-M/02 Chovatelství
- 41-53-H/02 Jezdec a chovatel koní
- 41-56-H/01 Lesní mechanizátor
- 41-46-M/01 Lesnictví
- 41-45-M/01 Mechanizace a služby
- 41-45-L/51 Mechanizace zemědělství a lesního hospodářství
- 41-56-H/02 Opravář lesnických strojů
- 41-55-H/01 Opravář zemědělských strojů
- 41-55-E/01 Opravářské práce
- 41-54-H/01 Podkovář a zemědělský kovář
- 41-51-H/02 Včelař
- 41-52-E/02 Zahradnická výroba
- 41-52-E/01 Zahradnické práce
- 41-44-M/01 Zahradnictví
- 41-52-H/01 Zahradník
- 41-51-H/01 Zemědělec–farmář

(Atlas školství střední školy Olomoucký kraj 2017/2018, 2016)

Převážná většina oborů má zkratku M nebo H. Zkratka M u jednotlivých kódů oborů značí úplné střední odborné vzdělávání s maturitou (bez vyučení), absolventi ve čtyřletém vzdělávacím programu získají maturitu a mohou pokračovat v dalším studiu na vysokých nebo vyšších odborných školách. H pak představuje střední odborné vzdělání s výučním listem, zahrnuje teoretickou i praktickou výuku, po složení závěrečných zkoušek žák získá výuční list. (Atlas školství střední školy Olomoucký kraj 2017/2018, 2016)

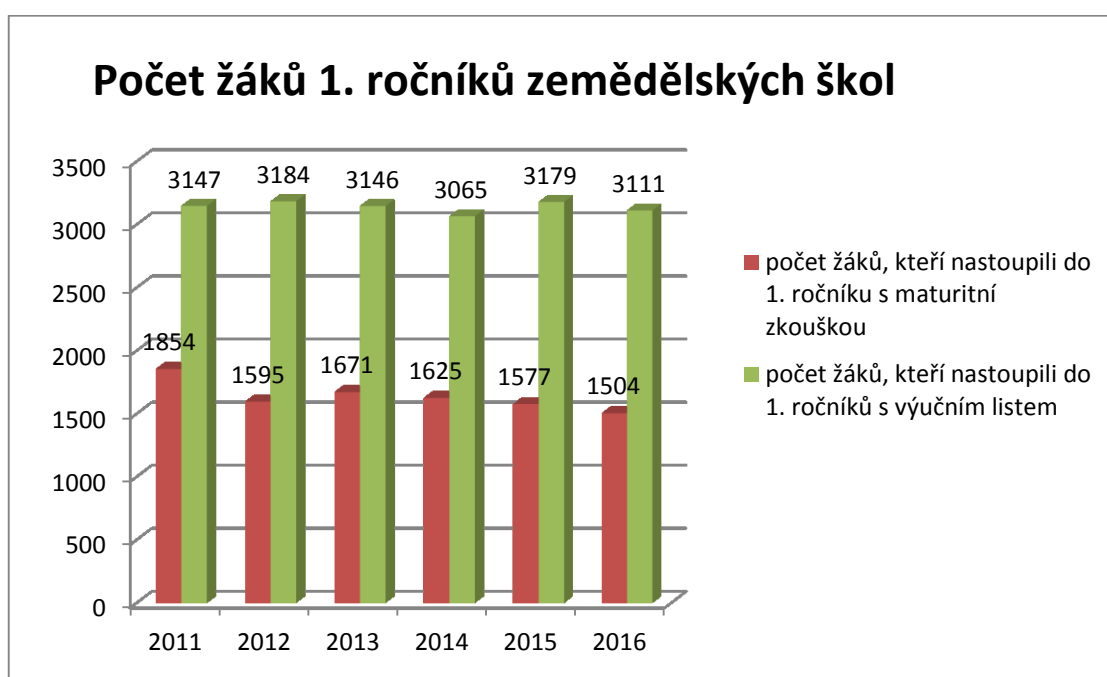
6.1 Počet žáků nastupujících do 1. ročníků

Přilákat žáky do 1. ročníků není pro zemědělské školy jednoduché, když pomíneme obecný nezájem o studium na zemědělských školách, pak záleží na tom, jak atraktivní obory škola nabízí, zda žáci dostávají stipendia, dále pak na vybavenosti školy a v neposlední řadě na propagaci školy. Většině zemědělských škol ubývají žáci, existují však i výjimky např. Vyšší odborná škola a Střední zemědělská škola Benešov zdvojnásobila za posledních 8 let počet svých studentů.

Vliv na počet žáků škol bude mít také připravovaná reforma financování školství, školy již nebudou dostávat peníze na žáky jak je tomu dosud. Na počet žáků zemědělských škol bude mít reforma pravděpodobně negativní dopad, podle reformy bude muset mít třída minimálně 17 žáků, v dnešní době zemědělské školy otevírají obory i s třemi přihlášenými žáky na oboru, ve třídě je pak několik oborů dohromady. Také vláda schválila, že od školního roku 2021/2022 (v roce 2022) bude na odborných školách povinná státní maturita z matematiky, výjimku budou mít pouze umělecké, zdravotnické a sociální obory, povinná maturita z matematiky se bude tedy týkat i zemědělských škol, proto lze očekávat další pokles žáků na maturitních oborech. Některé zemědělské školy nemají nyní dostatečnou hodinovou dotaci matematiky, proto by se měly v tomto ohledu na povinnou maturitu z matematiky připravit. Nový systém financování školství bude umožňovat dělení tříd na výuku matematiky do skupin, což by mohlo zlepšit kvalitu výuky, aby u maturity z matematiky na některých školách nepropadalo tolik maturantů.

Počet žáků, kteří nastoupili do prvních ročníků zemědělských škol se snižuje rychleji než počet absolventů zemědělských škol, mezi lety 2002 a 2016 se snížil z 5,1 % na 3,7 %, tento podíl je v porovnání s ostatními obory průměrný, poslední dva roky mírně klesl. Počet žáků, kteří nastoupili do 1. ročníků zemědělských učebních oborů a počet absolventů zemědělských oborů s výučním listem se zvyšuje nebo zůstává na stejné úrovni, opačný trend je u studijních oborů s maturitní zkouškou, zde počet absolventů i počet žáků

nastupujících do 1. ročníků klesá. Negativní vliv na tento fakt má také jednotná maturitní zkouška, u zemědělských škol bývá vyšší neúspěšnost, výsledkům maturitních zkoušek se budu podrobněji věnovat v další části své diplomové práce. Také dochází k celkovému poklesu žáků, kteří nastupují na střední školy, celkově jde o pokles o zhruba 10 %, nejmenší pokles zaznamenaly gymnázia, pouze 3 %, u středních odborných škol s maturitní zkouškou se pak jedná o pokles 13 %, u nástavbového studia dokonce o 19 %. Mezi roky 2011 a 2016 klesl počet žáků nastupujících do 1. ročníků maturitních oborů na zemědělských školách o 350 žáků, u oborů s výučním listem nastupuje každoročně do 1. ročníků okolo 3 100 žáků.

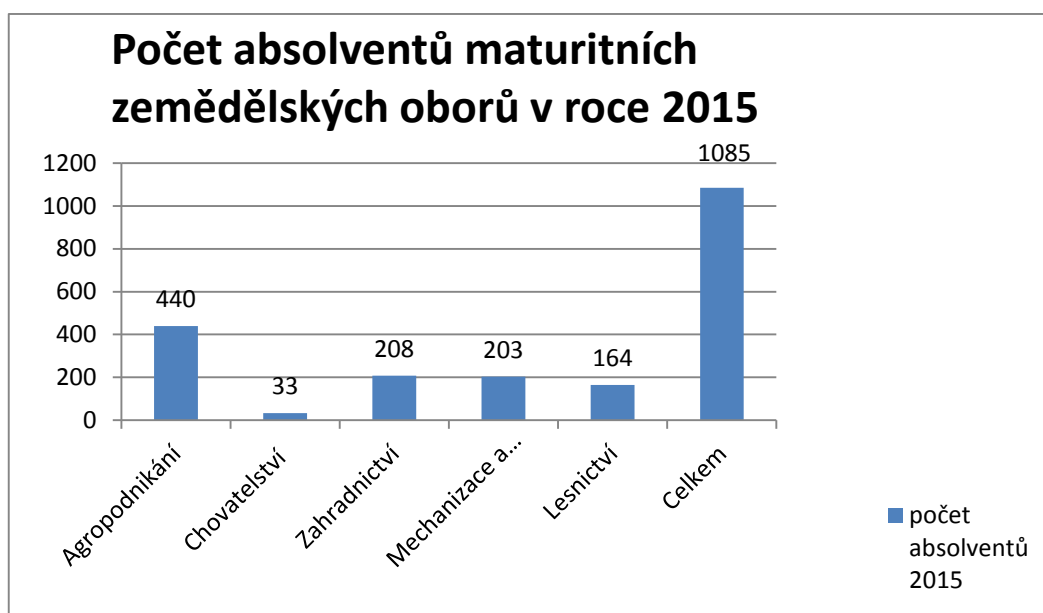
Graf 1 Počet žáků, kteří nastoupili do 1. ročníků zemědělských škol od roku 2011

Zdroj: Vlastní zpracování dle infoabsolvent a Chomové, 2014

Jedním z faktorů nezájmu o studium na zemědělských školách je obecně předsudek veřejnosti o tom, že v zemědělství je náročná a špinavá práce většinou 7 dní v týdnu bez odpočinku, většinou navíc špatně placená. V tomto ohledu spíše záleží na zemědělské firmě, jaké nabízí platové podmínky svým zaměstnancům a zda mají pracovníci pro svou práci odpovídající moderní vybavení a zemědělskou techniku nebo zda pracují se zastaralou technikou, která má věčně nějakou poruchu.

6.2 Počet absolventů zemědělských škol

Absolventi ze skupiny oborů 41 – Zemědělství a lesnictví tvořili v roce 2015 přibližně 4,2 % ze všech absolventů středních škol, jednalo se o přibližně 3 000 absolventů, z toho 1 807 tvořili absolventi s výučním listem (55 %) a 1 085 absolventi klasických maturitních oborů (45 %). Počet absolventů zemědělských oborů s výučním listem se postupně zvyšuje až na současných 8,6 %, což je nadprůměrná hodnota mezi skupinami oborů s výučním listem. Nejvíce zastoupenými skupinami v oborech vzdělávání jsou tradičně gymnázia, kde je každý rok přes 20 tisíc absolventů, poté ekonomické školy, pak gastronomické a strojírenské obory. (Infoabsolvent, © 2017)

Graf 2 Počet absolventů maturitních zemědělských oborů v roce 2015

Zdroj: Vlastní zpracování dle infoabsolvent

Jak vidíme ve výše uvedeném grafu nejvíce absolventů a žáků má z maturitních oborů obor Agropodnikání, v roce 2015 to bylo 440 absolventů, pak obor Zahradnictví (208) a Mechanizace a služby (203 absolventů).

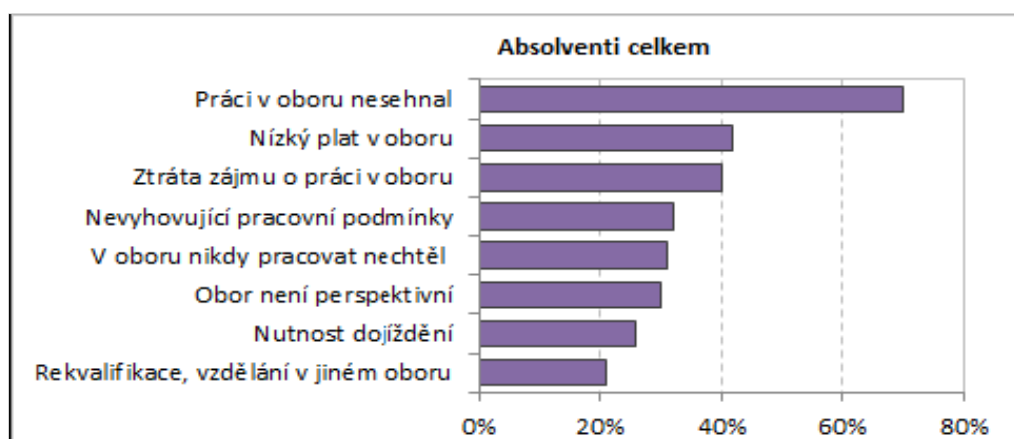
Ze zemědělských oborů s výučním listem měl v roce 2015 nejvíce absolventů obor Opravář zemědělských strojů a to 957, z ostatních oborů s výučním listem stojí ještě za zmínění obor Zahradník s 301 absolventy, poté 173 žáků získalo výuční list z oboru Zemědělec–farmář.

Graf 3 Počet absolventů zemědělských oborů s výučním listem v roce 2015

Zdroj: Vlastní zpracování dle infoabsolvent

Také se poměrně často stává, že absolventi středních zemědělských škol nesměřují po skončení studia do zemědělství, ale pracují např. jako řidiči kamionů nebo jsou z nich vojáci nebo policisté. Absolventi po skončení studia buď nenajdou odpovídající práci v oboru (70 %) nebo je odradí výše nástupního platu (41 %), proto až 80 % absolventů zemědělských škol nepracuje v zemědělství. Dalších 40 % absolventů uvádí jako důvod toho, že nepracují v zemědělství to, že ztratili zájem o práci v oboru. Další důvody jsou uvedeny v tabulce. (Chomová, 2014)

Graf 4 Důvody proč absolventi zemědělských oborů nepracují v zemědělství

Zdroj: Chomová, 2014

6.3 Nezaměstnanost absolventů zemědělských škol

Pojmem absolvent je myšlen člověk ve věku 20 až 24 let. Jak můžeme vidět v níže uvedené tabulce, tak se nezaměstnanost absolventů zemědělských oborů za poslední 4 roky u jednotlivých oborů značně liší, většinou dochází k výkyvu nezaměstnanosti v 1 roce.

Tab. 3 Nezaměstnanost absolventů dle oborů

Obor	míra nezaměstnanosti absolventů v roce 2013 v %	míra nezaměstnanosti absolventů v roce 2014 v %	míra nezaměstnanosti absolventů v roce 2015 v %	míra nezaměstnanosti absolventů v roce 2016 v %
Agropodnikání	21,4	16,3	15,6	8,2
Chovatelství	29,8	26,1	10,7	15,2
Zahradnictví	21,1	25,0	12,6	13,0
Mechanizace a služby	14,3	33,3	9,0	6,9
Lesnictví	14,8	5,2	4,6	4,9
Jezdec a chovatel koní	26,0	29,7	17,0	6,5
Opravář zemědělských strojů	17,4	12,7	9,6	7,4
Zemědělec-farmář	34,9	19,4	20,9	12,1
Zahradník	32,8	20,8	13,0	9,0
Podkovář a zemědělský kovář	9,7	19,0	0,0	0,0
Lesní mechanizátor	22,4	15,3	15,1	5,5
Opravář lesnických strojů	18,5	18,8	18,2	0,0
Rybář	15,4	24,0	6,1	6,7
Celková nezaměstnanost u zemědělských oborů s maturitní zkouškou	22,5	14,6	12,1	8,6
Celková nezaměstnanost u odborného vzdělání s maturitní zkouškou	15,0	11,6	9,6	7,5
Celková nezaměstnanost u zemědělských oborů s výučním listem	24,0	17,6	12,3	7,6
Celková nezaměstnanost u odborného vzdělání s výučním listem	27,5	17,8	12,6	9,1

Zdroj: Vlastní zpracování dle infoabsolvent a Chomové, 2014

Mezi obory s nízkou nezaměstnaností můžeme z maturitních oborů zařadit obor Lesnictví a Mechanizaci a služby, z oborů s výučním listem Podkováře, kde je za poslední dva roky

nulová nezaměstnanost, dále pak Rybáře a Opraváře zemědělských strojů. Mezi obory s vysokou nezaměstnaností můžeme z maturitních oborů zařadit obor Chovatelství, Zahradnictví a z oborů s výučním listem Zahradníka a Zemědělce–farmáře. Obor Zemědělce–farmář vykazuje v posledních čtyřech letech vždy vyšší nezaměstnanost než je celková nezaměstnanost u odborného vzdělávání s výučním listem i u zemědělských oborů s výučním listem. Tento fakt je zajímavý, protože v posledních letech roste počet žáků a absolventů oboru Zemědělce–farmář a navíc je tento obor podporován stipendii.

Nezaměstnanost absolventů maturitních oborů je vždy nižší než nezaměstnanost absolventů s výučním listem, stejně je tomu i u nezaměstnanosti zemědělských oborů až na výjimku v roce 2016. V roce 2016 byla nezaměstnanost u zemědělských oborů s výučním listem nižší než nezaměstnanost u zemědělských oborů s maturitní zkouškou. Celková nezaměstnanost zemědělských oborů s maturitní zkouškou je vyšší než je průměrná nezaměstnanost u odborného vzdělávání s maturitní zkouškou. U celkové nezaměstnanosti zemědělských oborů s výučním listem je trend opačný, v každém z posledních čtyř sledovaných let je nižší nezaměstnanost u zemědělských oborů s výučním listem než je celková nezaměstnanost u odborného vzdělávání s výučním listem. V roce 2016 byla nezaměstnanost u zemědělských oborů s výučním listem pouze 7,6 % a u zemědělských oborů s maturitní zkouškou 8,6 %.

6.4 Platy v zemědělství

V následující tabulce jsou uvedeny průměrné měsíční mzdy u jednotlivých zemědělských profesí. Ve 4. čtvrtletí 2016 byla podle údajů Českého statistického úřadu průměrná hrubá mzda v zemědělství a lesnictví 25 049 Kč, průměrná mzda v ČR pak 27 589 Kč.

Tab. 4 Platy v zemědělství podle profesí

Pracovní pozice	Mzda
Chovatel, ošetřovatel zvířat	16 769 Kč
Zemědělský inženýr, agronom	24 045 Kč
Dojič	16 297 Kč
Zootechnik	22 277 Kč
Traktorista	18 484 Kč
Zemědělský technik	22 258 Kč
Inseminátor	20 576 Kč
Průměrný plat v zemědělství a lesnictví	25 049 Kč
Průměrný plat v ČR	27 589 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle platy.cz

7 PŘEDSTAVENÍ STŘEDNÍ ŠKOLY ZEMĚDĚLSKÉ PŘEROV

Základní údaje o škole

Oficiální název: Střední škola zemědělská, Přerov, Osmek 47

Ředitel školy: Mgr. Radovan Rašťák

Právní forma: příspěvková organizace

Zřizovatel: Olomoucký kraj

IČ: 63701171 DIČ: CZ63701171

7.1 Historický vývoj školy, areál školy, dříve nabízené obory

Rolnická škola v Přerově byla slavnostně otevřena 13. prosince 1865 v budově na Šířavě, tato budova byla nevhodná, proto byla škola za rok přestěhována do prostor na Malé Dlážce. Na přelomu 19. a 20. století škola nabývala na významu, na škole studovali žáci z celého Rakouska–Uherska. V roce 1895 byla založena v Přerově továrna na umělá hnojiva, na školním hospodářství se konaly pokusy s plodinami, škola se zasloužila o zlepšení jakosti hanáckého ječmene a o zvelebení hanácko–bernského skotu. Na Moravě ani ve Slezsku nebyla vysoká škola zemědělského zaměření, proto přerovská zemědělská škola představovala nejvyšší učiliště a měla mimořádnou autoritu v zemědělství, výzkumná stanice a statek byly šířiteli zemědělského pokroku. V roce 1910 měla zemědělská škola 172 žáků a stávající budova byla nedostatečná, bylo rozhodnuto o umístění nové školní budovy na pozemku Velké Kopaniny, budova byla dokončena v roce 1912. Budova školy je z venku nenápadná, ale vnitřní uspořádání budovy je zajímavé a pro potřeby školy nadčasové, architektonické řešení vychází z budovy zemědělské curyšské techniky ve Švýcarsku. Umístění zemědělské školy bylo velice dobře vybráno, v dalších letech byl na 10–ti hektarovém areálu vybudován domov mládeže, školní statek s kravínem, sýpkou, teletníkem, školní zahrada, pozemky pro pěstování hanáckého ječmene a pšenice. V roce 1922 se zemědělská škola stala 4letou vyšší školou rolnickou. V roce 1938 byla škola zestátněna, v době okupace byl rozvoj školy zpomalen, škola zaznamenala prudký pokles žáků a do školy byla přeložena vyšší lesnická škola z Hranic. (Střední škola zemědělská Přerov, © 2016)

Obr. 3 Budova SŠZe Přerov

Zdroj: SŠZe Přerov

Po 2. světové válce působili učitelé odborných předmětů jako poradci v nově vznikajících zemědělských družstvech, na škole se vyučovaly obory mechanizační, pěstitelské a chovatelské. V roce 1961 byl změněn název školy na střední zemědělskou a technickou školu. V roce 1964 měla škola 237 žáků (z toho 146 dívek). Na přelomu 60. a 70. let byl vybudován nový internát s kapacitou 125 míst, tělocvična s venkovními sportovišti, školní jídelna s kapacitou 450 vařených jídel, kotelna pro vytápění celého areálu a mechanizační pavilon. Dále byl zmodernizován školní statek, postaven nový kravín s dojárnou a porodnou, teletník, skladovací hala, dva vepříný, v celém areálu byly zbudovány nové komunikace a naproti školy bylo zřízeno školní zahradnictví. V roce 1971 se součástí školy stalo zemědělské odborné učiliště s oborem Opravář zemědělských strojů. Počátkem devadesátých let se na škole začal vyučovat nový obor Agropodnikání, který umožňoval škole podle aktuálních podmínek vytvářet různá zaměření. V roce 1997 v rámci optimalizace škol měla být přerovská zemědělská škola přemístěna do Kojetína a v jejím areálu mělo vzniknout sportovní gymnázium, po intenzivním jednání se podařilo tento úmysl zvrátit, nicméně tento fakt měl negativní dopad na počet žáků, zemědělská škola

měla v následujícím školním roce pouze 160 žáků (šest tříd Agropodnikání). Velkou ránu škole zasadila povodeň v červenci roku 1997, ve škole byly až 2 metry vody a povodeň způsobila škodu 3 miliony Kč, veškeré opravy po povodni byly dokončeny v lednu 1998. Školní statek byl z ekonomických důvodů zrušen v roce 1999. V září roku 1999 bylo otevřeno účelové zařízení „Drobnochov“, které slouží pro výuku praxe a zájmovou činnost žáků a ostatní široké veřejnosti. Součástí „Drobnochovu“ byl jezdecký kroužek, který se v roce 2002 stal oficiálním členem České jezdecké federace a přejmenoval se na Jezdecký oddíl při Střední škole zemědělské Přerov, v této době se „Drobnochov“ odstěhoval do jiných prostor v areálu školy a v jezdeckém areálu byly vybudovány dvě stáje s celkovou kapacitou 18-ti boxů, písková jízdárna, výběhy a později opravena krytá hala. Jezdecký oddíl každoročně pořádá v průběhu roku několik závodů, dvakrát ročně zkoušky základního výcviku jezdce a ligu zemědělských škol v parkurovém skákání a tradiční vánoční krmení koní. Zemědělská škola má 15 školních koní (z toho jedno hříbě), které využívá každý den v rámci hodin jezdeckví a pro činnost jezdeckého oddílu. Šatny jezdeckého oddílu se později přestěhovaly do nově zrekonstruovaných prostor tzv. kovárny, kde byla vybudována učebna pro výuku odborných jezdeckých předmětů. Na „Drobnochovu“ můžeme vidět kozy a ovce kamerunské, perličky, slepice, krocana, vodní drůbež, králíky, někdy prasata. (Střední škola zemědělská Přerov, © 2016)

Obr. 4 Učebna pro výuku odborných jezdeckých předmětů

Zdroj: SŠZe Přerov

Obr. 5 Jízdárna na SŠZe Přerov

Zdroj: SŠZe Přerov

V roce 2001 se vznikem nových samosprávných celků se změnil zřizovatel školy z MŠMT ČR na Olomoucký kraj, v souvislosti s optimalizací škol a školských zařízení došlo k 1. lednu 2004 ke sloučení zemědělské školy se školním statkem Kojetín, ekonomika školního statku se ukázala jako neúnosná, proto škola přistoupila k odprodání movitého majetku a kraj realizoval prodej nemovitého majetku. V roce 2005 došlo ke sloučení školy se Středním odborným učilištěm zemědělským v Lipníku nad Bečvou, na přelomu roku 2007/2008 byly provedeny stavební úpravy na budově Institutu (budovu do roku 2003 využívalo Ministerstvo zemědělství jako školicí středisko) a to umožnilo převést teoretickou a praktickou výuku z Lipníku nad Bečvou do Přerova. (Střední škola zemědělská Přerov, © 2016)

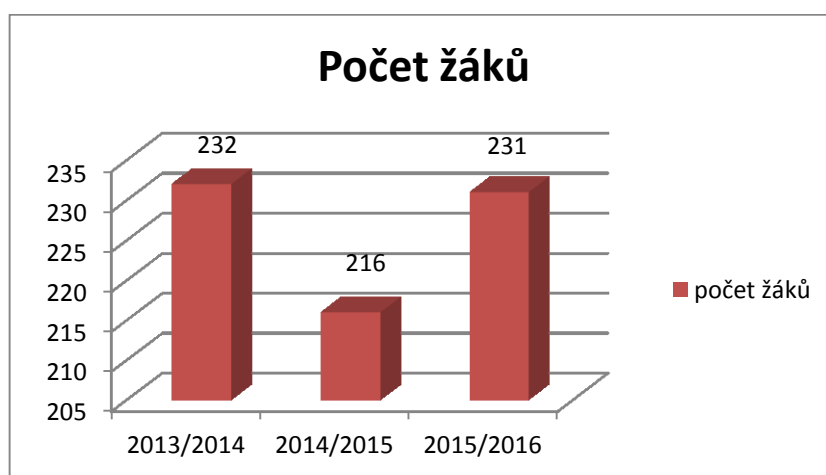
Žáci v průběhu studia získají zdarma řidičská oprávnění skupiny B, T, případně C, v případě zájmu mohou získat dále jezdeckou licenci, osvědčení na motorovou pilu, křovinořez, vysozdvíhací vozík, kombajn. V roce 2015 zemědělská škola oslavila 150 let od svého založení.

V roce 2008 měla zemědělská škola 560 žáků, na škole byl vyučován maturitní obor Agropodnikání se třemi druhy zaměření, Agropodnikání se zaměřením na Chov koní, Provoz a Ochranu přírody a životního prostředí. Zemědělská škola nabízela z nástavbových oborů obor Podnikání a obor Mechanizace zemědělství a lesního hospodářství, z učebních oborů pak obory Opravář zemědělských strojů, Strojník a Opravářské práce. (Střední škola zemědělská Přerov, © 2016)

Dříve se na zemědělské škole vyučoval také obor Agropodnikání v kombinované formě studia, ale nyní škola nabízí pouze obory v denní formě studia. Olomouckým krajem byl také zrušen nástavbový obor 64/41-L/51 Podnikání, poslední 1. ročník tohoto oboru byl otevřen ve školním roce 2012/2013 a nyní škola nabízí pouze nástavbový obor 41-45-L/51 Mechanizace zemědělství a lesního hospodářství. U maturitního oboru Agropodnikání bylo zrušeno zaměření Ochrana přírody a životního prostředí, poslední 4. ročník tohoto zaměření maturoval v roce 2015. U Agropodnikání bylo ponecháno zaměření Provoz a Chov koní. Škola dříve otvírala každý rok dvě třídy oboru Agropodnikání, ale od školního roku 2014/2015 Olomoucký kraj snížil počet přijímaných žáků na 30, na jednu třídu. Z učebních oborů se na zemědělské škole vyučuje učební obor Strojník a Opravář zemědělských strojů.

7.2 Počet žáků školy

Na následujícím grafu můžeme vidět vývoj počtu žáků Střední školy zemědělské Přerov za poslední tři školní roky. V roce 2008 měla zemědělská škola po sloučení s učilištěm v Lipníku nad Bečvou 560 žáků, dnes má škola o více než polovinu žáků méně, 231 žáků v 11 třídách. Škola dlouhodobě nenaplnuje svou potencionální kapacitu, maximální kapacita školy je 680 žáků, 125 ubytovaných žáků na domově mládeže a 300 uvařených jídel denně.

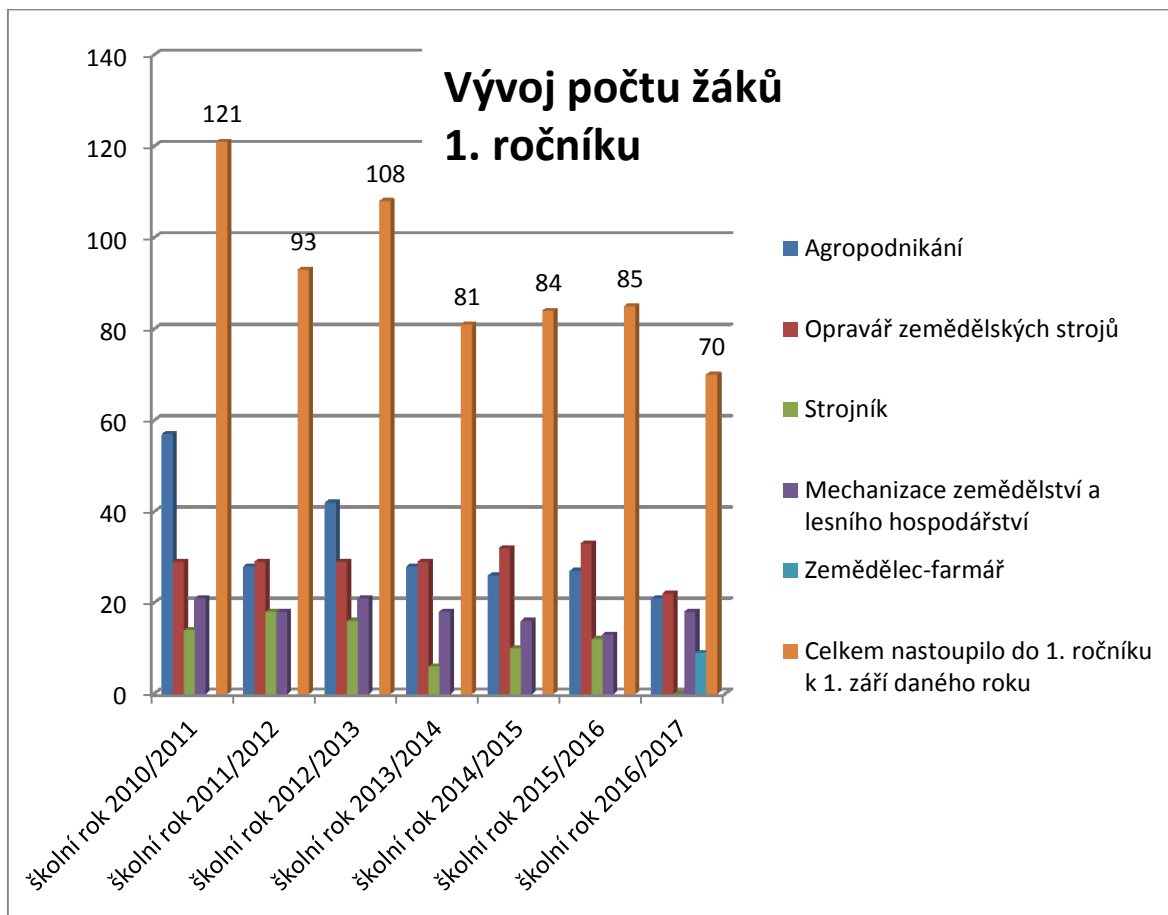

Graf 5 Vývoj počtu žáků Střední zemědělské školy Přerov

Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy SŠZe Přerov

V následujícím grafu můžeme vidět počty žáků, kteří nastoupili do 1. ročníku zemědělské školy od školního roku 2010/2011 po současný školní rok 2016/2017. V roce 2010 nastoupilo do 1. ročníku celkem 121 žáků, v roce 2016 pouze 70 žáků. Nejvíce klesá počet

žáků maturitního oboru Agropodnikání, u nástavbového oboru Mechanizace zemědělství a lesního hospodářství nastupuje každý rok téměř stejný počet žáků. O učební obor Opravář zemědělských strojů je každoročně zájem.

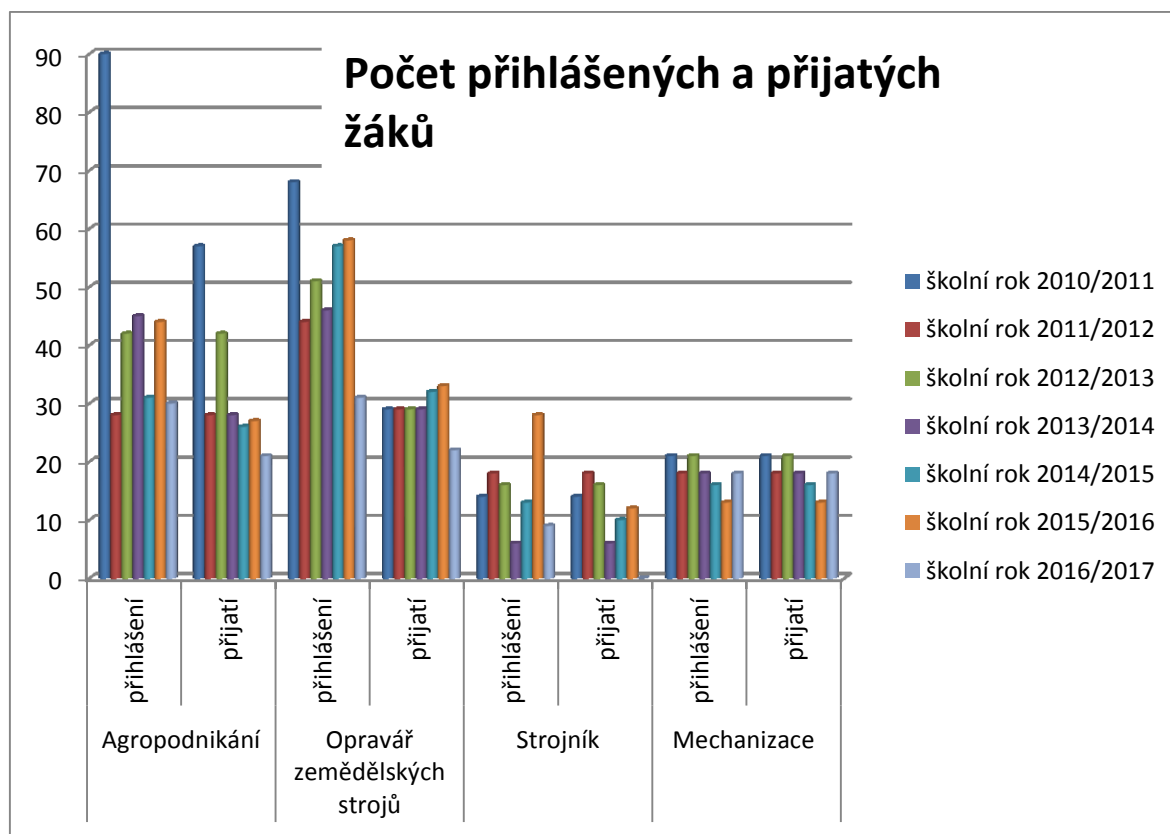
Graf 6 Počet žáků, kteří nastoupili do 1. ročníku na SŠZe Přerov

Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy SŠZe Přerov a setu středních škol

Tab. 5 Počet přihlášených a přijatých žáků SŠZe Přerov

Obor	Agropodnikání		Opravář strojů		Strojník		Mechanizace	
	přihlášení	přijetí	přihlášení	přijetí	přihlášení	přijetí	přihlášení	přijetí
školní rok 2010/2011	90	57	68	29	14	14	21	21
2011/2012	28	28	44	29	18	18	18	18
2012/2013	42	42	51	29	16	16	21	21
2013/2014	45	28	46	29	6	6	18	18
2014/2015	31	26	57	32	13	10	16	16
2015/2016	44	27	58	33	28	12	13	13
2016/2017	30	21	31	22	9	0	18	18

Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy SŠZe Přerov a setu středních škol

Graf 7 Počet přihlášených a přijatých žáků

Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy SŠZe Přerov a setu středních škol

7.3 Obory nabízené v současné době

V důsledku snižujícího se počtu žáků, kteří nastupují do 1. ročníku, přišla Střední škola zemědělská Přerov od školního roku 2016/2017 s dvěma novými maturitními obory a jedním učebním oborem, prvním maturitním oborem je obor 41-44-M/01 Zahradnictví (se zaměřením na okrasné a produkční zahradnictví) a druhým oborem je pak je obor 41-45-M/01 Mechanizace a služby. Bohužel tyto obory pro nízký počet přihlášených žáků nebyly v tomto školním roce otevřeny. Novým učebním oborem je obor 41-51-H/01 Zemědělec–farmář, tento obor byl v tomto školním roce otevřen s 9 žáky, nebyl otevřen učební obor 23-65-H/01 Strojník, který byl v předcházejících letech otevírán. Pro zemědělské podnikatele, kteří neabsolvovali žádný vzdělávací zemědělský obor, je každoročně otevírán na zemědělské škole Kurz pro výkon obecných zemědělských činností v rozsahu 300 hodin, absolventi tohoto kurzu splní tímto kurzem odbornou způsobilost stanovenou zákonem č. 85/2004 Sb., a podmínky k získání státních příspěvků a dotací z EU. Ve školním roce 2015/2016 měl kurz 7 účastníků.

V následující tabulce můžeme vidět obory, které Střední škola zemědělská Přerov v současné době nabízí a počty žáků, kteří se na tyto obory hlásili, byli přijati v minulém školním roce a kolik žáků může škola maximálně přijmout na jednotlivé obory ve školním roce 2017/2018. V roce 2017 došlo k navýšení kapacity u oboru Opravář zemědělských strojů na 45 žáků, na SŠZe Přerov může nastoupit k 1. září 2017 do prvních ročníků maximálně 180 žáků.

Tab. 6 Studijní a učební obory na Střední škole zemědělské Přerov

Střední škola zemědělská, Přerov	typ studia	přihlášeno 2016/2017	přijato 2016/2017	příjmu 2017/2018
41-41-M/01 Agropodnikání (zaměření Chovatel koní, jezdec nebo Provoz a služby)	4 (M)	30 (13 K, 17 P)	21	30
41-44-M/01 Zahradnictví (se zaměřením na okrasné a produkční zahradnictví)	4 (M)	3	0	15
41-45-M/01 Mechanizace a služby	4 (M)	9	0	15
41-51-H/01 Zemědělec-farmář	3 (VL)	11	9	30
41-55-H/01 Opravář zemědělských strojů	3 (VL)	31	22	45
23-65-H/01 Strojník (dopravní a manipulační technika)	3 (VL)	9	0	15
41-45-L/51 Mechanizace zemědělství a lesního hospodářství	2 DE, NA	18	18	30

Zdroj: Atlas školství Olomoucký kraj 2017/2018

Vysvětlení použitých zkratk v tabulce:

K – zaměření Chovatel koní, jezdec

P – zaměření Provoz a služby

M – maturitní zkouška (úplné střední odborné vzdělání s maturitou)

VL – výuční list

DE – denní studium

NA – nástavbové studium

7.4 Stipendia pro žáky vybraných oborů od Olomouckého kraje

Olomoucký kraj poskytuje stipendia na vybrané obory žákům učňovských oborů a žákům technických oborů vzdělávání zakončených maturitní zkouškou, cílem této podpory je zvýšit počet žáků těchto vybraných oborů, které vedou k dlouhodobé uplatnitelnosti na trhu práce. Olomoucký kraj ve školním roce 2016/2017 podporuje 28 učňovských oborů a 12 technických oborů zakončených maturitní zkouškou. Z učňovských zemědělských

oborů Olomoucký kraj podporuje obor 41-51-H/01 Zemědělec - farmář, 41-54-H/01 Podkovář a zemědělský kovář, stipendium se vztahuje pouze na žáky 1. ročníku. Stipendium dostanou žáci, pokud nebudou mít na vysvědčení horší známku než 3 a nebudou mít žádný předmět neklasifikovaný, žáci dostanou 1 500 Kč za každé pololetí a na konci roku 1 500 Kč pokud budou mít vyznamenání. Ze zemědělských oborů zakončených maturitní zkouškou pak Olomoucký kraj podporuje obor 41-44-M/01 Zahradnictví a 41-45-M/01 Mechanizaci a služby, žáci 1. ročníků získají stipendium 1 500 Kč za každé pololetí, pokud nebudou mít za dané pololetí horší studijní průměr než 1,7 včetně. Stipendium se prozatím týká pouze žáků 1. ročníků. Od školního roku 2017/2018 se tyto stipendia budou týkat i žáků Střední školy zemědělské Přerov, uvidí se, zda tyto stipendia přimějí žáky, aby se hlásili na maturitní obory Zahradnictví a Mechanizaci a služby, aby tyto dva nové maturitní obory mohly být na zemědělské škole otevřeny. (Olomoucký kraj, © 2016)

8 ANALÝZA VNITŘNÍHO A VNĚJŠÍHO PROSTŘEDÍ

Pro směřování do budoucna je třeba popsat a vyhodnotit současný stav školy a porovnat ho s okolím, provést analýzu vnitřního a vnějšího prostředí.

8.1 Hodnocení vnitřního prostředí SŠZe Přerov

Hodnocením vnitřního prostředí zjistíme, jak na tom škola je v různých oblastech.

8.1.1 Pracovníci školy

Ve školním roce 2015/2016 měla Střední škola zemědělská Přerov 49 zaměstnanců, z toho 22 učitelů všeobecně vzdělávacích a odborných předmětů, 8 učitelů odborného výcviku, 4 vychovatele, 4 kuchařky a 11 dalších provozních zaměstnanců. K 1. dubnu 2016 škola přijala nového pracovníka v souvislosti převzetím zařízení „Drobnochov“, které dříve spadalo pod Moravskou zemědělskou akciovou společnost, naopak funkce ekonoma byla rozdělena mezi účetní a hospodáře školy. Dále pak škola ve školním roce 2016/2017 souvislosti s nově otevřeným oborem Zemědělec–farmář přijala nového učitele odborného výcviku. V současné době má škola 33 pedagogických pracovníků a 18 provozních zaměstnanců (4 vychovatele na domově mládeže, 4 kuchařky, 4 ekonomické a administrativní pracovníky, školníka, jednu uklízečku, 3 zaměstnance zajišťující provoz u koní a v zařízení „Drobnochov“, zahradníka). Úklid budovy školy a školního internátu zajišťuje externí firma, dříve škola měla na úklid těchto prostor vlastní provozní zaměstnance. Na přepočítané úvazky je počet pedagogických pracovníků nižší, většina učitelů nemá plné úvazky, někteří vyučující zároveň působí i jako provozní zaměstnanci školy. Počet zaměstnanců SŠZe Přerov se zvyšuje, na škole je 11 tříd, ale s menším počtem žáků ve třídách, škola má celkem 231 žáků. Na škole je několik zaměstnanců v důchodovém věku.

8.1.2 Hospodaření SŠZe Přerov

Střední škola zemědělská Přerov dosahuje ztráty již několik let, v roce 2015 dosáhla celkové ztráty ve výši 1 423 037, 54 Kč po zdanění, všechny druhy nákladů se v roce 2015 oproti roku 2014 zvýšily, příspěvek od Olomouckého kraje se meziročně snížil o 355 471 Kč v důsledku nižšího počtu žáků školy. Náklady na opravy nemovitého majetku byly vyšší oproti roku 2014 v souvislosti s oslavou 150 let od založení školy

o 84 853,84 Kč. Náklady na ostatní služby dosáhly částky 2 980 974,69 Kč, což je o 163 805,55 Kč více než v předcházejícím roce.

Výnosy z hlavní a hospodářské činnosti školy se meziročně zvýšily, výnosy z hlavní činnosti byly meziročně vyšší o 129 880,29 Kč v důsledku vyššího počtu strávníků školní jídelny a vyššího počtu ubytovaných žáků na školním internátě. Výnosy z hospodářské činnosti byly meziročně vyšší o 130 980,95 Kč zejména díky výnosům z prodeje služeb a výnosům z pronájmu (zejména se jedná o pronájem tělocvičny).

Tab. 7 Hospodaření SŠZe Přerov v roce 2015

Výsledek hospodaření za rok 2015 po zdanění	Zisk/ztráta
Hlavní činnost	-1 343 549,97 Kč
Hospodářská činnost	-79 487,57 Kč
Celkový výsledek hospodaření v roce 2015 po zdanění	-1 423 037,54 Kč

Tab. 8 Příspěvek od Olomouckého kraje v roce 2014 a 2015

	2014	2015	pokles o
Příspěvek od zřizovatele	7 252 023 Kč	6 896 552 Kč	-355 471 Kč

Tab. 9 Náklady SŠZe Přerov

Druh nákladu	V roce 2015 nárůst oproti roku 2014 o
Náklady na ostatní služby	+ 130 980,95 Kč
Náklady na spotřebu energie	+ 104 675,60 Kč
Náklady na opravy	+ 84 853,55 Kč
Náklady na ostatní služby	+ 163 805,55 Kč
Náklady na chov koní	+ 26 718 Kč

Tab. 10 Výnosy SŠZe Přerov

Druh výnosu	V roce 2015 nárůst oproti roku 2014 o
Výnosy z činnosti školní jídelny	+ 72 138,08 Kč
Výnosy za ubytovací služby domova mládeže	+ 57 742,21 Kč
Výnosy z hospodářské činnosti	+ 130 980,95 Kč

8.1.3 Výsledky maturitních zkoušek

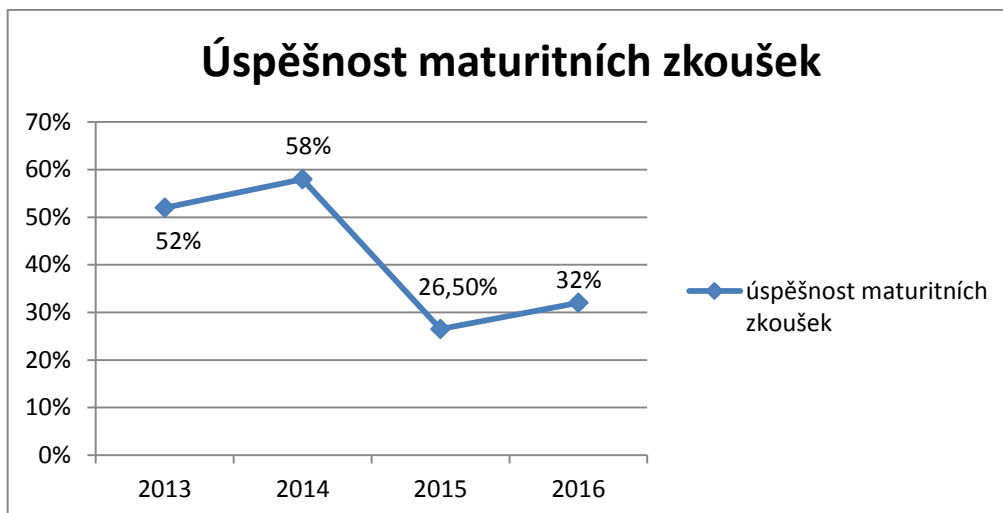
Maturitní zkouška se skládá ze školní části a od školního roku 2010/2011 také z jednotně organizované společné části maturitní zkoušky tzv. státní maturity. Státní maturita je jednotná zkouška pro všechny maturanty, která umožňuje srovnání maturantů z různých škol a oborů. Úspěšné složení této zkoušky je základním cílem pro studenty dané školy a výsledky této maturitní zkoušky jsou významným ukazatelem úspěšnosti a kvality dané školy. Každý maturant musí absolvovat státní maturitu z českého jazyka a literatury a jako druhý maturitní předmět si volí matematiku nebo cizí jazyk. Žáci zemědělských škol většinou dávají přednost anglickému jazyku (ze 60 až 80 %) před maturitou z matematiky, kde je vysoká neúspěšnost. Odborné školy mají velký problém s úspěšností svých žáků u státních maturit.

Tab. 11 Výsledky maturitních zkoušek na SŠZe Přerov

	2013	2014	2015	2016
maturovalo	44	52	49	31
prospělo	23	30	13	10
prospělo z oboru Agropodnikání	17	20	13	10
prospělo z nástavbových oborů	6	10	1	0
úspěšnost maturitních zkoušek	52 %	58 %	26,5 %	32 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy SŠZe Přerov

Maturitní zkoušky na SŠZe Přerov zvládá čím dál méně žáků, přestože učitelé jsou na žáky náročnější, v roce 2015 byla úspěšnost maturitních zkoušek pouze 26,5 %, což je hrozně nízká a alarmující úspěšnost, ze 49 maturantů odmaturovalo 13 žáků. V roce 2016 nebylo připuštěno k maturitním zkouškám 10 žáků z oboru Agropodnikání a 6 žáků z nástavbového oboru Mechanizace, z oboru Agropodnikání konalo maturitní zkoušku v prvním termínu 16 žáků. V roce 2016 z 31 maturujících žáků uspělo u maturitních zkoušek pouze 10 žáků, což je 32 %, na druhou stranu z těchto 10 žáků mělo 5 žáků vyznamenání. Průměrný prospěch všech žáků školy z českého jazyka a literatury byl 3,066; z anglického jazyka 2,820 a z matematiky 2,783.

Graf 8 Úspěšnost maturitních zkoušek na SŠZe Přerov za poslední 4 roky

Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy SŠZe Přerov

Pro srovnání uvádím přehled výsledků závěrečných zkoušek u učebních oborů, v roce 2016 ze 16 žáků získalo výuční list 15 žáků.

Tab. 12 Výsledky závěrečných zkoušek na SŠZe Přerov

	2013	2014	2015	2016
prospělo	26	27	22	16
neprospělo	0	2	5	1

Zdroj: Vlastní zpracování dle SŠZe Přerov

8.2 Analýza vnějšího prostředí

8.2.1 Vzdělávací soustava Olomouckého kraje

Ještě v roce 2002 Olomoucký kraj zřizoval 164 škol a školských zařízení, v roce 2015 to už bylo jen 116 zařízení. Olomoucký kraj klade důraz na omezení neopodstatněných duplicit oborů v jednom městě, případně mikroregionu, uzavírání těch oborů, o které je na trhu práce dlouhodobý nezájem. Kraj zahájil regionalizaci sítě škol a školských zařízení, jejichž existence se ukázala jako neopodstatněná. Veškeré změny ve struktuře otevíraných oborů jsou projednávány v orgánech krajské samosprávy a poradních orgánech. (Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2016–2020, 2016)

K 1. 1. 2017 působilo v Olomouckém kraji 92 středních škol (20 gymnázií, 58 středních odborných škol a učilišť). Na středních školách v Olomouckém kraji studuje 26 822 žáků,

z toho 31,1 % na gymnáziích včetně víceletých, 45,2 % žáků v maturitních oborech a 23,7 % žáků v učebních oborech středních odborných škol a učilišť. V okrese Přerov studuje učební obory nejnižší počet žáků, pouze 18,4 % žáků. V důsledku demografického vývoje dochází ke klesání počtu žáků středních škol, ke zvyšování počtu žáků středních škol podle odhadů dojde nejdříve v roce 2019. (Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Olomouckém kraji, 2015)

Na střední školy v Olomouckém kraji nastoupilo v roce 2015/2016 6 804 žáků v denní formě studia. Jak vidíme níže v tabulce v Olomouckém kraji nastupuje vyšší počet žáků na učiliště než je průměr ČR, v roce 2014/2015 nastoupilo na učiliště v Olomouckém kraji 32,7 % žáků, průměr ČR je 31 %. Je tomu taky hlavně díky stipendiím od Olomouckého kraje na vybrané učební obory, naopak méně žáků nastupuje na střední odborné školy s maturitou. Na maturitní obory nastoupilo v roce 2014/2015 v Olomouckém kraji 37,2 % žáků, průměr ČR je 40,2 %. (Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2016–2020, 2016)

Tab. 13 Podíly přijatých žáků do 1. ročníků

rok	výuční list		střední odborné vzdělání s maturitou	
	Olomoucký kraj	ČR	Olomoucký kraj	ČR
2012/2013	33,2 %	32,1 %	35,5 %	38,7 %
2013/2014	33,6 %	31,2 %	36,2 %	39,6 %
2014/2015	32,7 %	31,0 %	37,2 %	40,2 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle dlouhodobého záměru vzdělávání

V Přerově je 11 středních škol, 7 samostatných krajských subjektů, Gymnázium Jana Blahoslava a Střední pedagogická škola Přerov tvoří jeden subjekt, jedno odloučené pracoviště Střední školy zdravotnické z Hranic a jedna soukromá střední škola. V Přerově jsou 2 gymnázia, na gymnáziích studuje 1 805 žáků (29,4 %), na středních odborných školách s maturitou studuje 3 076 žáků a na učebních oborech 1 130 žáků. V celkovém poměru studuje více žáků v okrese Přerov než v okrese Prostějov, více žáků navštěvuje gymnázia, střední odborné školy a učiliště. (Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Olomouckém kraji, 2015)

Metodika výběru škol pro porovnání vybraných ukazatelů SŠZe Přerov

Pro porovnání vybraných ukazatelů zjištěných o Střední škole zemědělské Přerov ve vnitřní analýze jsem si vybírala školy, na kterých se vyučují stejné maturitní a učební obory jako na SŠZe Přerov. Vybrala jsem školy z Olomouckého kraje, pak dvě školy

z Kroměříže, protože Kroměříž je jen 25 kilometrů od Přerova a pak Střední školu zemědělskou a přírodovědnou Rožnov pod Radhoštěm, která je, co se týká počtu žáků a oborů dosti podobná Střední škole zemědělské Přerov. A jako poslední jsem pro srovnání vybrala Vyšší odbornou školu a Střední zemědělskou školu Benešov, o které se dá říci, že je nejspěšnější zemědělskou školou v ČR, má nejvíce studentů ze všech zemědělských škol v ČR a je nejvíce vybavena.

Tab. 14 Střední odborné školy nabízející zemědělské obory v Olomouckém kraji

	SŠZe Přerov	SOŠ Jeseník	SOŠ Šternberk	SŠZe Olomouc	SŠSP Zábřeh	SŠTZ Mohelnice	SOŠ Šumperk	SŠT Přerov
41-41-M/01 Agropodnikání	30/21	x	x	33/25	x	x	17/15	x
41-43-M/02 Chovatelství	x	x	x	20/13	x	x	x	x
41-44-M/01 Zahradnictví	3/0	x	x	7/7	x	x	x	x
41-45-M/01 Mechanizace a služby	9/0	0/0	x	x	x	x	x	0/0
41-51-H/01 Zemědělec- farmář	11/9	3/3	x	x	29/17	14/4	x	x
41-53-H/02 Jezdec a chovatel koní	x	1/0	x	10/10	x	x	x	x
41-52-H/01 Zahradník	x	0/0	6/4	12/10	29/13	x	x	x
41-55-H/01 Opravář země- dělských strojů	31/22	8/8	x	25/17	x	29/17	x	x
41-56-H/01 Opravář lesnic- kých strojů	x	x	26/14	x	x	x	x	x
41-54-H/01 Podkovář a zemědělský kovář	x	0/0	x	x	x	3/0	x	x
41-51-H/02 Včelař	x	0/0	x	x	x	x	x	x
41-56-H/01 Lesní mechani- zátor	x	0/0	28/15	x	x	x	x	x
64-41-L/51 Podnikání	x	21/21	16/15	66/60	84/84	x	x	x
41-45-L/51 Mechanizace zemědělství a lesního hospo- dářství	18/18	x	x	x	x	x	x	x

Zdroj: Vlastní zpracování dle atlasu školství středních škol Olomouckého kraje

Ve výše uvedené tabulce vidíme, které obory se vyučují na daných školách, křížek v tabulce znamená, že se daný obor na škole nevyučuje, dvě čísla v tabulce znamenají, že se daný obor na škole vyučuje, první číslo znamená kolik žáků se na danou školu do daného oboru v minulém školním roce hlásilo, druhé číslo pak značí počet žáků, kteří nastoupili do 1. ročníku do daného oboru ve školním 2016/2017.

Zemědělské vzdělávací programy nabízí v Olomouckém kraji 8 středních odborných škol, všechny tyto školy zřizuje Olomoucký kraj, těmito školami jsou Střední škola zemědělská Přerov (SŠZe Přerov), Střední škola zemědělská a zahradnická Olomouc (SŠZe Olomouc), Střední škola gastronomie a farmářství Jeseník (SOŠ Jeseník), Střední odborná škola lesnická a strojírenská Šternberk (SOŠ Šternberk), Střední škola sociální péče a služeb Zábřeh (SŠSP Zábřeh), Střední škola technická a zemědělská Mohelnice (SŠTZ Mohelnice), Střední odborná škola Šumperk (SOŠ Šumperk), Střední škola technická Přerov (SŠT Přerov).

Typický zemědělský maturitní obor Agropodnikání se v Olomouckém kraji vyučuje pouze v Přerově, Olomouci a Šumperku, každá škola v minulém roce otevřela jednu třídu tohoto oboru, v Šumperku nastoupilo v minulém roce pouze 15 žáků. Maturitní obor Chovatelství se vyučuje pouze na Střední škole zemědělské a zahradnické v Olomouci, škola tento obor poprvé otevřela ve školním roce 2016/2017. Maturitní obor Zahradnictví byl otevřen v tomto školním roce pouze v Olomouci a to se 7 žáky, v Přerově se tento obor nepodařilo otevřít. Maturitní obor Mechanizace a služby nabízí překvapivě dvě školy v Přerově a to Střední škola zemědělská Přerov a Střední škola technická Přerov, dále pak je tento obor nabízen v Jeseníku, ale ve školním roce 2016/2017 pro nezájem žáků tento obor nebyl otevřen na žádné ze škol. Obor Mechanizace a služby nabízí Střední škola technická Přerov od školního roku 2012/2013, ale za celou dobu byl otevřen tento obor jen v roce 2013/2014 se 4 žáky.

Z učebních oborů se nejvíce žáků hlásí na obor Opravář zemědělských strojů, tento obor se vyučuje v Přerově, Jeseníku, Olomouci a Mohelnici. Učební obor Zemědělec–farmář je vyučován v Přerově, Jeseníku, Zábřehu a Mohelnici, ale o tento obor není příliš zájem, více žáků nastoupilo na tento obor pouze v Zábřehu. Učební obor Jezdec a chovatel koní nabízí Střední škola zemědělská a zahradnická Olomouc (od školního roku 2014/2015) a Střední škola gastronomie a farmářství Jeseník, ale první ročník tohoto oboru byl otevřen v minulém roce pouze v Olomouci.

Z nástavbových oborů nabízí obor Mechanizace zemědělství a lesního hospodářství pouze SŠZe Přerov, další školy nabízejí pro žáky s výučním listem nástavbové studium Podnikání většinou v dálkové ale i denní formě studia.

Největší nabídku zemědělských oborů má Střední škola gastronomie a farmářství Jeseník, která vznikla k 1. 9. 2014 sloučením Střední odborné školy gastronomie a potravinářství Jeseník a Střední odborné školy a Středního odborného učiliště zemědělského Horní Heřmanice. Tato škola nabízí jeden maturitní obor, 8 oborů s výučním listem, nástavbový obor Podnikání, ale v minulém roce škola otevřela pouze 2 obory s výučním listem (Farmář a Opravář zemědělských strojů) a nástavbový obor Podnikání. Střední škola zemědělská a zahradnická Olomouc v minulém roce otevřela 3 maturitní obory a 3 obory s výučním listem, největší počet žáků nastoupil do nástavbového oboru Podnikání. Střední škola zemědělská Přerov ve školním roce 2016/2017 otevřela 1 maturitní obor, 2 obory s výučním listem a 1 nástavbový obor.

Střední škola hotelová a služeb Kroměříž nabízí učební obor 41-53-H/02 Jezdec a chovatel koní, v roce 2016/2017 na tento obor nastoupilo do prvního ročníku 14 žáků, dále obor 41-52-H/01 Zahradník, který otevřela s 3 žáky. Z nástavbových oborů nabízí Podnikání, na které přijala 19 žáků. Střední škola – Centrum odborné přípravy technické Kroměříž nabízí učební obor Opravář zemědělských strojů, na který přijala v minulém roce 28 žáků.

Na Střední školu zemědělskou a přírodovědnou Rožnov pod Radhoštěm (SŠZe Rožnov pod Radhoštěm) v minulém roce nastoupilo na maturitní obor 41-41-M/01 Agropodnikání 26 žáků, na učební obor 41-51-H/01 Zemědělec–farmář 18 žáků.

Vyšší odborná škola a Střední zemědělská škola Benešov (VOŠ a SZeŠ Benešov) ze zemědělských maturitních oborů nabízí maturitní obory Agropodnikání a Zahradnictví, na Agropodnikání přijala v tomto roce 35 žáků a na Zahradnictví 8 žáků. Ze zemědělských oborů s výučním listem nabízí obory Chovatel koní–jezdec, Zemědělec–farmář a Zahradník. Střední škola zemědělská a přírodovědná Rožnov pod Radhoštěm a Střední odborná škola Benešov nabízí z nezemědělských oborů obor 78-42-M/05 Přírodovědné lyceum.

8.2.2 Porovnání počtu žáků a pracovníků škol

Porovnávat počty zaměstnanců jednotlivých škol je velice těžké, některé školy mají rozsáhlou doplňkovou činnost, proto potřebují více nepedagogických pracovníků, jiné

školy mají kromě studentů v prezenční formě studia také studenty v dálkové formě studia. Údaje jsem získávala z výročních zpráv jednotlivých škol.

Střední škola zemědělská a přírodovědná Rožnov pod Radhoštěm měla v roce 2015/2016 245 žáků v 11 třídách, což je téměř totožný počet žáků jako SŠZe Přerov (231 žáků také v 11 třídách). Zemědělská škola v Rožnově měla 27 interních a 13 externích pedagogických pracovníků, na přepočtené úvazky 28,48 pedagogických pracovníků a 23 nepedagogických pracovníků, na přepočtené úvazky 19,95 nepedagogických pracovníků. Střední škola sociální péče a služeb Zábřeh měla ve školním roce 2015/2016 503 žáků v denní formě studia a 215 žáků v dálkové formě studia, na tento počet žáků měla 60,63 pedagogických pracovníků a 19,72 nepedagogických pracovníků. Střední škola technická a zemědělská Mohelnice měla ve školním roce 2015/2016 340 žáků, z toho 73 žáků studovalo zemědělské učební obory, fyzický počet zaměstnanců byl 52. Střední odborná škola Šumperk měla celkem 349 žáků (278 žáků v denní a 71 v dálkové formě studia), z toho počtu žáků studovalo obor Agropodnikání 44 žáků. Fyzický stav provozních zaměstnanců byl 14 a pedagogických pracovníků 30. Střední odborná škola Benešov má 362 žáků, 40,2 pedagogických pracovníků na střední škole (45,06 dohromady s vyšší odbornou školou), z toho 113 žáků studuje obor Agropodnikání a 41 žáků obor Zahradnictví.

Tab. 15 Počet žáků a zaměstnanců jednotlivých škol

Škola	Počet žáků	Počet učitelů	Počet nepedagogických pracovníků	Počet žáků na jednoho učitele
SŠZe Přerov	231	30,00	18,00	7,70
SŠZe Rožnov	245	28,48	19,95	8,60
SŠTZ Mohelnice	340	33,18	13,88	10,25
SOŠ Šumperk	349	29,86	14,00	11,69
SŠSP Zábřeh	718	36,18	13,88	19,85
VOŠ a SZeŠ Benešov	362	40,02	26,18	9,05

Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv jednotlivých škol

8.2.3 Hospodaření jednotlivých škol

Dlouhodobě dochází ke snižování objemu příspěvku na provoz, které školy dostávají od svého zřizovatele, je to způsobeno snižováním počtu tříd a žáků škol, bohužel náklady na provoz školy zůstávají většinou stejné. Školy se snaží kompenzovat snižující se příspěvky od zřizovatele svou doplňkovou činností, kterou provozují např. v oblasti

autoškoly, vzdělávání dospělých, pronajímají tělocvičny a jiné prostory, využívají volných kapacit školních jídelen a domovů mládeže. V následující tabulce jsou uvedeny příspěvky od zřizovatele, které získaly školy a výsledky hospodaření.

Střední škola technická a zemědělská Mohelnice čerpala v roce 2015 dotace na projekty v částce 1 290 390,28 Kč a 838 789 Kč dotaci na podporu odborného vzdělávání. Střední škola zemědělská a přírodovědná Rožnov pod Radhoštěm získala příspěvek na školní hospodářství 892 368 Kč, příspěvek od Úřadu práce 186 089 Kč a dotace v rámci regionálního operačního programu v částce 2 463 216 Kč. S největším finančním obnosem peněz v roce 2015 hospodařila Vyšší odborná škola a Střední zemědělská škola Benešov, přijatá dotace z rozpočtu kraje činila 53 787 375,38 Kč, dále pak příspěvky a dotace na neinvestiční výdaje ze státního rozpočtu přes účet zřizovatele činily 33 245 888 Kč, přijaté příspěvky a dotace na neinvestiční výdaje z rozpočtu kraje 13 400 624,66 Kč a z jiných zdrojů (sponzoři, strukturální fondy EU) získala 1 913 122,01 Kč.

Nejvyššího zisku dosáhla v roce 2015 Střední škola technická a zemědělská Mohelnice, naopak s nejvyšší ztrátou hospodařila Střední škola zemědělská Přerov.

Tab. 16 Výsledky hospodaření vybraných škol a výše příspěvku od zřizovatele

	Příspěvek od zřizovatele	VH z hlavní činnosti	VH z doplňkové činnosti	VH po zdanění
SŠZe Přerov	6 896 552 Kč	-1 343 550 Kč	-79 488 Kč	-1 423 038 Kč
SŠTZ Mohelnice	6 185 350 Kč	-10 108 Kč	399 015 Kč	388 907 Kč
SŠZe Rožnov	5 722 667 Kč	-221 132 Kč	297 498 Kč	76 365 Kč
SOŠ Šumperk	23 311 000 Kč	-472 000 Kč	286 000 Kč	-316 000 Kč
SŠSP Zábřeh	4 084 000 Kč	-238 800 Kč	232 300 Kč	-6 497 Kč
VOŠ a SZeŠ Benešov	53 787 375 Kč	-191 249 Kč	201 843 Kč	10 594 Kč

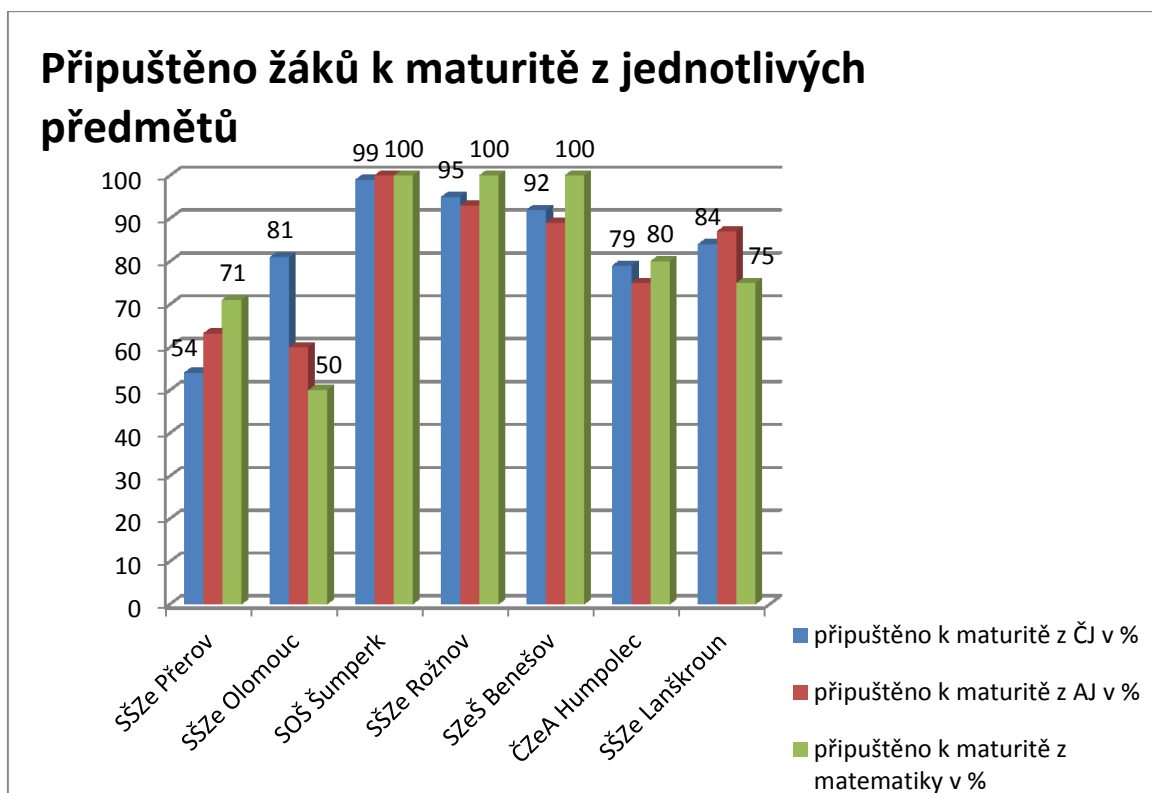
Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv jednotlivých škol

8.2.4 Výsledky maturitních zkoušek

V následující části práce budu porovnávat výsledky maturitních zkoušek na sedmi zemědělských školách. V ČR se maturitní zkouška se skládá ze státní (společné) a školní (profilové) části, student povinně maturuje z českého jazyka a literatury a pak volí mezi cizím jazykem a matematikou.

Níže uvedený graf ukazuje, že panují značné rozdíly mezi školami v tom, kolik přihlášených žáků pustí vyučující k maturitní zkoušce z jednotlivých předmětů.

V roce 2016 nejvíce přihlášených žáků ke státní maturitní zkoušce pustili vyučující na Střední odborné škole v Šumperku (z anglického jazyka a matematiky všechny přihlášené žáky), naopak nejméně žáků pustili vyučující k maturitě na Středních školách zemědělských v Olomouci a Přerově, v Přerově bylo jen 54 % přihlášených žáků připuštěno k maturitní zkoušce z českého jazyka a literatury. V Olomouci jen polovina přihlášených žáků mohla skládat maturitní zkoušku z matematiky.

Graf 9 Počet žáků, kteří byli připuštěni k maturitní zkoušce v roce 2016

Zdroj: Vlastní zpracování dle Cermatu

Český jazyk a literatura

Maturitní zkouška z českého jazyka a literatury se skládá ze 3 dílčích zkoušek: didaktického tesku, písemné práce a ústní zkoušky (testy mají stejnou váhu). Didaktický test je vyhodnocován centrálně elektronicky, písemná práce pak jmenovanými hodnotiteli a ústní zkoušku hodnotí 2 hodnotitelé, které jmenuje ředitel školy. Celkový bodový zisk se vypočítá jako vážený průměr získaných bodů z těchto částí. Pokud žák neuspěje jen z některé dílčí zkoušky, pak opakuje jen tu část, ve které neuspěl, ne celou zkoušku.

Následující tabulka zobrazuje výsledky jednotlivých částí maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury v roce 2016 na jednotlivých vybraných zemědělských školách,

průměrnou úspěšnost maturitní zkoušky na zemědělských školách, úspěšnost v Olomouckém a Zlínském kraji a v ČR.

Nejvyšší úspěšnost u maturitní zkoušky z českého jazyka byla z písemné práce, 99 % v Olomouckém kraji, na některých školách i 100 %, naopak nejnižší úspěšnost je z didaktického testu. Nejnižší úspěšnost z didaktického testu byla v roce 2016 na Střední škole zemědělské a zahradnické Olomouc (71 %), nejvyšší naopak na Střední škole zemědělské a přírodovědné v Rožnově pod Radhoštěm (92 %), což je vyšší úspěšnost než je průměr ČR (91, 5 %). Průměrná úspěšnost z didaktického testu byla u zemědělských škol 87, 91 %.

Tab. 17 Výsledky maturitní zkoušky z českého jazyka v roce 2016

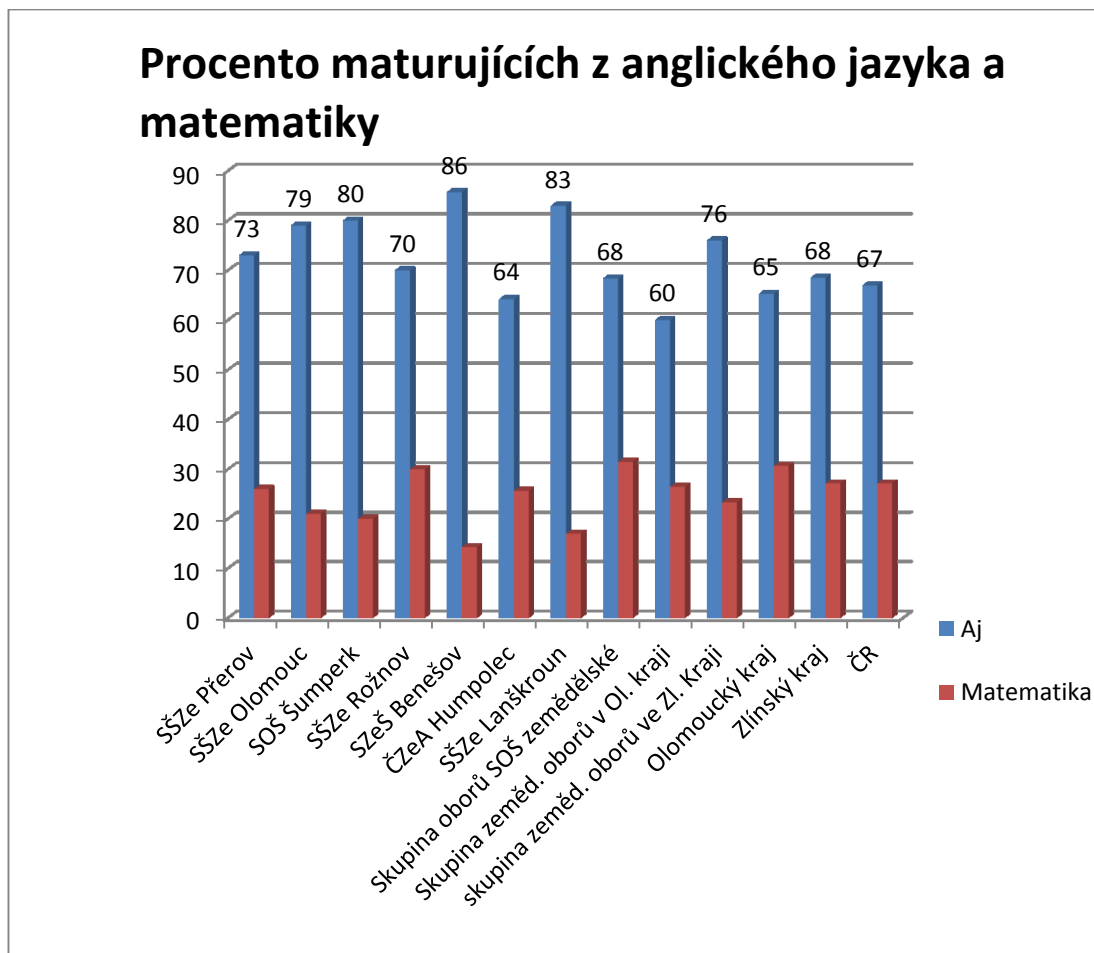
	konali	ČJ didaktický test			ČJ písemná práce		ČJ ústní zkouška	
		z toho opravný termín	uspěli	úspěšnost v %	uspěli	úspěšnost v %	uspěli	úspěšnost v %
SŠZe Přerov	19	5	17	89,47	19	100,00	17	89,47
SŠZe Olomouc	46	5	33	71,74	44	95,65	38	82,61
SOŠ Šumperk	75	2	67	89,33	71	94,67	67	89,33
SŠZe Rožnov pod Radhoštěm	38	2	35	92,11	38	100,00	36	94,74
SZeŠ Benešov	67	8	59	88,06	66	98,51	63	94,03
ČZeA Humpolec	38	4	33	86,84	33	86,84	24	63,16
SZeŠ Lanškroun	51	1	42	82,35	51	100,00	49	96,08
Skupina oborů SOŠ zemědělské	1902	108	1672	87,91	1864	98,00	1749	91,96
Olomoucký kraj	4091	140	3700	90,44	4051	99,02	3912	95,62
Zlínský kraj	4026	75	3743	92,97	3979	98,83	3845	95,50
ČR	62303	2027	57034	91,54	61442	98,62	59246	95,09

Zdroj: Vlastní zpracování dle Cermatu

Volba mezi maturitní zkouškou z matematiky a cizího jazyka

Následující graf zobrazuje kolik procent žáků volilo maturitní zkoušku z anglického jazyka před maturitní zkouškou z matematiky v roce 2016 na jednotlivých školách, krajích, v ČR. Ze zkoumaných zemědělských škol nejvíce žáků volilo maturitní zkoušku z matematiky na Střední škole zemědělské a přírodovědné Rožnov pod Radhoštěm (30 %), nejméně naopak

na Střední zemědělské škole v Benešově (14 %), v Benešově nejvíce žáků maturovalo z anglického jazyka (86 %). Na zemědělských školách volilo maturitní zkoušku z matematiky 23 % všech maturujících, v ČR pak 27 %, v Olomouckém kraji 30 %.

Graf 10 Procento žáků, kteří maturovali na jednotlivých školách z anglického jazyka a matematiky v roce 2016

Zdroj: Vlastní zpracování dle Cermatu

Matematika

Následující tabulka zobrazuje úspěšnost žáků jednotlivých škol z maturitní zkoušky z matematiky v roce 2016. Úspěšnost maturitní zkoušky z matematiky u zemědělských škol byla 53,5 % v roce 2016, v ČR pak 76,8 %. Nejvyšší úspěšnost ze zemědělských škol měla Střední škola zemědělská a přírodovědná v Rožnově pod Radhoštěm (75 %), naopak nulová úspěšnost byla na Střední škole zemědělské Přerov. Patnáctiprocentní úspěšnost byla na Střední škole zemědělské v Olomouci a na České zemědělské akademii v Humpolci. Žádný žák nematuroval z matematiky na Střední odborné škole v Šumperku.

Tab. 18 Výsledky maturitní zkoušky z matematiky v roce 2016

	Matematika			
	konali	uspěli	neuspěli	úspěšnost v %
SŠZe Přerov	7	0	7	0,00
SŠZe Olomouc	13	2	11	15,38
SOŠ Šumperk	0	0	0	-
SŠZe Rožnov pod Radhoštěm	12	9	3	75,00
SZeŠ Benešov	10	4	6	40,00
ČZeA v Humpolci	13	2	11	15,38
SŠZe Lanškroun	9	6	3	66,67
Skupina oborů SOŠ zemědělské	493	264	229	53,55
Olomoucký kraj	1241	947	294	76,31
Zlínský kraj	1150	894	255	77,74
ČR	16988	13048	3940	76,81

Zdroj: Vlastní zpracování dle Cermatu

Tab. 19 Úspěšnost jednotlivých škol u maturitní zkoušky z matematiky od roku 2013

	úspěšnost v % v roce 2013	úspěšnost v % v roce 2014	úspěšnost v % v roce 2015	úspěšnost v % v roce 2016
SŠZe Přerov	30	43	24	0
SŠZe Olomouc	72	54	52	15
SOŠ Šumperk	89	33	29	-
SŠZe Rožnov	58	73	33	75
SZeŠ Benešov	69	27	40	40
ČZeA Humpolec	70	41	43	15
SŠZe Lanškroun	55	43	67	67
Skupina oborů SOŠ zemědělské	68	59	54	54
ČR	80	76	76	77

Zdroj: Vlastní zpracování dle Cermatu

Klesající tendenci úspěšnosti u maturitní zkoušky z matematiky mají Střední škola zemědělská Přerov, Olomouc, České zemědělská akademie v Humpolci a také všechny zemědělské školy v ČR. Za poslední čtyři sledované období mají nejvyšší úspěšnost u maturitní zkoušky z matematiky na Střední škole zemědělské a přírodovědné v Rožnově pod Radhoštěm a na Střední škole zemědělské a veterinární v Lanškrouně.

Anglický jazyk

Maturitní zkouška z anglického jazyka se skládá ze tří dílčích zkoušek: didaktického testu (čtení a poslech), písemné práce a ústní zkoušky. Váha jednotlivých zkoušek při

výsledném hodnocení je 2:1:1. V případě neúspěchu žák opakuje jen tu část zkoušky, ve které neuspěl.

Nejvyšší úspěšnost u maturitní zkoušky z anglického jazyka měla Střední škola zemědělské a přípovědná Rožnov pod Radhoštěm, poté Střední odborná škola Šumperk. Naopak nejhorší úspěšnost pouze 51,72 % měla Střední škola zemědělská Olomouc.

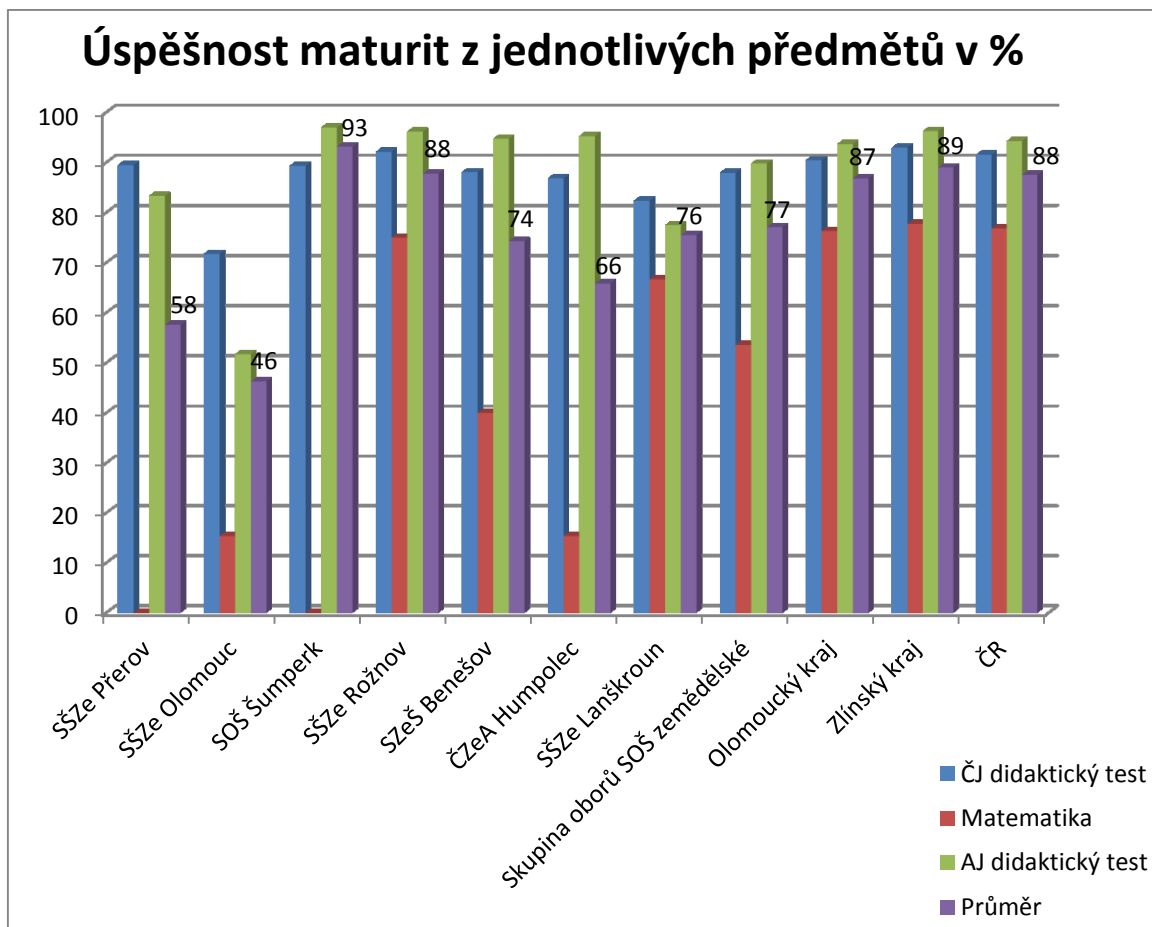
Tab. 20 Výsledky maturitní zkoušky z anglického jazyka v roce 2016

	konali	Aj didaktický test		AJ písemná práce		AJ ústní zkouška	
		uspěli	úspěšnost v %	uspěli	úspěšnost v %	uspěli	úspěšnost v %
SŠZe Přerov	12	10	83,33	12	100,00	12	100,00
SŠZe Olomouc	29	15	51,72	19	65,52	22	75,86
SOŠ Šumperk	66	64	96,97	61	92,42	64	96,97
SŠZe Rožnov	26	25	96,15	25	96,15	26	100,00
SZeŠ Benešov	57	54	94,74	54	94,74	57	100,00
ČZeA Humpolec	21	20	95,24	19	90,48	18	85,71
SŠZe Lanškroun	40	31	77,50	34	85,00	38	95,00
Skupina oborů SOŠ zemědělské	1313	1179	89,79	1228	93,53	1253	95,43
Olomoucký kraj	2609	2443	93,64	2481	95,09	2604	99,81
Zlínský kraj	2743	2640	96,24	2658	96,90	2668	97,27
ČR	41472	39082	94,24	39965	96,37	39807	95,99

Zdroj: Vlastní zpracování dle Cermatu

Vyhodnocení úspěšnosti maturitních zkoušek v roce 2016 na jednotlivých školách

Následující graf zobrazuje úspěšnost maturitních zkoušek z jednotlivých předmětů v roce 2016, nejlepší výsledky maturitních zkoušek měli v minulém roce na Střední odborné škole v Šumperku, kde žádný žák nematuroval z matematiky a pak na Střední škole zemědělské a přírodovědné v Rožnově pod Radhoštěm, kde byli žáci velice úspěšní i u maturitní zkoušky z matematiky. Naopak nehorší výsledky maturitních zkoušek měli na Střední škole zemědělské v Olomouci, kde měli nejnižší úspěšnost u maturitní zkoušky z českého jazyka a také z anglického jazyka ze všech porovnávaných škol, u maturitní zkoušky z matematiky měli také jednu z nejnižších úspěšností. Maturitní zkouška z matematiky dopadla nejhůře na Střední škole zemědělské v Přerově, kde žádný žák nebyl úspěšný.

Graf 11 Úspěšnost maturitních zkoušek z jednotlivých předmětů v roce 2016

Zdroj: Vlastní zpracování dle Cermatu

8.3 SWOT analýza SŠZe Přerov

Analýza vnějšího a vnitřního prostředí Střední školy zemědělské Přerov přinesla některá zjištění, podle kterých jsem sestavila SWOT analýzu. Pomocí SWOT analýzy jsem identifikovala silné a slabé stránky školy, příležitosti a hrozby. Ze SWOT analýzy vychází strategické cíle.

Silné stránky:

- poloha školy, škola se nachází v klidné části Přerova, naproti škole leží městský park Michalov, za školou je přírodní rezervace Žebračka
- dobrá dopravní dostupnost školy (z autobusového nádraží v Přerově apod.), přímo před školou je autobusová zastávka, kde zastavují městské a příměstské autobusy

- rozlehlý areál školy, v areálu školy mají žáci k dispozici vlastní školní jídelnu, internát, tělocvičnu a jezdecký areál (nemusejí dojíždět někam na praxi, přesouvat se mezi několika budovami školy ve městě apod.)
- plně vybavený jezdecký areál přímo v areálu školy (písková jízdárna, krytá hala), každý týden zde mají žáci hodiny jezdeckví
- historický věhlas, dlouholetá tradice, jedna z nejstarších zemědělských škol v ČR
- škola je známá mezi jezdeckou veřejností díky akcím jezdeckého oddílu (škola pořádá během roku závody, na každé hobby závody přijíždí přibližně 70 koní)
- pozitivní klima školy

Slabé stránky:

- špatné výsledky maturitních zkoušek (státní maturity)
- chabý prospěch žáků, morálka žáků
- nedostatek finančních prostředků na provoz školy a případné investice
- nekoncepční rekonstrukce a budování nových staveb ve škole a jejím areálu
- špatné a nepromyšlené opravy a investice
- zastaralý majetek
- přílišná pasivita některých zaměstnanců školy
- stárnoucí pedagogický sbor a provozní zaměstnanci
- málo kontaktů se školami nižšího a vyššího stupně
- neřešení některých problémů
- nevyužitý potenciál školy
- nezapojování se do projektů

Příležitosti:

- velký areál školy, vše na jednom místě, prostor pro rozvoj školy
- propagace školy, budování image školy
- inovace studijních programů, nové obory vzdělávání
- využívání možností financování školy z externích zdrojů včetně strukturálních fondů
- celková modernizace školy, budování odborných učeben, nákup nového technického vybavení (např. traktory)
- posilování postavení školy jako vzdělávací školské instituce

- rozvíjení spolupráce s firmami
- celoživotní vzdělávání

Hrozby:

- do budoucna další pokles žáků v důsledku špatného demografického vývoje a snižujícího se počtu žáků na středních školách
- odchod žáků v průběhu studia
- nevhodná struktura nabízených oborů, školy v okolí nabízejí stejné nebo podobné obory, do budoucna může nastat pohlcení konkurencí (sloučení školy)
- hodnocení úrovně středních odborných škol podle výsledků státních maturit namísto odborných znalostí a dovedností žáků
- nezájem o práci ve škole u kvalitních pedagogů
- zaostávání za ostatními školami, neschopnost přizpůsobit se novým trendům ve vzdělávání

Příležitostí pro rozvoj SŠZe Přerov je to, že školu v roce 2016 jmenovalo Ministerstvo zemědělství ČR centrem odborného výcviku, v centrech odborného výcviku má být zajištěna kvalitní výuka. Školy zařazené mezi centra odborného výcviku mohou žádat o dotace na učební pomůcky u Ministerstva zemědělství ČR. Na druhou stranu v Olomouckém kraji centry odborného výcviku byly také jmenovány Střední škola zemědělská a zahradnická Olomouc a Střední škola lesnická v Hranicích. Ze Zlínského kraje pak Střední škola zemědělská a přírodovědná Rožnov pod Radhoštěm a Tauferova SOŠ veterinární Kroměříž.

Hlavní hrozbou pro SŠZe Přerov je stále se snižující počet žáků školy, pokud bude tento trend i nadále pokračovat, pak by mohl v budoucnu Olomoucký kraj jakožto zřizovatel navrhnout např. sloučení této školy s jinou střední školou.

9 STRATEGIE ROZVOJE STŘEDNÍ ŠKOLY ZEMĚDĚLSKÉ PŘEROV

Střední škola zemědělská Přerov má dlouholetou tradici, ale v posledních letech jí ubývají žáci a u maturitních zkoušek její žáci nedosahují uspokojujících výsledků. Zemědělská škola již řadu let hospodaří se ztrátou a nestačí jí přidělené a získané finanční prostředky. Vytvoření strategie rozvoje této školy je v tomto případě zcela na místě. Střední škola zemědělská Přerov již teď čelí řadě problémů vyplývajících z analýzy vnitřního a vnějšího prostředí a při neřešení těchto problémů může mít do budoucna existenční problémy. Snahou strategie je závčas řešit vznikající problémy a dát příležitost této škole odstranit své slabé stránky.

Strategie rozvoje organizace je soustava dlouhodobých cílů, je vypracována na základě vize a analýzy (audit), po provedení SWOT analýzy. Nejprve formulují vizi, poté stanoví cíle organizace. Cíle (priority) rozpracovávají vizi, vytvářejí směr, kterým se chce organizace rozvíjet, přibližují organizaci ke stanovené vizi.

9.1 Vize školy

Vize je pozitivní zobrazení budoucnosti (představa o budoucím stavu), formuluje to, čeho chce škola v budoucnu dosáhnout. Posláním školy je poskytovat především kvalitní vzdělávání. Formulace vize:

Střední škola zemědělská Přerov je moderní, kvalitní a prosperující škola, která všestranně rozvíjí a připravuje své žáky na výkon budoucího povolání nebo pro úspěšné další studium na vysokých školách. Výuka probíhá v moderně vybavených učebnách a je zaměřena jednak na úspěšné zvládnutí závěrečných nebo maturitních zkoušek a také na získání odpovídající praxe již během studia. Praxe žáků probíhá především na zrekonstruovaném školním statku v areálu školy, žáci školy navštěvují školní jídelnu, ve které jsou jim připravovány pokrmy z výhradně českých surovin, některé suroviny jsou přímo vypěstované ve školním zahradnictví. Hlavní budova školy prošla rozsáhlou rekonstrukcí (byla zateplena a byly vyměněny okna), díky které je teď energeticky úsporná.

V přijímacím řízení na střední školy je o SŠZe Přerov zájem, na školu každoročně nastupuje do prvních ročníků přibližně stejný počet žáků, škola je dostatečně prestižní se stálým počtem žáků, z toho důvodu ji nehrozí spojení s jinou školou nebo nějaké omezení provozu. Pedagogičtí pracovníci školy mají odpovídající kvalifikaci a odpovídající

zkušenosti z reálné praxe, jsou vstřícní ke svému okolí, žijí pro školu, pokud je to na místě, tak upřednostňují individuální přístup.

Škola se pravidelně prezentuje na veřejnosti, pořádá zejména jezdecké závody, dny otevřených dveří s bohatým programem pro širokou veřejnost, do organizace těchto akcí se aktivně zapojují všichni zaměstnanci školy.

9.2 Strategické cíle

Obecné strategické cíle definují dlouhodobé záměry školy, při formulaci strategických cílů využiji získané poznatky ze SWOT analýzy.

1. Oblast ekonomická

- 1.1. Zvýšit příjmy z vlastní činnosti školy
- 1.2. Získávat finanční prostředky z jiných zdrojů

2. Oblast vzdělávání

- 2.1. Zlepšit úroveň znalostí a vědomostí žáků
- 2.2. Zvýšit uplatnitelnost žáků na trhu práce
- 2.3. Zvýšit počet žáků školy nebo alespoň udržení počtu žáků školy na současné úrovni

3. Oblast personální

- 3.1. Zvýšit kvalifikovanost pracovníků školy
- 3.2. Motivovat zaměstnance k pozitivnímu a aktivnímu přístupu

4. Oblast materiálně – technická

- 4.1. Zajistit hospodárny provoz školy
- 4.2. Zvýšit vybavenost školy pro výuku

9.3 Specifické cíle

Jsou odvozeny od strategických cílů, jsou více konkrétní.

Oblast ekonomická

Strategický cíl 1.1.

- 1.1.1. Zvýšit příjmy z vlastní činnosti školy o minimálně 10 %

Strategický cíl 1.2.

1.2.1. Pracovat na tvorbě projektů k získání dotací z EU a MŠMT ČR

1.2.2. Získat finanční prostředky od sponzorů, Ministerstva zemědělství ČR

Oblast vzdělávání**Strategický cíl 2.1.**

2.1.1. Zlepšit výsledky žáků u maturitních zkoušek, zejména u maturity z matematiky

2.1.2. Zvýšit úspěšnost absolventů při dokončování dalších stupňů vzdělávání (vysokých a vyšších odborných škol)

Strategický cíl 2.2.

2.2.1. Snížit počet žáků, kteří jsou po dokončení zemědělské školy nezaměstnaní

Strategický cíl 2.3.

2.3.1. Vytvářet projekty zaměřené na spolupráci se základními a vysokými školami, firmami

2.3.2. Rozšiřovat nabídku oborů o nové obory vzdělávání v závislosti na poptávce studentů po těchto oborech

2.3.3. Zvýšit počet přijatých přihlášek ke studiu na SŠZe Přerov a hlavně zvýšit počet žáků, kteří nastoupí do 1. ročníku školy

2.3.4. Zvýšit propagaci školy zaměřující se především na žáky 2. stupně základních škol (potencionální zájemce o studium), získání povědomí veřejnosti o škole (aby byla škola veřejností pozitivně vnímána)

Oblast personální**Strategický cíl 3.1.**

3.1.1. Zajistit plnou kvalifikovanost pedagogických pracovníků

3.1.2. Zdokonalit praktické znalosti pedagogických pracovníků

3.1.3. Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Strategický cíl 3.2.

3.2.1. Zavést motivační a hodnotící systém pro zaměstnance školy

3.2.2. Zvýšit aktivitu pracovníků školy a jejich zapojení do činností školy, ale nebyli jen pasivní, ale o něco se snažili a něco společně vytvářeli

Oblast materiálně – technická**Strategický cíl 4.1.**

4.1.1. Snížit náklady na provoz školy

4.1.2. Snížit energetickou náročnost budov školy

Strategický cíl 4.2.

4.2.1. Vybudovat odborné učebny, modernizovat stávající vybavení školy

9.4 Návrhy konkrétních opatření k dosažení stanovených cílů

V následující části práce uvedu navrhovaná opatření, která povedou ke splnění výše uvedených stanovených cílů.

9.4.1 Využívání prostor školy jinými subjekty než pouze školou

Realizací tohoto návrhu dojde ke splnění strategického cíle 1.1. zvýšit příjmy z vlastní činnosti školy. Škola by mohla rozšířit pronájem tělocvičny, mohla by pronajímat tělocvičnu přes týden v odpoledních a večerních hodinách až do 21 nebo 22 hodin a přes celé víkendy, o víkendech by se v tělocvičně mohla konat nějaká sportovní akce (soustředění), účastníci by mohli být ubytováni na domově mládeže, v případě většího počtu účastníků by mohli mít i přes víkend zajištěnou stravu ve školní jídelně.

Škola by mohla více nabízet stravování ve školní jídelně (kapacita 300 jídel), ubytování na domově mládeže (kapacita 125 ubytovaných), služby autoškoly (možnost získání řidičského oprávnění i pro veřejnost, nejen pro žáky), opravárenské služby (opravy traktorů apod.) ve školních dílnách a pronájem pískové jízdárny nebo kryté jezdecké haly.

9.4.2 Čerpání dotace pro centra odborné přípravy od Ministerstva zemědělství ČR

Čerpáním této dotace škola splní strategický cíl 1.2. získávat finanční prostředky z jiných zdrojů a zároveň dojde ke splnění strategického cíle 4.2. zvýšit vybavenost školy

pro výuku (specifický cíl 4.2.1. modernizovat stávající vybavení školy). Účelem podpory je zvýšení kvality odborného vzdělání, seznámení žáků s nejnovějšími technologiemi a mechanizačními prostředky. Celková výše podpory v roce 2016 činila 50 milionů Kč, v roce 2017 je vyhrazena ze státního rozpočtu opět stejná částka. Maximální částka je 1,66 milionů Kč na jedno centrum odborné přípravy, dotace je poskytována do maximálně 90 % prokazatelně vynaložených nákladů, finanční spoluúčast školy je 10 %. Škola musí podat žádost o dotaci na Ministerstvo zemědělství ČR, k žádosti přikládá mimo jiné aktuální výpis z rejstříku škol, zřizovací listinu, jmenovací listinu centrem odborné přípravy, smlouvu o běžném účtu, různá čestná prohlášení a požadavky na učební pomůcky. Podpora je poskytována na učební pomůcky, na nákup dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, zemědělské školy mohou z těchto dotací nakoupit stroje (traktory s přívěsy), vybavit laboratoře nebo nakoupit ostatní pomůcky jako např. i hospodářská zvířata. SŠZe Přerov v roce 2016 z této dotace pořídila 12 pomůcek např. venkovní zásobník na naftu, soustruh, elektromechanické nůžky a zvedák.

9.4.3 Vytvoření studijních opor k vybraným předmětům

Vytvořením studijních opor budou naplněny specifické cíle 2.1.1. zlepšit výsledky žáků u maturitních zkoušek a 2.1.2. zvýšit úspěšnost absolventů na vysokých školách spadající do strategického cíle 2.1. zlepšit úroveň znalostí a vědomostí žáků. Tomuto projektu se budu věnovat v další části práce, v katalogu projektů.

9.4.4 Návrh změny učebních plánů u maturitních oborů

Škola tímto návrhem splní specifické cíle 2.1.1. zlepšení výsledků maturit a 2.1.2. zvýšení úspěšnosti absolventů při dokončování dalších stupňů vzdělávání spadající do strategického cíle 2.1. zlepšení úrovně znalostí a vědomostí žáků.

Hledala jsem důvod, proč žáci SŠZe Přerov dosahují takových špatných výsledků u státních maturit, zejména u maturitní zkoušky z matematiky. Zkoumala jsem učební plány oboru 41-41-M/01 Agropodnikání na jednotlivých zemědělských školách a zjistila jsem, že na SŠZe Přerov mají žáci oboru Agropodnikání daleko méně hodin českého jazyka a literatury, matematiky a anglického jazyka než mají žáci na stejném oboru vyučovaného na jiných zemědělských školách v ČR. Proto jsem navrhla změnu učebního plánu oboru 41-41-M/01 Agropodnikání na SŠZe Přerov tak, aby žáci dosahovali lepších výsledků u maturitních zkoušek a dále při dalším studiu na vysokých školách.

Při studiu na vysokých školách mají žáci zemědělské školy problém zejména se zkouškou z chemie, proto v mém návrhu také počítám s více hodinami chemie. Při návrhu učebního plánu jsem vycházela z učebních plánů zejména zemědělských škol v Šumperku, Lanškrouně a Rožnově pod Radhoštěm.

U nástavbového oboru 41-45-L/51 Mechanizace zemědělství a lesního hospodářství navrhuji pouze zvýšit v 1. a 2. ročníku hodinovou dotaci maturitního semináře na 2 hodiny týdně.

Tab. 21 Návrh učebního plánu oboru Agropodnikání se zaměřením Chovatel koní, jezdec

Všeobecné vzdělávací předměty	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem
Český jazyk a literatura	3	3	3	4	13
Cizí jazyk	3	3	3	4	13
Občanská nauka	1	1	0	0	2
Dějepis	2	0	0	0	2
Matematika	3	3	3	3	12
Fyzika	2	1	0	0	3
Informační technologie	2	2	1	0	5
Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Biologie a ekologie	3	3	0	0	6
Chemie	3	3	0	0	6
Základy mechanizace	3	2	0	0	5
Pěstování rostlin	0	2	3	3	8
Chov zvířat	0	2	3	4	9
Ekonomika	0	0	3	3	6
Řízení motorových vozidel	0	2	2	0	4
Praxe	2	1	1	2	6
Rozvoj venkova	0	1	2	0	3
Maturitní seminář	0	0	1	2	3
Odborné předměty					
Chov koní	0	0	2	2	4
Teorie jízdy	1	1	0	0	2
Zoohygiena a prevence	0	0	1	0	1
Účetnictví a daňová evidence	0	0	2	0	2
Podnikání, obchod a služby	0	0	0	2	2
Jezdectví	3	3	3	3	12
Celková týdenní hodinová dotace	33	35	35	34	137

Zdroj: Vlastní zpracování

Můj návrh zahrnuje více hodin českého jazyka a literatury, matematiky, cizího jazyka, chemie, biologie, praxe a účetnictví. Naopak o hodinu méně pěstování rostlin, zoohygieny a o dvě hodiny méně občanské nauky a ekonomiky.

U zaměření Provoz a služby je můj návrh učebního plánu u všeobecných vzdělávacích předmětů stejný a u odborných předmětů obsahuje o hodinu více předmětu stroje a zařízení, práva a úvodu do zemědělství.

Tab. 22 Návrh učebního plánu oboru Agropodnikání se zaměřením Provoz a služby

Všeobecné vzdělávací předměty	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem
Český jazyk a literatura	3	3	3	4	13
Cizí jazyk	3	3	3	4	13
Občanská nauka	1	1	0	0	2
Dějepis	2	0	0	0	2
Matematika	3	3	3	3	12
Fyzika	2	1	0	0	3
Informační technologie	2	2	1	0	5
Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Biologie a ekologie	3	3	0	0	6
Chemie	3	3	0	0	6
Základy mechanizace	3	2	0	0	5
Pěstování rostlin	0	2	3	3	8
Chov zvířat	0	2	3	4	9
Ekonomika	0	0	3	3	6
Řízení motorových vozidel	0	2	2	0	4
Praxe	2	1	1	2	6
Rozvoj venkova	0	1	2	0	3
Maturitní seminář	0	0	1	2	3
Odborné předměty					
Úvod do zemědělství	3	0	0	0	3
Chov zvířat - cvičení	0	1	0	0	1
Pěstování rostlin - cvičení	0	0	1	0	1
Myslivost	0	0	0	3	3
Zoohygiena a prevence	0	0	1	0	1
Účetnictví a daňová evidence	0	0	2	0	2
Ochrana a tvorba životního prostředí	1	2	0	0	4
Ochrana rostlin	0	0	0	2	2
Stroje a zařízení	0	0	2	0	2
Podnikání, obchod a služby	0	0	0	2	2
Zpracování zemědělských výrobků	0	1	0	0	1
Právo	0	0	2	0	2
Celková týdenní hodinová dotace	33	35	35	34	137

Zdroj: Vlastní zpracování

9.4.5 Nové obory na SŠZe Přerov

Toto opatření přispívá k dosažení specifického cíle 2.3.2. rozšiřovat nabídku oborů spadajícího do strategického cíle 2.3. zvýšit počet žáků školy a také do specifického cíle 2.2.1. snižovat nezaměstnanost absolventů spadajícího do strategického cíle 2.2. zvýšit uplatnitelnost žáků na trhu práce.

Na SŠZe Přerov bych navrhovala do budoucna otevřít zemědělský obor s výučním listem 41-53-H/02 Jezdec a chovatel koní a 41-52-H/01 Zahradník, pro tyto dva obory je na zemědělské škole již vybudováno potřebné zázemí, škola má rozlehlý jezdecký areál a své zahradnictví. O obor Jezdec a chovatel koní je u žáků tradiční zájem a osobně si myslím, že by byl o učební obor Zahradník větší zájem než o maturitní obor 41-44-M/01 Zahradnictví. Do budoucna bych také otevřela maturitní obor 78-42-M/05 Přírodovědné lyceum zejména z toho důvodu, že v Přerově je každoročně největší zájem o studium na dvou přerovských gymnáziích a tímto oborem by škola mohla přilákat nové žáky např. ty, co se nedostanou na gymnázium. Tento obor nenabízí žádná škola v Olomouckém ani Zlínském kraji. Tento obor nabízejí 4 školy v Moravskoslezském kraji a ze zemědělských škol např. Střední zemědělská škola Benešov. Škola musí nové obory projednat s jejím zřizovatelem (Olomouckým krajem), poté musí navrhované obory ještě schválit MŠMT ČR, které vede rejstřík škol a školských zařízení.

9.4.6 Příměstské tábory určené zejména pro žáky 2. stupně základních škol

Při realizaci tohoto návrhu bude splněno několik specifických cílů, cíl 2.3.3. zvýšit počet žáků nastupujících do 1. ročníků, cíl 2.3.4. zvýšit propagaci školy spadajících do strategického cíle 2.3. zvýšit počet žáků školy a strategický cíl 1.1. zvýšit příjmy z vlastní činnosti školy.

Příměstské tábory by probíhaly přes letní prázdniny vždy od pondělí do pátku, od 8 hodin ráno do maximálně 16 hodin, převážně v areálu školy. Jeden typ příměstského tábora by byl zaměřen na chov koní a jezdeckví (jezdecký příměstský tábor), druhý na péči o malá zvířata na drobnochovu a částečně na biologii s výlety do nedalekého parku Michalov a přírodní rezervace Žebračky. Tábory by se uskutečnily podle zájmu v několika termínech, maximální počet dětí v jednom termínu by byl 15. Minimální věk dětí by byl stanoven na 9 let, maximální na 15 let s přípustnými výjimkami. Cena by se pohybovala okolo 2 800 Kč u jezdeckého příměstského tábora, u druhého typu tábora by byla cena nižší (asi 2 000 Kč). V ceně tábora by byl oběd ve školní jídelně, dvakrát denně svačina

a pitný režim. Pokud by byl o příměstské tábory zájem, tak by mohly být do budoucna také pořádané klasické tábory s ubytováním na domově mládeže. Do organizace táborů by se zapojili vyučující, provozní zaměstnanci a také žáci zemědělské školy.

9.4.7 Kroužek zemědělských aktivit pro žáky základních škol

Škola při realizaci tohoto opatření dosáhne splnění specifického cíle 2.3.3. zvýšit počet žáků nastupujících do 1. ročníků spadajícího do strategického cíle 2.3. zvýšit počet žáků školy.

Kroužek by probíhal přes školní rok jednou za 14 dní, obvykle v jeden určený den v týdnu v odpoledních hodinách, cena kurzu by byla symbolická, buď by se platil nějaký poplatek za každou návštěvu kroužku nebo nějaký půlroční poplatek, případně by kurzy byly zdarma. Kroužek by vedli zaměstnanci školy, kteří by se střídali podle aktuálních témat kroužku. Účastníci kroužku by se seznamovali s koňmi, zvířaty na drobnochovu, technikou školy (traktory apod.), prováděli by pokusy např. z oblasti chemie a biologie.

9.4.8 Den Střední školy zemědělské Přerov

Při realizaci tohoto opatření bude dosaženo specifického cíle 2.3.4. zvýšit propagaci školy a získání povědomí veřejnosti o škole.

Den školy (případně dětský den) by se uskutečnil v rámci pořádání jezdeckých závodů v květnu nebo červnu, případně samostatně. Široká veřejnost by měla možnost prohlédnout si prostory a celý areál školy, bylo by připraveno bohaté občerstvení a bohatý program. Pro děti by byly připraveny soutěže, děti i dospělí by se mohli svést na koních nebo v kočáře, v traktoru, vyzkoušet si střelbu se vzduchovky nebo zdolat parkur bez koně. Zájemci o studium by získali potřebné informace. Na pořádání akce by mohla škola spolupracovat se Střediskem volného času Atlas a Bios Přerov, akci by mohl finančně podpořit Olomoucký kraj a město Přerov.

9.4.9 Prezentace školy a nabízených oborů na dalších akcích školy

Pokud bude toto opatření realizováno, pak dojde ke splnění specifického cíle 2.3.4. zvýšit propagaci školy.

SŠZe Přerov pořádá během roku několik jezdeckých závodů, dny otevřených dveří a nejvíce lidí chodí 24. prosince na sváteční krmení koní. Na den otevřených dveří bych připravila program např. s ukázkami jezdeckví a jízdou zručnosti s traktorem. Na jezdecké

závody a sváteční krmení koní bych připravila nástěnky s fotkami z činnosti školy a informacemi o oborech, letáčky pro zájemce o studium, také bych umožnila veřejnosti prohlídku budovy a celého areálu školy. Škola by také mohla oslovovat přerovské základní školy a nabízet jim exkurze do školy, žáci by absolvovali prohlídku školy a areálu, byli by seznámeni s vyučovanými obory.

9.4.10 Články o škole a činnosti školy v místním tisku, reportáže o škole v místní kabelové televizi

Tímto opatřením by byl splněn specifický cíl 2.3.4. získání povědomí o škole.

Před pořádáním jezdeckých závodů, dnů otevřených dveří, vánočního krmení koní by škola zveřejnila článek o této akci v místním tisku, aby veřejnost o této akci věděla a mohla se jí zúčastnit, po proběhnutí akce by byly zveřejněny fotky z této akce v tisku, televize by zveřejnila reportáž. Škola by zveřejňovala články o úspěších žáků, jezdeckého oddílu, zveřejnila by např. článek o narození hříběte s fotkami. Těmito kroky škola dosáhne většího zájmu ze strany veřejnosti a bude ukazovat své silné stránky a přednosti.

9.4.11 Spolupráce s Přírodovědeckou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci

Při realizaci této spolupráce bude naplněn specifický cíl 2.3.1. vytvářet projekty zaměřené na spolupráci s vysokými školami spadající do strategického cíle 2.3. zvýšit počet žáků školy a zároveň specifické cíle 3.1.1. zajistit plnou kvalifikovat pedagogických pracovníků a 3.1.3. další vzdělávání pedagogických pracovníků spadající do strategického cíle 3.1. zvýšit kvalifikovanost pracovníků školy.

Spolupráce spočívá v uzavření dohody o vzájemné spolupráci se zmíněnou fakultou, propůjčení titulu „Fakultní škola Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci“. Škola by spolupracovala s fakultou na projektech, studenti učitelství by na Přírodovědecké fakultě by na zemědělské škole realizovali svou pedagogickou praxi, středoškolští učitelé by se mohli na Univerzitě Palackého dále vzdělávat, účastnit se seminářů pro učitele přírodovědných oborů, konzultovat své dotazy. Škola by získáním tohoto titulu získala větší prestiž. Mezi fakultní školy Univerzity Palackého ze zemědělských škol již patří Střední škola zemědělská a přírodovědná Rožnov pod Radhoštěm, Střední škola technická a zemědělská Nový Jičín a Masarykova střední zemědělská a vyšší odborná škola Opava. Žákům školy by spolupráce přinesla přiblížení vysokoškolského života a mohla by je motivovat k dalšímu studiu.

9.4.12 Zavedení motivačního a hodnotícího systému pro zaměstnance školy

Tímto opatřením by byl splněn specifický cíl 3.2.1. zavedení motivačního a hodnotícího systému pro zaměstnance spadající do strategického cíle 3.2. motivovat zaměstnance k pozitivnímu a aktivnímu přístupu.

Tento systém by napomohl osobnímu a profesnímu rozvoji zaměstnanců školy a také by je měl motivovat k vyššímu pracovnímu nasazení. Tento systém by sloužil jako podklad pro odměňování pracovníků formou osobního ohodnocení. Hodnocení by probíhalo jednou za rok. V tomto systému by bylo pevně stanoveno, kolik bude činit příspěvek pokud zaměstnanec školy vypracuje nějaký projekt, zorganizuje nějakou školní akci nebo se bude na akci spolupodílet. Vyučující by měli stanoveny konkrétní cíle pro svůj pedagogický růst.

9.4.13 Zateplení a výměna oken v hlavní budově školy

Tímto opatřením budou naplněny specifické cíle 4.1.1. snížit náklady na provoz školy a 4.1.2. snížit energetickou náročnost budovy spadající do strategického cíle 4.1. zajistit hospodárny provoz školy. Rekonstrukci školy se budu blíže věnovat v další části této diplomové práce. Náklady na energii lze také snížit šetřením, že by se škola tolik nevytápěla a zbytečně by se nesvítilo na chodbách, v šatnách a případně ve třídách.

9.4.14 Vybudování nových odborných učeben

Realizací touho opatření dojde ke splnění strategického cíle 4.2. zvýšit vybavenost školy.

Škola má dostatek kmenových tříd, ale má pouze jednu počítačovou učebnu a učebnu chemie, která je v původním stavu, špatně vybavená. V posledních letech byla vybudována pouze učebna pro výuku jezdectví. Realizací tohoto opatření škola zlepší podmínky pro výuku a zefektivní vyučovací proces. Tomuto návrhu se budu blíže věnovat v další části této diplomové práce.

10 KATALOG PROJEKTŮ

V této závěrečné části práce vypracuji návrhy konkrétních projektů, budu se zabývat konkrétně vypsány výzvami z EU z kterých by Střední škola zemědělská Přerov mohla čerpat finanční prostředky.

10.1 Vybudování odborných učeben a modernizace stávající učebny

10.1.1 Výzva Infrastruktura pro vzdělání

Tab. 23 Informace k aktuálně vypsané výzvě

Název výzvy	66 – Infrastruktura pro vzdělání – integrované projekty ITI
Řídící orgán	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
Operační program	06 Integrovaný regionální operační program
Prioritní osa	06.2 Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů
Investiční osa	06.2.67 Investice do vzdělávání, odborného vzdělávání a odborné přípravy pro získání dovedností a do celoživotního učení rozvíjením infrastruktury pro vzdělávání a odbornou přípravu
Celková finanční alokace	3 032 947 000 Kč
Datum zpřístupnění žádosti o podporu	29. 12. 2016
Zahájení příjmu žádostí o podporu	5. 1. 2017
Ukončení příjmu žádostí o podporu	31. 10. 2022

Zdroj: Vlastní zpracování dle Dotace EU

V rámci této výzvy mohou být realizovány projekty na území Pražské, Brněnské, Plzeňské metropolitní oblasti, Ostravské, Olomoucké, Ústecko–Chomutovské nebo Hradecko–Pardubické aglomerace. Přerov spadá pod Olomouckou aglomeraci, tak toto specifikum výzvy splňuje. Finanční prostředky lze čerpat na infrastrukturu základních, středních škol a vyšších odborných škol, a to na stavby, stavební úpravy a pořízení vybavení odborných učeben za účelem zvýšení kvality vzdělávání ve vazbě na budoucí uplatnění na trhu práce v klíčových kompetencích. Budou podporovány technické a řemeslné obory, komunikace v cizích jazycích, práce s digitálními technologiemi, přírodní vědy. Příjemci podpory mohou být v rámci této výzvy kraje, obce, organizace zřizované nebo zakládáné kraji, obcemi, nestátní neziskové organizace, církve a církevní organizace, organizační složky státu a další subjekty podílející se na realizaci vzdělávacích

aktivit, dále přímo školy a školská zařízení různých úrovní v závislosti na podporovaných aktivitách. (Dotace EU, © 2017)

10.1.2 Popis projektu a zdůvodnění potřeby

Hlavním cílem projektu je zlepšení a zvýšení kvality výuky, dosažení lepších výsledků žáků. Dalšími cíli pak zvýšení vybavenosti školy.

Popis projektu

V rámci projektu budou inovovány a vybudovány učebny odborného charakteru, konkrétně bude zrekonstruována a vybavena učebními pomůckami učebna chemie a nově budou vybudovány učebny biologie, fyziky, případně ještě zmodernizována učebna autoškoly. V současné době Střední škola zemědělská Přerov má počítačovou učebnu a historickou učebnu chemie, zbytek jsou kmenové třídy, tak v podstatě nemá žádnou odpovídající odbornou učebnu. K výuce jsou především využívány kmenové třídy, případně odborná učebna chemie, která je zastaralá a pro potřeby jiných předmětů jako fyziky nebo biologie nevyhovující. Žáci budou moci ve vybudovaných učebnách zkoumat a objevovat zákonitosti vědy a techniky. Pokud se žáci seznámí prostřednictvím pokusů s probíraným učivem, výuka bude pro ně zábavná, získají motivaci a vztah k probíranému učivu, poznatky si lépe a dlouhodobě zapamatují. V případě nerealizace projektu bude výuka dále probíhat pouze na teoretické úrovni v kmenových třídách. Náklady na vybudování odborných učeben jsou v řádech milionů Kč.

Zdůvodnění potřeby

Cílem projektu je zmodernizovat výukové prostory tak, aby žáci po dokončení školy měli odpovídající znalosti a dovednosti a zaměstnavatelé měli o ně zájem. V neposlední řadě dojde realizací projektu ke snížení nezaměstnanosti žáků školy, projekt pozitivním způsobem ovlivní poptávku na trhu práce a dojde ke snížení vysoké nezaměstnanosti v Přerově a Olomouckém kraji. Zaměstnavatelé mají obecně zájem o technicky vzdělané zaměstnance, proto je potřeba vybudovat kvalitní odborné učebny. Žáci SŠZe Přerov mají problémy při dalším studiu na vysokých školách, mnoho žáků skončí v 1. nebo 2. ročníku, málo žáků dokončí vysokou školu. Žáci zaostávají zejména v chemii, biologii, matematice a genetice. Žáci pak končí na úřadu práce, další část žáků pro změnu vůbec neodmaturuje.

10.1.3 Cílové skupiny

V následující tabulce jsou uvedeny hodinové dotace za týden podle oborů, v kterých by byly vybudované učebny využívány. Učebna biologie by se využívala i pro výuku pěstování rostlin. Cílovou skupinou projektu jsou žáci SŠZe Přerov (231 žáků). Pokud by byl realizován kroužek pro žáky základních škol, pak by vybudované učebny využívali i tito žáci, také se nabízí navázání spolupráce s nedalekou Základní školou Za Mlýnem 1, potom by učebny mohli využívat i žáci této základní školy.

Tab. 24 Počty vyučovaných hodin jednotlivých předmětů za týden (dle oborů) v kterých budou využívány odborné učebny

Obor		1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
41-41-M/01 Agropodnikání	Biologie a ekologie	2	2		
	Chemie	2	2		
	Fyzika	2	1		
	Pěstování rostlin		2	3	4
41-45-L/51 Mechanizace zemědělství a lesního hospodářství	Biologie a ekologie	1	1		
	Pěstování rostlin	2			
41-55-H/01 Opravář zemědělských strojů	Základy ekologie a chemie	2			
	Fyzika	1	1	1	
41-51-H/01 Zemědělec-farmář	Základy ekologie a chemie	2			
	Fyzika	1			
	Pěstování rostlin	2	1	1	
23-65-4/01 Strojník	Základy ekologie a chemie	2			
	Fyzika	1	1	1	

Zdroj: Vlastní zpracování

10.1.4 Výstupy projektu

Učebna chemie – bude zrekonstruována stávající učebna chemie nacházející se v přízemí budovy, učebna bude mít podobu laboratoře a bude určena pro maximálně 18 žáků, bude vybavena přístroji, laboratorními pomůckami pro speciální chemické pokusy, digestořemi, skříněmi na chemikálie, váhami, plynovými kahany

Učebna fyziky – odborná učebna bude nově vybudována, bude určena pro 32 žáků, bude vybavena fyzikálními přístroji, žákovskými soupravami (elektřina, dynamika, mechanika apod.)

Učebna biologie – odborná učebna bude nově vybudována, bude určena pro maximálně 32 žáků, učebna bude vybavena spirometry, anatomickými modely např. člověka, modelem koloběhu vody v přírodě, soupravami na analýzu půdy, vody, vzduchu, sadami pro získání DNA z rostlin nebo zvířat, mikroskopy.

10.2 Zateplení a výměna oken na hlavní budově školy

10.2.1 Výzva Snížení energetické náročnosti veřejných budov

Tab. 25 Informace k aktuálně vypsané výzvě

Název výzvy	70. Snížení energetické náročnosti veřejných budov (průběžná nesoutěžní)
Řídící orgán	Ministerstvo Životního prostředí ČR
Operační program	Operační program Životní prostředí
Celková finanční alokace	7 000 000 000 Kč
Maximální výše podpory	až 55 % způsobilých výdajů
Datum zpřístupnění žádosti o podporu	4/2017
Zahájení příjmu žádostí o podporu	3. 4. 2017
Ukončení příjmu žádostí o podporu	29. 9. 2017

Zdroj: Vlastní zpracování dle Operačního programu Životní prostředí

Cílem projektů v rámci této výzvy je snížit konečnou spotřebu energie a snížit spotřebu neobnovitelné primární energie prostřednictvím využití lokálních obnovitelných zdrojů ve veřejných budovách.

V rámci této výzvy mohou o dotaci žádat školy, školská zařízení, neziskové nebo příspěvkové organizace, obce, města, kraje, dobrovolné svazky obcí a státní organizace na zateplení obvodového pláště budov, výměnu nebo renovaci otvorových výplní (oken), realizaci dalších stavebních úprav snižujících energetickou náročnost budov nebo zlepšení kvality vnitřního prostředí, výměnu zdroje tepla za zdroje využívající obnovitelné zdroje energie, instalaci fotovoltaického systému nebo solárně–termických konektorů.

10.2.2 Popis projektu a zdůvodnění potřeby

Popis projektu

Projekt spočívá v provedení kontaktní tepelné izolace vnějšího obvodového pláště s povrchovou úpravou (zateplení budovy), zateplení sklepních prostor, výměně otvorových výplní za nové. Cílem projektu je snížení energetické náročnosti budovy a s tím zvýšení pozitivního vlivu na životní prostředí. Dílčími cíli projektu je snížení množství energie

nutné k vytápění objektu, snížení množství emisí produkovaných při vytápění budovy, snížení finanční náročnosti na vytápění budovy.

Náklady na zateplení a výměnu oken budovy odhaduji na 5 milionů Kč, největší položkou rozpočtu budou výplně otvorů (okna), úpravy povrchů a osazování výplní. Dalšími nezanedbatelnými položkami budou zemní práce, ostatní konstrukce, bourací práce, přesun sutě a hmot, tepelné a další izolace, konstrukce klempířské, truhlářské, zámečnické, dokončovací práce čalounické a malířské, elektromontáž. Rekonstrukce školní budovy by mohla probíhat v období letních prázdnin.

Zdůvodnění potřeby

Budova Střední školy zemědělské Přerov je ve špatném stavu, který odpovídá stáří budovy a tomu, že budova školy neprošla dlouho dobu zásadní rekonstrukcí, v posledních letech prošel rekonstrukcí pouze domov mládeže. Každoročně se zvyšují náklady na provoz budovy, zejména náklady za energie, škola má stará dřevěná okna a není zateplená. Rekonstrukce budovy školy by do budoucna přinesla snížení energetické náročnosti budovy a vedla by k celkovému snížení nákladů na provoz školy.

10.3 Vytvoření studijních opor k vybraným předmětům vyučovaným na SŠZe Přerov

V současné době není vypsána žádná aktuální výzva EU, z které by SŠZe Přerov mohla čerpat finanční prostředky na realizaci tohoto projektu. Dříve tyto projekty byly realizovány z operačního programu Vzdělání pro konkurenceschopnost z výzvy EU peníze středním školám, která byla zaměřena na 8 klíčových témat: matematiku, čtenářskou a informační gramotnost, využívání ICT, odborné kompetence, finanční gramotnost, inkluzivní vzdělávání a mentoring.

10.3.1 Popis projektu a zdůvodnění potřeby

Popis projektu

Projekt spočívá ve vytvoření studijních opor (souvislých textových souborů), powerpointových prezentací, sbírek příkladů, pracovních listů a případně dalších učebních materiálů v digitální podobě k vybraným předmětům vyučovaným na Střední škole zemědělské Přerov. Nové výukové materiály budou navazovat na školní vzdělávací program, při výuce bude využita interaktivní forma výuky, žáci se budou aktivně zapojovat

do vzdělávacího procesu. Cílem tohoto projektu je vytvoření rozsáhlé databáze studijních materiálů pro studenty přerovské zemědělské školy, případně i jiných zemědělských škol, vytvořené studijní materiály budou volně ke stažení na webových stránkách školy.

Zdůvodnění potřeby

Studijní materiály budou vytvořeny k předmětům, pro jejichž výuku chybí na trhu učebnice, učebnice jsou zastaralé nebo jsou nevyhovující pro potřeby výuky daného předmětu na zemědělské škole. Vytvořené studijní materiály pomohou zvýšit kvalitu výuku, dojde k vytvoření mezipředmětových vazeb, žáci budou touto formou výuky aktivně zapojeni do výuky a získají více znalostí, realizací projektu se zlepší studijní výsledky žáků v klíčových předmětech.

10.3.2 Cílové skupiny a vybrané předměty pro tvorbu studijních materiálů

Hlavní cílovou skupinou projektu budou žáci školy, další pak pedagogové. Vyučující nejprve absolvují dvoudenní vstupní školení prováděné externí firmou, kde budou proškoleni v oblasti používání moderních technologií při výuce, seznámeni s tvorbou a následným používáním metodických pomůcek a učebních materiálů. Poté bude lektor dojíždět prvních 5 měsíců projektu na školu vždy jedenkrát do měsíce, aby se minimalizovaly časové ztráty na straně pedagogů a projekt minimálně zasahoval do chodu školy, pedagogové se naučí vytvářet výukové materiály, budou seznámeni s důvěryhodnými zdroji, odkud mohou čerpat informace pro vytváření studijních materiálů. Následnou formální úpravu vytvořených studijních podkladů bude mít na starosti školní webmaster, který projde také školením.

V rámci projektu budou vytvořeny studijní materiály k vybraným všeobecně vzdělávacím předmětům oboru Agropodnikání, pokud by škola dále pokračovala v projektu pak budou vytvořeny studijní opory k odborným předmětům oboru Agropodnikání pro obě zaměření oboru Chovatel koní, jezdec a Provoz a služby, Budou vytvořeny studijní opory k 6 předmětům: matematika, chemie, biologie a ekologie, pěstování rostlin, chov zvířat a základy mechanizace. Celková doba realizace projektu bude 2 roky.

10.3.3 Projektový tým

Každou studijní oporu bude vytvářet jeden vyučující s výjimkou matematiky, kde do vytváření studijních materiálů budou zapojeny obě vyučující matematiky a další vyučující bude přijat na zkrácený úvazek. Převážná většina učitelů nemá na SŠZe Přerov plné

úvazky, proto budou do projektu zapojeni stávající vyučující, kteří dobře znají výuku daného předmětu na škole, bude jim v rámci projektu navýšen pracovní úvazek. V případě nezájmu o zpracování studijních opor u stávajících vyučujících nebo nedostatku pedagogů budou přijati na zkrácený úvazek externí pracovníci. Do projektu bude zapojeno 9 vyučujících.

10.3.4 Rozpočet projektu

V rámci projektu je třeba projektový tým vybavit potřebným vybavením, pro vyučující budou nakoupeny notebooky, bude záležet na vyučujících, zda budou chtít vytvářet studijní opory ve škole nebo doma. Většina kmenových tříd na SŠZe Přerov je vybavena počítači s diaprojektory, v rámci projektu dojde k dovybavení a modernizaci stávajícího vybavení. V rámci projektu se uskuteční výběrová řízení, která se budou řídit zákonem č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek.

Tab. 26 Rozpočet projektu

Náklad	Cena
Mzdové náklady včetně odvodů	2 018 520 Kč
Dlouhodobý hmotný majetek	355 000 Kč
Spotřební materiál	20 000 Kč
Náklady na poradenství a školení pedagogů	150 000 Kč
Celkové náklady projektu	2 543 520 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Mzdové náklady

Do projektu bude zapojeno 9 pedagogických pracovníků, každý na úvazek 0,3 (48 hodin za měsíc), SŠZe Přerov u inzerátů na volná místa pedagogických pracovníků uvádí mzdu 22 500 Kč za plný úvazek. Zaměstnavatel odvádí za zaměstnance 25 % na sociální pojištění a 9 % na zdravotní pojištění. Mzdové náklady na jednoho zaměstnance na plný úvazek jsou tedy 31 150 Kč včetně odvodů za zaměstnance. Výpočet mzdových nákladů je tedy následující:

Mzdové náklady = úvazek x počet zaměstnanců x mzda x počet měsíců trvání projektu

Mzdové náklady = 0,3 x 9 x 31 150 x 24 = 2 018 520 Kč

Nákup dlouhodobého hmotného majetku

Bude nakoupeno 9 notebooků, jeden za cenu 15 000 Kč, 2 dataprojektory, jeden za 53 000 Kč a 2 interaktivní tabule, každá po 57 000 Kč.

Nákup vybavení = $9 \times 15\,000 + 2 \times 53\,000 \times 2 \times 57\,000 = 355\,000$ Kč

Celkové náklady projektu jsou odhadnuty na 2 543 520 Kč na 2 roky trvání projektu, největší položkou jsou mzdové náklady.

10.3.5 Výstupy projektu

Budou vytvořeny studijní opory k 6 předmětům (matematika, chemie, biologie a ekologie, pěstování rostlin, chov zvířat a základy mechanizace) pro žáky 1. až 4. ročníku školy, podle toho v jakém ročníku jsou předměty vyučovány. Nejrozsáhlejší podklady budou vytvořeny pro výuku matematiky, z důvody povinné státní maturity z matematiky bude muset dojít k navýšení týdenní hodinové dotace matematiky na maturitních oborech, bude vytvořena sbírka příkladů z matematiky, ve které budou stejné typy příkladů, které se vyskytovaly ve státních maturitách z matematiky od roku 2011.

ZÁVĚR

Cílem této diplomové práce bylo navrhnout strategii rozvoje Střední školy zemědělské Přerov, dílčím cílem bylo analyzovat vybrané charakteristiky SŠZe Přerov a porovnat je s jinými středními školami stejného zaměření, práce má také hodnotící charakter.

Východiskem diplomové práce bylo vypracování teoretické části práce, kde jsem se zabývala strategickým plánováním ve veřejné správě, efektivností ve veřejném sektoru, vzdělávací politikou a vzdělávacím systémem v ČR, financováním škol v ČR a regionálním školstvím.

Stěžejní částí diplomové práce byla praktická část, v úvodu jsem zkoumala současnou situaci zemědělských škol, představila jsem Střední školu zemědělskou Přerov, provedla jsem analýzu vnitřního a vnějšího prostředí, z které jsem sestavila SWOT analýzu, formulovala jsem vizi, strategické a specifické cíle, poté jsem navrhla konkrétní opatření k dosažení stanovených cílů a sestavila katalog projektů.

Negativní demografický vývoj způsobuje úbytek žáků všem středním školám, stejně jako úbytek škol a školských zařízení, tendence současné společnosti způsobuje dlouhodobý nezájem o studium na zemědělských školách, Střední škola zemědělská Přerov není v tomto směru výjimkou. Škola se musí s tímto demografickým vývojem obyvatelstva vypořádat, při realizaci navrhovaných opatření (větší propagace školy, nové obory, příměstské tábory, kroužky pro žáky základních škol) se zvýší zájem žáků základních škol o studium na SŠZe Přerov, dojde ke zvýšení počtu žáků školy nebo aspoň k udržení počtu žáků na současné úrovni.

Při sledování výsledků státních maturitních zkoušek a porovnání těchto výsledků se středními školami stejného zaměření a srovnání s lety minulými bylo zjištěno, že žáci zemědělské školy nedosahují v posledních letech uspokojivých výsledků u státních maturitních zkoušek, zejména u maturitní zkoušky z matematiky. V rámci této práce jsem rozpracovala projekt vytvoření studijních opor k vybraným předmětům a navrhla změnu učebních plánů u maturitních oborů. Při realizaci těchto opatření dojde ke zlepšení výsledků maturitních zkoušek.

Dále je obecně známo, že ve školství chybí peníze, také Střední škola zemědělská Přerov pociťuje nedostatek finančních prostředků především na provoz a další rozvoj školy. Z analýzy vyplynulo, že budova školy má vysokou energetickou náročnost a škola je

nedostatečně vybavena v porovnání s jinými zemědělskými školami. Pokud bych měla škole doporučit, jak by mohla získat více finančních prostředků svou vlastní iniciativou, uvažovala bych o oblasti vlastní činnosti školy (rozšíření pronájmu tělocvičny, obědy pro cizí strávníky, autoškola pro veřejnost, ubytování na domově mládeže, opravy zemědělských strojů, pronájem jízdárny a jezdecké haly) a možnostech získávání finančních prostředků z Evropské unie prostřednictvím aktuálně vypsaných výzev (např. výzva 66. Infrastruktura pro vzdělávání, výzva 70. Snížení energetické náročnosti veřejných budov). Finanční prostředky získané z vlastní činnosti školy by mohly být použity na hlavní činnost školy a z prostředků získaných z Evropské unie by byly financovány projekty např. zateplení a výměna oken na hlavní budově školy, vybudování odborných učeben. Realizací návrhů konkrétních opatření dojde k odstranění slabých stránek školy a ke splnění strategických a specifických cílů školy.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knižní zdroje:

FOTR, Jiří, 2012. *Tvorba strategie a strategické plánování: teorie a praxe*. Praha: Grada, 2012. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3985-4.

HEŘMANOVÁ, Jana a Milan MACEK, 2009. *Metodika pro podporu tvorby školního vzdělávacího programu ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. V Praze: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Odbor pro mládež. ISBN 978-80-86784-77-9.

KÁŇA, Pavel. *Základy veřejné správy: vybrané kapitoly veřejné správy pro studium žáků středních škol*. 4., aktualiz. vyd. Ostrava: Montanex, 2014, 394 s. ISBN 978-80-7225-407-1.

OECD, 2016. *Education at a Glance 2016: OECD Indicators*. Paris: OECD Publishing, 510 s. ISBN 978-92-64-25980-5.

OCHRANA, František, 2001. *Veřejný sektor a efektivní rozhodování*. Praha: Management Press, 246 s. ISBN 80-7261-018-X.

OCHRANA, František a Milan PŮČEK, 2011. *Efektivní zavádění a řízení změn ve veřejné správě: smart administration*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 246 s. ISBN 978-80-7357-667-7.

PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR, 2012. *Veřejný sektor – řízení a financování*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 485 s. ISBN: 978-80-7357-936-4.

PŮČEK, Milan a David KOPPITZ, 2012. *Strategické plánování a řízení obce, města a regiony*. Praha: NSZM, 196 s. ISBN 978-80-260-2789-8.

POTŮČEK, Martin, 2005. *Veřejná politika*. Upr., dopl. a aktualiz. vyd. v českém jazyce. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 399 s. Studijní texty. ISBN 80-86429-50-4.

SANTIAGO, Paulo, 2012. *OECD Reviews of Evaluation and Assessment in Education: Czech Republic 2012*. Paris: OECD Publishing, 164 s. ISBN 978-92-64-11678-8.

WOKOUN, René, 2007. *Regionální rozvoj a jeho management v České republice*. Praha: Oeconomica, 244 s. ISBN 978-80-245-1301-0.

WOKOUN, René, 2008. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0. Dostupné také z: http://toc.nkp.cz/NKC/200809/contents/nkc20081793947_1.pdf.

Zákony:

ČESKO, 2001. *Zákon č. 320/2001 ze dne 9.sprna 2001 o finanční kontrole ve veřejné správě*. In: Sbíрка zákonů České republiky [online]. [cit. 2017-02-28]. Dostupné také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=51644&fulltext=&nr=320~2F2001&part=&name=&rpp=15>.

Elektronické zdroje:

Atlas školství střední školy 2017/2018 Olomoucký kraj, 2016. Brno: P.F. art, 60 s. ISBN 978-80-258-0102-4. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/atlas-skolstvi-cl-3377.html>.

Cermat, 2017. *Výsledky maturit* [online]. [cit. 2017-03-30]. Dostupné z: <https://vysledky.cermat.cz/data/Default.aspx>.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2016-2020, 2016. [online]. Olomouc: Krajský úřad Olomouckého kraje, odbor školství, mládeže a tělovýchovy, 93 s. [cit. 2017-03-05]. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/strategie-koncepce-vyrocnizpravy-cl-281.html>.

Dotace EU, 2017. *66. Infrastruktura pro vzdělávání* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.dotaceeu.cz/cs/Microsites/IROP/Vyzvy/Vyzva-c-66-Infrastruktura-pro-vzdelavani-integrované-projekty-ITI>.

CHOMOVÁ, P., G. DOLEŽALOVÁ a J. VOJTĚCH a kolektiv autorů. *Absolventi středních škola a trhu práce - odvětví: Zemědělství, 2014*. [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, 39 s. [cit. 2017-03-11]. Dostupné z: <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-120&NazevSeo=Absolventi-strednich-skol-a-trh-prace-odvetvi->

Infoabsolvent, 2017. [online]. [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://infoabsolvent.cz/Obory/1/5?NastavKraj=True#filtrForm>.

Kam na školu ve Zlínském kraji, 2016 [online]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/publikace-kam-na-skolu-ve-zlinskem-kraji-a-kalendar-dnu-otevrenych-dveri-cl-45.html>.

MŠMT ČR, 2017. *Reforma financování regionálního školství*. [online]. [cit. 2017-02-25]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/o-webu-msmt/financovani-regionalniho-skolstvi>.

Olomoucký kraj, 2016. *Podpora polytechnického vzdělávání a řemesel v Olomouckém kraji* [online]. [cit. 2017-03-04]. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/podpora-polytechnickeho-vzdelavani-a-remesel-v-olomouckem-kraji-cl-3891.html>.

Operační program Životní prostředí, 2017. *Výzva 70*. [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/vyzvy/70-vyzva>.

Platy, 2017. *Platy v zemědělství*. [online]. [cit. 2017-03-30]. Dostupné z: <http://www.platy.cz/platy/zemedelstvi-a-potravinarstvi>

Strukturální fondy, 2016. *Operační program výzkum, vývoj a inovace*. [online]. [cit. 2017-02-04]. Dostupné z: [https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/OP-Vyzkum,-vyvoj-a-vzdelavani-\(1\)](https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/OP-Vyzkum,-vyvoj-a-vzdelavani-(1)).

Střední škola technická a zemědělská Mohelnice, 2016. *Výroční zpráva o činnosti za rok 2015/2016 a hospodaření za rok 2015* [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.sstzmoh.cz/vyrocnizpravy-a-kolektivni-smlouvy/>.

Střední škola zemědělská Přerov, 2016. *Výroční zpráva o činnosti*. [online]. [cit. 2017-03-05]. Dostupné z: <http://www.sszeprerov.cz/?stranka=dokument/dokument.html>

Střední škola zemědělská Přerov, 2017. [online]. [cit. 2017-03-05]. Dostupné z: <http://www.sszeprerov.cz/?stranka=skola/historie.html>.

Střední škola zemědělská a přírodovědná Rožnov pod Radhoštěm, 2016. *Výroční zpráva o činnosti za školní rok 2015/2016* [online]. Rožnov pod Radhoštěm [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.szesro.cz/o-skole/vyrocnizpravy/>.

Střední odborná škola Šumperk, 2016. *Výroční zpráva 2015-2016* [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.edusum.cz/menu/o-nas/vyrocnizpravy/>.

Střední škola sociální péče a služeb Zábřeh, 2016. *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2015-2016* [online]. Zábřeh. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.ssspzabreh.cz/dokumenty-skoly>.

VOJTĚCH, J. a D. CHAMOUTOVÁ, 2017. *Vývoj vzdělanosti a oborové struktury žáků a studentů ve středním a vyšším odborném vzdělávání v ČR a v krajích ČR a postavení mladých lidí na trhu práce ve srovnání se stavem v Evropské unii* [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, 47 s. [cit. 2017-03-11]. Dostupné z: <http://infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-137&NazevSeo=Vyvoj-vzdelanostni-a-oborove-struktury-zaku-a>.

Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Olomouckém kraji, 2015 [online]. Olomouc: Krajský úřad Olomouckého kraje, odbor školství, mládeže a tělovýchovy, 112 s. [cit. 2017-03-05]. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/strategie-koncepce-vyrocnizpravy-cl-281.html>.

Vyšší odborná škola a Střední zemědělská škola Benešov. *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2015/2016* [online]. Benešov [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.zemsbn.cz/vyrocnizpravy>.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
MŠMT ČR	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
SŠZe Přerov	Střední škola zemědělská Přerov
SŠZe Olomouc	Střední škola zemědělská a zahradnická Olomouc
SŠZe Rožnov	Střední škola zemědělská a přírodovědná Rožnov pod Radhoštěm
SZeŠ Lanškroun	Střední zemědělská škola Lanškroun
SOŠ Jeseník	Střední škola gastronomie a farmářství Jeseník
SOŠ Šternberk	Střední odborná škola lesnická a strojírenská Šternberk
SOŠ Šumperk	Střední odborná škola Šumperk
SŠSP Zábřeh	Střední škola sociální péče a služeb Zábřeh
SŠTZ Mohelnice	Střední škola technická a zemědělská Mohelnice
SŠT Přerov	Střední škola technická Přerov
SZeŠ Benešov	Střední zemědělská škola Benešov
ČZeA Humpolec	Česká zemědělská akademie Humpolec

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Fáze komparativní (srovnávací) analýzy	15
Obr. 2 Fáze strategického řízení	17
Obr. 3 Budova SŠZe Přerov	48
Obr. 4 Učebna pro výuku odborných jezdeckých předmětů	49
Obr. 5 Jízdárna na SŠZe Přerov	50

SEZNAM TABULEK

Tab. 1 Poměr všeobecného a odborného vzdělávání	26
Tab. 2 Struktura běžných výdajů MŠMT ČR pro rok 2016	31
Tab. 3 Nezaměstnanost absolventů dle oborů	45
Tab. 4 Platy v zemědělství podle profesí	46
Tab. 5 Počet přihlášených a přijatých žáků SŠZe Přerov	52
Tab. 6 Studijní a učební obory na Střední škole zemědělské Přerov	54
Tab. 7 Hospodaření SŠZe Přerov v roce 2015.....	57
Tab. 8 Příspěvek od Olomouckého kraje v roce 2014 a 2015	57
Tab. 9 Náklady SŠZe Přerov	57
Tab. 10 Výnosy SŠZe Přerov	57
Tab. 11 Výsledky maturitních zkoušek na SŠZe Přerov	58
Tab. 12 Výsledky závěrečných zkoušek na SŠZe Přerov	59
Tab. 13 Podíly přijatých žáků do 1. ročníků	60
Tab. 14 Střední odborné školy nabízející zemědělské obory v Olomouckém kraji	61
Tab. 15 Počet žáků a zaměstnanců jednotlivých škol.....	64
Tab. 16 Výsledky hospodaření vybraných škol a výše příspěvku od zřizovatele	65
Tab. 17 Výsledky maturitní zkoušky z českého jazyka v roce 2016	67
Tab. 18 Výsledky maturitní zkoušky z matematiky v roce 2016	69
Tab. 19 Úspěšnost jednotlivých škol u maturitní zkoušky z matematiky od roku 2013	69
Tab. 20 Výsledky maturitní zkoušky z anglického jazyka v roce 2016	70
Tab. 21 Návrh učebního plánu oboru Agropodnikání se zaměřením Chovatel koní, jezdec.....	79
Tab. 22 Návrh učebního plánu oboru Agropodnikání se zaměřením Provoz a služby	80
Tab. 23 Informace k aktuálně vypsané výzvě.....	85
Tab. 24 Počty vyučovaných hodin jednotlivých předmětů za týden (dle oborů) v kterých budou využívány odborné učebny.....	87
Tab. 25 Informace k aktuálně vypsané výzvě.....	88
Tab. 26 Rozpočet projektu.....	91

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Počet žáků, kteří nastoupili do 1. ročníků zemědělských škol od roku 2011	42
Graf 2 Počet absolventů maturitních zemědělských oborů v roce 2015.....	43
Graf 3 Počet absolventů zemědělských oborů s výučním listem v roce 2015.....	44
Graf 4 Důvody proč absolventi zemědělských oborů nepracují v zemědělství.....	44
Graf 5 Vývoj počtu žáků Střední zemědělské školy Přerov	51
Graf 6 Počet žáků, kteří nastoupili do 1. ročníku na SŠZe Přerov	52
Graf 7 Počet přihlášených a přijatých žáků	53
Graf 8 Úspěšnost maturitních zkoušek na SŠZe Přerov za poslední 4 roky.....	59
Graf 9 Počet žáků, kteří byli připuštěni k maturitní zkoušce v roce 2016.....	66
Graf 10 Procento žáků, kteří maturovali na jednotlivých školách z anglického jazyka a matematiky v roce 2016	68
Graf 11 Úspěšnost maturitních zkoušek z jednotlivých předmětů v roce 2016	71